శ్రీ కృష్ణలీలామృత రసము

Sree Krishna Leelamrita Rasa.

శ్రీకృష్ణలీలామృతరసము.

DEDICATED TO

Alwala Lakshmikanta Rau

Pantulu Garu,

VEMUSUR,

(Nizams, Deccan.)

BY

K. Yagyanna Sastri.

R. V. PRESS, ELLORE.

1909

శ్రీ కృష్ణలీలామృతరసము

బ్రహ్మశ్రీ కోటమర్తి యజ్ఞన్న శాస్త్రిగారిచే

రచియింపఁబడి

వేమునూరు నివాసులగు

శ్రీ అల్లాప్రెగడ లక్ష్మీకాంతరావుగారికి

కృతి యీయఁబడి

శ్రీరాజా మంత్రిప్రెగడ భుజంగరావు

బహద్దరు జమీందారుగారిచే

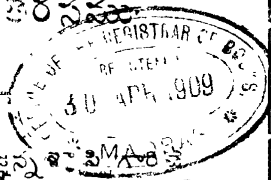
ప్రకటింపఁబడి

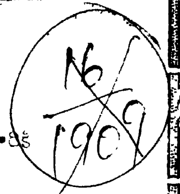
మంజువాణీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడెను.

ఏలూరు.

1909

శ్రీకృష్ణోత్పత్తిబృందావనతలమథురా
 ద్వారకాతత్ప్రవృత్తి
క్రీడాసంకలితత్వాదమృతరససమం
 దివ్యమాధుర్యయుక్తాత్
శ్రోతౄణాం పాపనాశం ముదమపి గుణతః
 సంయుతత్వాదిహాస్య
శ్రీమాన్ శ్రీకృష్ణలీలామృతరసఇతిస
 న్నామభాక్కావ్యబంధః॥

శా. శ్రీకృష్ణక్షితివార్ధబృందమధురా
 శ్రీద్వారకాతత్ప్రవృ
త్తైకక్రీడలనొప్పుటన్ సదమృతా
 హీనప్రవాహోప్తమై
స్వీయార్థత్వముదుత్తమోత్తములకున్
 శ్రీసామరత్వస్పృహన్
సోకంజేయుట నీప్రబంధమణిబో
 ల్చుంగృష్ణలీలాఖ్యమై.

అల్వాల లక్ష్మీకాంతరావు కృతినాయకుఁడు.

పీఠిక.

ఉ. ఈకృతివల్లభుండునను
నీకృతినల్లఁబరిష్కరించివి
ద్యాకుశలత్వమేర్పరుపుఁ
దం బున నేకవిధంబులన్విధే
యాకృతితోడఁ వేఁడనిది
యంతయుఁ గన్గొనినాడు భావముల్
వీక నొనర్చి శోధించియుటఁ
శ్రీ. కంగొని బొందు జేసెఁన్.

సీ. ఆదిని శ్రీభారతామ్నాయమును సన్న
యార్యుండు తెలిగించి యార్యలోక
పూజ్యుండగు రాజరాజనరేంద్రున
కంకితంబునఁ జేయుటాదిగాఁగఁ
గవు లెల్లఁ దమకావ్యకన్యకారత్నంబు
నరసునకొసఁగుటాచారమయ్యె
నుగ్ర నాబోతనామాత్యాదులొక కొంద
ఱీశునింద్యమని యెంచిరింతె కాని

గీ. పెద్దనామాత్యముఖ్యకవిప్రవరులు
తమప్రబంధంబులెల్లను తాన్సహా మొదవఁ

కృష్ణరాయక్షితీంద్రునికృతి యొనర్చి
పుడమినాచంద్రతారలఁబడయలేద. 2

మ. నను నెన్నుందుతరింపఁజేయుసదిసం
తానంబుసంతానమీ
ధరలోరెండువిధంబులౌనొకటిపు
త్రపౌత్రాదియౌనొండుభూ
సురదేవాలయముఖ్యసత్కృతముబో
ల్చుసత్కావిలోస్సభా
స్వర్గమ్మె యొప్పుఁగృతిప్రతిగ్రహముశ
శ్వత్కీర్తిసంధానమై. 3

గీ. పుత్రపౌత్రాదిసంతానపుంజమున్న
నెన్నఁడగువసుధరనశియించుఁగాని
సత్సంతానగణమునశ్వరముగాద
అందుఁగృతియన్నఁగల్పకల్పాంతముండు. 4

ఉ. ఆకృతియందునన్యకథలై
నయుడఁధరఁగొన్నినాళ్ళనే
కనశించునుత్తముల
లిలలఁదప్పినఁగొంతసిల్పును
శ్లోకుఁడునీశ్వరేశ్వరుఁడు
లోకసముద్ధరణుండుకృష్ణలీ

లోకస్తుతిఁ దానిస్పష్టిపర
 మించుచరిత్రముఁ జెప్పశక్యమే. 5

గీ. నగరిసత్త్రి రంగసంధాకరిణి
సంతసము సుధార్ణవంబై నిర్వతము గ
సకలలోకంబునందు సౌఖ్యంబుఁ గాంచు
నిట్టి సౌఖ్యపోషకుక్షితియతుండె. 6

ఉ. కాఫ్రుననిట్టి హారిఁ
 గలుటనిక్షితివల్లభుండు సు
దానవమున్ దగెన్ పసుక్ష
 తంబులు మనోన్నతించిన క్రికాం
తావగుఁ దయ్యుసద్గుణగ
 తంబగునిక్షితినందించెం
దానవముఁ దయ్యెనితనిక్ష
 తాంతలోకమనోజ్ఞమయ్యెడిన్. 7

సీ. ఈక్షితికన్యకకృష్ణశిలయుక్తి
 రసమగ్నమైనమానసార్థకతఁ గాంచె
వృత్తిరత్నాకరవృత్తనిబద్ధము
 వినువారిమదికిఁ బ్రీతినిఘటించె
నాంధ్రగీర్వాణభాషాధిసంగానము
 యుభయపండితులకునొప్పుఁజెలికె

నుందగాలంకారశోభాభిరామమై
వెలసియాలంకారికులగరంచె

గీ. సకలరక్షణగుణరీతిశయ్యలెన్న
నిస్తులములయ్యెలోకప్రశస్తమైన
యాకృతియుఁగృతికర్తకృతీశ్వరుండు
ధరణివెలయుతనాచంద్రతారకముగ. 8

ఇట్లు,

రాజా మంత్రిప్రెగడ భుజంగరావు.

వృత్తరత్నాకరస్థిత వృత్త

— 0 —

సంపూర్ణము

శ్రీ

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

కృష్ణలీలామృతరసః

శ్లో॥ శ్రీకాంతావదనాబ్జనిస్రుతసహా
సాలాపపుష్పాసవా
స్వాదోన్మత్తమధువ్రతాయితలస
త్కర్ణద్వయస్తన్ముదే
స్వాంగాశ్లేషణపారితోషికమదా
ద్యస్సోవతు స్వాభిధం
లక్ష్మీకాంతసమాహ్వయంకృతిపతిం
శ్రీనాయకశ్శ్రీప్రదః॥ 1

శా. శ్రీరామారమణీయహాస్యభరిత
శ్రీవాక్సుధాస్వాదన
స్మేరాస్యుండగు నేజనార్దనుఁడుల
క్ష్మీకాంతకాలింగనో
దారానందమొసంగెనాహరిమహా
ద్దామాలవాలాన్వయా

ధారున్ శ్రీవరలక్ష్మి కాంతస చివుం
దాఁ బ్రోచుఁగృత్యంకితుఁ. 1

శ్లో॥ యత్పాదపోతమవలంబ్యమహాంత రాయ
సింధూ స్తతారజనతాఘనతాపహారం
మత్వా వ్యభవ్యరచనోద్యమపూరణాయ
తంభావయామ్యగభవాత్మభువంగజాస్యం॥ 2

ఉ. ఏగజవక్త్రపాదమను
హృద్యదృఢప్రియనౌకబూనికృ
త్యాగతవిఘ్నసంతతిమ
హాబ్ధులదాఁటెదరెల్లవారుస
ర్వాగమవేద్యుశైలతన
యాత్మజుఁగొల్తుమదీయకావ్యబం
ధాగతమంతుతంతుచయ
మంతయునింతలుగానొనర్పఁగ. 2

శ్లో॥ ప్రస్తారంవిష్టపానాం
మహితనిజచతుర్వక్త్రసంజాతవేద
ప్రౌఢవ్యాహారధారా
స్నపితదిగబలామూర్ధజాతద్విరేఫం
దాతారంసంతతాయు
ర్విభవఘనబలాపత్యముఖ్యేప్సితానాం

వం దేవందారుబృందా
రకనిచయమజంపంకజాతప్రసూతిం॥ 3

వ. భువనములఁ గృజించినిజ
పూతచతుర్వదనారవిందసం
భవనిగమారవాతిశయ
పాటితదిక్తటుఁడై చిరాయురు
త్సవవిభవాళినుర్విజన
సంతతికిచ్చిసమస్తదైత్యశా
త్రవనతుఁడై సెలంగునజుఁ
దామరసాత్మజుఁ గొల్తునెల్లెడన్. 3

శ్లో॥ సదపాంగవిలోచనప్రభా
పటలైర్భక్తజనావనక్షమాం
ప్రణమామిచిరంసరస్వతీం
స్థితిమాకల్పితుమానసేమదీయే॥ 4

క. సదయకటాక్షనిరీక్షణ
ముదముసెసఁగిభక్తనిచయమునుబ్రోచెడిశా
రదఁగొల్తుమదాస్యమునా
స్పదముగనొనరించిబ్రోవఁబరమప్రీతిన్. 4

శ్లో॥ సకలభువనరక్షాదక్షమక్షీణవీక్షా
క్షపితనిజజనాపద్భావమంభోరుహాక్షం

కల్మషనిచయకు ద్భేద్వ జ్రిణంవజ్రశంఖ
ధ్వజమహితపదాబ్జం శ్రీధరం శ్రీదమీళే॥ 5

మాలిని.

భువనములనుబ్రోవన్ ఫ్రానిభ శ్రీాళిగావన్
ప్రవిమలసదపాంగ ప్రస్ఫురన్నేత్రపద్మున్
పవిహలధర రేఖా ఖాన్వదం ఘ్య్రంబుజాతున్
భవహరుననుతిజేతున్ భవ్యలక్ష్మీ సమేతున్. 6

శ్లో॥ ఇందిరామమందహాసమందిరామమ ర్త్యరా
ట్సుందరీకదంబనిత్యవందితామనిందతాం
ఇందుకుందచంద్రనాభ మందహాససుందరీ
మిందుసోదరీంనమామ్యహంద యాపయోనిధిం॥ 6

సీ. ఇందిరనతిఘనానందసంచయసీత
మందిరననుపమామరవరేణ్య
సుందరీజనబృంద వందితాంఘ్రిసరోజ
నిందుసోదరినార్య వందనీయ
నిందుచందనకుంద సుందరదరహాస
చంద్రికాబంధురాస్యకమనీయ
నిందుశీతలశుభాస్పందినేత్రాంచలా
నందితాఖిలభక్త బృందనతుల

గీ. లోకమాతననంతసుశ్లోకగీత
నర్థిజననేతనమలమహాబ్ధిజాత

నంబుజాసనసమవేత నధికపూత
నెంతుభజియింతుమదినుంతు నీహగాంతు. 6

శ్లో॥ కరుణారసభరితం హతదురితంనుతచరితం
శరణాగతజనపోషణనిరతంగుణలలితం
వరదాభయకరమాశ్రితసురమైందవమకుటం
శరదంబురరుచిరంశివమతులంప్రణతోహం॥ 7

మ. కరుణాపూర్ణహతాఘుంబుణ్యచరితుం
గళ్యాణుభక్తవ్రజో
ద్ధరణుంసద్గుణగణ్యుపీనవరదు
ధన్యుంసదాసంశ్రితా
మరునిందూజ్వలమస్తకుంసితఘనా
మ్లానాంగుసర్వేశుశం
కరునర్థింతుననంతునాదిరహితుం
గామప్రదున్నిత్యముం. 7

అపర్ణామగేందాత్మజామిందుమౌళి
ప్రియామాత్మమంత్రార్థవిత్కామదాత్రీం
సదామంగళామార్యవంద్యామనేక
స్వరౌకఃప్రియాభిర్నతామర్చయామి॥ 8

గీ. వినుతగీర్వాణినుర్వీధ్రవిభుతనూజ
నార్యవందితనాత్మమంత్రార్థవేది

భక్తజనకామదాయినిభవునిరాణి
నాశ్రయించెదశర్వాణిసద్ధిబూని. 8

శ్లో॥ మహార్థ్వావాగర్థవిమిశ్రకావ్యస
త్క్రియాకలాదక్షకవీంద్రసత్తమాః
అమర్త్యవాగాంధ్రవచఃప్రజాగరా
న్పురాతనానాధునికాన్స్మరామ్యహం॥ 9

ఉ. పూజ్యములైనకావ్యగుణ
పుంజములన్రచియింపదక్షులై
ప్రాజ్యయశోవిశాలగుణ
భాజనులైసురభాషనాంధ్రభూ
రాజ్యమనోజ్ఞభాషసుధ
రాస్థలిరాజసభావిభూతిసా
మ్రాజ్యమునొందుపూర్వాపర
మాన్యకవీంద్రులకేనుమ్రొక్కెదన్. 9

శ్లో॥ వచోలాలిత్యంచప్రథితకవితాహృద్యసరణిం
రసాలంకారాతిస్ఫుటమధురపాకస్ఫురణతాం
విసృజ్యశ్రీకావ్యేష్వగుణగణనాసక్తమనసః
కలాప్రజ్ఞాహీనాఃకుకవినిచయాస్సంతువిముఖాః॥ 10

చ. మధురవచోవిలాసమును
మానితకావ్యవిశేషచాతురిన్

బుధజనగేయభవ్యరస
భూషణపద్యచమత్కృతిన్ మనో
వ్యథగొనినట్లుపీడికవి
వాక్యయమందగుణంబు లెంచుమా
నధనవినింద్యదుష్కవిజ
నంబులసభ్యులుగాక యుందురే. 10

శ్లో॥కంసారిపత్కమలహంసాయితార్యజన
వంశాభిరామసదనా
పుంసామలంకరణహింసావిహీనన్నప
వంశాతిధర్మకదనా
సంసారిణాంకనకకాంస్యాదివిక్రయకృ
తాంసాధున్యాశాంపరా
వంశాతిఘనతుర్యసంశ్యావిభాతిభువి
వెమ్మూస్రునామనగరీ। 11

మ. హరిపాదాంబురుహద్వయీభజనస
క్తానేకవిప్రాఢ్యమై
నరభూపాయితసాధ్వహింసకధరా
నాథప్రశంస్యంబునై
వరహేమాచ్ఛమణిప్రవిక్రయకలా
వద్వైశ్యసంస్థానమై

థరవైమ్యూరుపురంబుశూద్రజనస
ద్వాసంబునై భాసిలెఁ. 11

శ్లో॥ తత్పురమభివర్ణయితుంనపటురహో
ద్విశతపంచకాననోఽపిరాజః
అహమిహాకియాన వాగ్మీ
తదపివదామ్యాత్మధీబలార్హం॥ 12

గీ. అప్పురంబునువర్ణింపనలవియగునె
వేయినోరులుగలనాగవిభునకైన
హీనవచనుఁడనేననవెంతయైన
నేనునాబుద్ధికొలఁదినియ్యెడవచింతు. 12

శ్లో॥ పురీపురందరస్వరాజ్యభూషణీవితోషిణీ
శరీరిణాంమనోవికారహారిణీప్రచారిణీ
విరించిమానసానురాగనిర్మితాసుధర్మితా
స్థిరాలయావిభాతిసాధువిజ్వరాసముజ్వలా॥ 13

ఉ. ఆపురిదేవరాజ్యమున
కాభరణంబననొప్పిసంతసం
బేపునఁజేయుమర్త్యులను
హ్యాత్పరితాపమువాతురెల్లవా
రేపనికైననందుఁజరి
యింతురుధాతమహోముదంబుతో

నాపురిజేసెధర్మముల
కాలయమాన్సువిభాసియున్నగా. 13
శ్లో॥సుదృఢసాలవిశాలవిలాసభూ
రమలభిత్తిరభిత్తిముదావహాః
రుచిరమంటపమందిరగోపురా
విపులవేదిగతిస్ఫుటతోరణా॥ 14
మత్తకోకిల.
ఎంతయుక్సుదృఢావృతుల్నుతి
కెక్కుపూర్ణవిశాలతన్
సంతతంబువిలాసతన్ వికస
త్సుభిత్తిగణంబుచే
కాంతమంటపసద్మగోపుర
కాంతిచేఘనవేదికా
కాంతతోరణరాజిచేతధ
రాస్థలిన్నుతికెంచెడిన్. 14
శ్లో॥ విప్రాస్తస్మిన్ప్రతిదినముష
స్స్నానసంధ్యాతపోభి
స్సత్యజ్ఞానాధ్యయనపరనై
రగ్నిభిశ్చాజ్యతృప్తైః
అంగైష్షడ్భిర్వ్రతపరిచయై
ర్బ్రహ్మనిష్ఠావరిష్ఠై

స్సర్వం కాలం క్షణమివ ముదా
యాపయంత్యప్రమత్తాః॥ 15

మ. ద్విజులా పట్టణమందు నిత్యము సువృ
త్తిన్ స్నానసంధ్యానృత
వ్రజపజ్ఞాననిరంతరాధ్యయనదీ
వ్యద్వహ్ని సంతర్పణా
ర్యజనోపాసనశాస్త్రవాదనియమ
వ్యాసంగనిత్యాత్మవృ
త్తిజమోదంబున కాలముం గడపిర
ద్ధిన్ స్వల్పమారీతిగన్. 15

శ్లో॥ రక్షాశిక్షణదక్షిణాః ప్రతిభటప్రక్షేపదీక్షారతాః
కాక్షేయక్షతలక్షణస్ఫుటభుజావక్షోంతరా నిత్యశః
కుక్షిస్థాగమదీక్షితావనకలానిక్షిప్తసద్వైభవా
స్సక్షత్రస్థితిరక్షకాః ఖలు సదా సక్షత్రియాస్తత్పురే

శా. రక్షింపంగను శిక్షసేయను సమ
ర్థత్వంబు చేనొప్పి శ
తుక్షేమంబు హరింపదక్షులయి కీ
ర్త్యుల్బర్వబాహుస్థలిన్
కౌక్షేయక్షతములెస్సలంగ విదిత
క్ష్మాదేవులందన్పుచున్

స్వక్షాత్రంబునుగాచువారలుగదా
సత్క్షత్రియుల్దలత్పురిన్. 16

శ్లో॥ విపణిషుమహార్ఘరత్న
ప్రకరతతీవిక్రయప్రవీణాః
శివసఖసదృశావిభవే
శివశివవిచరంతితత్పురేవైశ్యాః॥ 17

గీ. అప్పురంబునవైశ్యులనర్ఘరత్న
విక్రయక్రయవృత్తులవెలయుకతన
ధనదసమవైభవంబులదనరియుందు
రహహాయింతటివర్తకులరిదియనఁగ. 17

శ్లో॥ సర్వంసహామనుపమాఖిలసస్యసంప
దర్ధ్యంచితామభిరచయ్యసదాఫలాఢ్యైః
సంపూర్ణవైభవయుతాఅపితచ్చతుర్థాః
కుర్వంతిసత్పథిమజాతిజనాభ్యనుజ్ఞాం॥ 18

ఉ. ఆపురిలోనికాపులు మహాధరణీస్థలినెల్లసస్యసం
వ్యాపినిగానొనర్చితదు పార్జితసత్ఫలరాశిచేతరా
జోపమవైభవంబమరియుఁద్విజముఖ్యులయాజ్ఞనుత్తమ
ప్రాపకమన్దలంపునశుభంబులనొందుచునుందురెల్లెడన్

శ్లో॥ మృత్యుంరతయుధివీరభటాళిం
వీక్ష్యభీతిమధిగమ్యనిజాసూన్

రక్షితుంహి విముఖాః ప్రతిపీరైః
ప్రాపితా విభయతాం గతసత్త్వైః॥ 19

క. అన్నగరంబున భటులస
మున్నతిఁ గనిమ్నవత్యవతి భయోద్రేకమునన్
వెన్నిదిరిగి బరువిడనా
పన్నకుఁద్రిపులు ప్రాణపదమొఁసగిరొగిన్. 19

శ్లో॥ హరిపదగతశిఖరాణాం
హరిహరపదదివ్యమందిరౌఘానాం
హరగిరిసమతా హిమతా
సురరిపునిభుకంపితావమానాత్॥ 20

గీ. దివ్యమగునప్పురంబున దేవళములఁ
బోల్పఁదగుఁగాని కైలాసభూధరమున
నదిదశాస్యభుజార్దితమైనకతన
నొప్పదాయమనంబునసూపహాసేయ. 20

శ్లో॥ సంతాన శ్రీవేణుగోపాల దేవ
స్స్వస్థానస్థాన్ స్వాశ్రయావాససక్తాన్
మర్త్యానార్తానాత్మవత్పంకజాత
ప్రాప్తానాప్తానాత్తకామాంస్తనోతి॥ 21

ఉ. అప్పురినుండు మానవులనప్పురిలోనికివచ్చువారలన్
ముప్పిరిగొన్నభక్తి నివిభూతికరంబగునాత్మపాదము

ల్దప్పక నమ్ము వారలను దాబరిపాలన జేయుచుండెమేల్
జొప్పడ వేణుగోపవిభు సుందరుడందఱు సంతసింపగన్

శ్లో॥ యస్యాంఘ్రిపంకరుహ సేవన శుద్ధచిత్తా
వంధ్యాత్వదోషమపహాయ చిరానుషక్తం
నార్యోభీష్టపుత్ర ధనమాప్యముదంవ్రజంతి
శ్రీవేణుగోపవిభురత్ర సవాసమాః॥ 22

గీ. ఏమహాత్ముని పదములనెలమిగొలిచి
వంధ్యలగుమానవతులునువంశకరుల
నష్టపుత్త్రిలగని యెదరతేఁడు బొల్చె
భవ్యసంతానవేణుగోపాలుఁడ చట. 22

శ్లో॥ సంతాన వేణుగోప
స్సంతతమభయప్రదేఖిలానాం
నిశ్చింతాస్సురేంద్రసంప
ద్వంతశ్చాసన్ పురస్థితా మర్త్యాః॥ 23

క. సంతానగోపబాలుం
డెంతయునభయంబొసంగనెల్లజనులకున్
చింతలుడిగిఘనసంప
ద్వంతులయిరియప్పురంబువారలుసతము౯. 23

శ్లో॥ నృత్యంతిః ప్రతివాసరంసురగృహే
ష్వాలోక్యపణ్యాంగనా

స్తత్సౌందర్యవిలాసనర్తనకర
న్యాసాదిభిర్మోహితాః
రంభాద్యప్సరసః ప్రియాంతికగతా
స్త్వత్త్యాగభీత్యావిభో
స్త్వద్రూపానవలోకనాయపిదధు
ర్హాసాదివాక్షిద్వయం॥ 24

శా. రంభాద్యప్సరసల్ తదాలయబహి
ర్ద్వారాంగణప్రాంతసం
రంభక్రీడలనాట్యముల్సలుపువా
రస్త్రీలనీక్షించిత
ద్గంభీరాకృతిచేతమూర్ఛిలిప్రియు
లగ్నోన్నతమ్మొల్లరే
శంభూయంచునుగప్పిరాటకువలెన్
స్వామ్యక్షులన్ జేతులన్. 24

శ్లో॥ తత్రత్యేషుస్ఫుటకిసలయాసూనగుచ్ఛప్రసూనా
క్షీణాస్వాదస్ఫురదురుఫలం నమ్రశాఖ్యంచితేషు
మాద్యద్భృంగద్విజమృగరవాహ్లాదితేషుప్రియాభిః
కృత్వావాసంభవనవిముఖాః కామినస్స్యుర్వనేషు॥ 25

చ. చిగురులుపూపుగుత్తులురు
చించుఫలంబులుగల్గిచూడనిం

పగుతరువుల్ భ్రమద్ద్విజమ్ము
గారవముల్ గలపూవుబోటులన్
మగువలతోడ నిత్యమున
మందముదంబుననుండు కాముకుల్
స్వగృహములందుఁ బ్రీతిగొనఁ
జాలక యుండిరి చూడ నెయ్యెడన్ 25

శ్లో॥ వికసితకుముదాంభోజాతకహ్లారపూర్ణా
న్యమలమధురనీరాభిన్నదీవ్యత్తటాని
జలఖగకలనాదోన్నాదితాశాంతరాణి
ప్రతితిథిషు సరాంసి ప్రీతిమాపాదయంతి॥ 26

గీ. నెరయ విరిసిన కలువలు నీరజములు
నెఱ్ఱకలువలు గల్గియహీనమధుర
నీరభిన్నతటంబులై నిఖిలఖగవి
నాదితములైన మడువులానంద మొసఁగు. 26

కృతిపతివంశవర్ణనం.

శ్లో॥ తత్ర ఖ్యాత్యఖిలదిక్శిఖామిళ
త్కీర్తిర్భాస్వద్దళవాలసంజ్ఞకః
అన్వయశ్శుచిరనాం తార్థిహృ
త్కామపూరణసమాత్తఫలౌఘః॥ 27

ఉ. అప్పురినొప్పుసంతతదిగంతవిభాసియశోవిశాలమై
ముప్పిరిగొన్నప్రీతిసతమున్నవ్యగ్రహాగమదాశ్రితాళికి
న్నెప్పగునిష్టమున్నెరపిమేటిఫలంబులగాంచిసత్కవు
ల్యొప్పగురీతినెన్ననలవాలమహాన్వయమిద్ధతేజమై. 27

శ్లో॥ ధనబలగుణకీర్తిసత్యసంప
త్తినిగరిమప్రథమాలవాలకత్వాత్
బహుగురుషువినమ్రితాప్రసిద్ధే
రలవాలోభవదాలవాలశబ్దః॥ 28

చ. ధనమునకుఁ బలంబునకు
దాత్తగుణంబులకచ్ఛకీర్తికిన్
ఘనమగుసత్యసంపదక
ఖండసమృద్ధికిసుప్రతిష్ఠకున్
జనవినుతాలవాలమగు
జాడనుతానలవాలమయ్యెఁబెం
పునుగనునీమహాన్వయము
పూర్ణులునమ్రతతోడనుండరే. 28

శ్లో॥ తస్మిన్కృత్స్నవసాఖ్యగోత్రమహితే
శ్రీమానభూదాదిమః
పుణ్యో వేంకటరామనామపురుష
శ్రీసుందరాంబావరః

యత్కీర్తిర్దిగంగనాలకకచ
శ్వైత్యప్రదాతత్పరం
పారంపాపనిరంతరానుపమస
త్కార్యాతిభానోద్భవా॥ 29

క. శ్రీకుత్సవసాభిధసుశు
భాకరమహితాలవాలమనువంశమునన్
శ్రీకరవేంకటరామా
ఖ్యాకలితుఁడుబొల్చెసుందరాంబావరుఁడై. 29

శ్లో॥ తద్వ్యాదజనిమంత్రిసత్తమ
శ్శింగనాడభిధయాంచితోమహాన్
యఃపురాననమలయజ్ఞమాంబయా
సహచరన్భువనపాలకోభవత్॥ 30

గీ. ఆవధూవంశలకుభవ్యుఁడైనసింగ
రాజమంత్రిప్రవర్యుఁడార్యజనగేయుఁ
డొప్పె యజ్ఞమతోఁగూడియుర్విజనుల
నెల్లస్వవశమునందుంచియేలుకతన. 30

శ్లో॥ శ్రీవేంకటేశఇతిపుణ్యసమాఖ్యయాతి
భాస్వత్సుమాంకితతయోరభవత్తనూజః
యస్యానుకూలసుగుణస్ఫురదచ్చమాంబా
యోషావనావతిముదంచితవృత్తిరాసీత్॥ 31

ఉ. ఆతతపుణ్యుఁ డాద్వయము
నందుదయించెను వేంకటేశుఁడ
న్పూతచరిత్రుఁ డిద్ధమతి
బొల్పగు నచ్ఛమయన్సతీమణిం
బ్రీతినిబొంది లోకమునఁ
బెంపగుకీర్తినిఁ గాంచి నిత్యవి
ఖ్యాతచరిత్రుఁడై బహుజ
యాధికమోదసమేతుఁడై తగన్ 31

శ్లో॥ భాస్వత్కీర్తియుతోర్ద్వయోరపి మహాన్
భవ్యాలవాలాన్వయే
ఖ్యాతః పూరుషసత్తమోజని మహా
నప్పయ్యనామాంకితః
యస్యాభూత్సచివోత్తమస్య నగరీ
సామ్రాజ్యవశేవర్తినీ
నాభూద్యస్య మహోపకారరహితః
కశ్చిజ్జనోపి క్షితౌ॥ 32

మ. ధరనెవ్వాని మహాజ్ఞ నెల్లకుసురా
స్తంబైనమాల్యంబుగా
శిరమందుంతురు లోకరక్షణవిధిం
జెన్నొందు నేపుణ్యుఁడ

ప్పురుషుండప్పయసంఙ్ఞుఁడొప్పెగుణసం
పూర్ణాలవాలాన్వయో
ద్ధరణుండై ఘనమైనకుత్సవసగో
త్రింబుర్విబెంపొందఁగన్. 32

శ్లో॥ సతీసతీతస్యసతీవశంభోః
పతిప్రియానేరమతిర్గుణేషు
శ్రీలక్ష్మి దేవీత్యభిధాక్షురాణి
శ్రీలక్ష్మణాత్యర్హతమానిచక్రే॥ 33

క. పరమపతివ్రతయాతని
వరసతిహరసతివిధాన పతిహితగుణమం
దిరలక్ష్మి దేవియనఁజనె
స్థిరనామాక్షరము లాడమెనేఁ బ్రబధనొందన్. 33

శ్లో॥ దంపత్యోర్హితయోః భూత్ప్రియసుత
శ్రీవేంకటేశాహ్వయ
శ్రీమానార్యమతానుసారమహిత
వ్యాప్తిర్వుచ్చైర్మణిః
సత్యశ్రీర్నిరుపాధికార్థిహృదయా
భీష్టార్థసంపూరకః
కీర్తితాత్రిణపరఃపరంశుచితమ
స్వాయత్తసర్వంసహాః 34

ఉ. వారలకుద్భవించె సుతవర్యుఁడు సన్నుతి వేంకటేశుఁడన్
శ్రీరమణీయుఁ డార్యజనచిత్తహితప్రియకార్యవర్తివి
స్తారయశోవిశాలుఁ డుర సద్విభవుండు నకించనాశ్రితా
ధారమహాధనుండు నిజతంత్రవశీకృతభూమిభాగుడున్

శ్లో॥ పత్నీ బభూవేశితురా దెమాంబా
సదానుకూలా సదయాతిపావనా
సదేకపత్నీవ్రతనిష్ఠితాయా
గుణాన్ హియస్యాః ప్రశశంసురార్యాః॥ 35

గీ. ఆమహాత్మునిసతియా దెమాంబపతికి
నెల్లయెడ ననుకూలత నింపు జెందె
సత్పతివ్రతయగు నేవిశాలనయన
గుణగణంబుల నెంతు రెక్కువగ బుధులు. 35

శ్లో॥ దంపత్యోరథవం స్తయోరపిమహా
నప్పయ్యనామాంకితో
లక్ష్మీకాంతసమాహ్వయశ్చ మహిత
శ్శ్రీశేషగిర్యాహ్వయః
శ్రీలక్ష్మీనరసింహనామగదిత
శ్చత్వార ఏతే మహో
ద్యోగఖ్యాతియుతాః ప్రజావనపరా
స్సమ్యగ్బభూస్సర్వదా॥ 36

చ. ఘనులగు నావధూవరులు గాంచిరినల్వురనప్పయాఖ్యున
న్ఘనుఁడగు లక్ష్మికాంత విభు కోమల శేశగిరి ప్రధానుల
క్ష్మినిగొని పాల్చు లక్ష్మినరసింహునివారలు నల్వురున్మహా
జనులు నుతింపనిస్తులసుసంపదలన్ ధర నేలిరెల్లెడన్.

శ్లో॥ దినేషు గచ్ఛత్సు తతోప్పయాఖ్యో
జ్యేష్ఠో గమత్స్వర్గమపాస్య భూమిం
గతేత్ర తశిష్టాస్త్రయ ఏవ ధాత్రీ
సంరక్షకాస్సంబభురాస్యవృత్తాః॥ 37

గీ. అట్టులుండఁగఁ దజ్యేష్ఠుఁడప్పయాఖ్యుఁ
డరిగకొన్ని దినంబులకమరపదము
ఆమహాత్ముఁడు దివికేగన వలమిగిలి
యున్న మూవురు ధర నేలుచుండిరెలమి. 37

శ్లో॥ ద్వైతీయకో తిముదా ప్రజాః స్వసుహృదః
పశ్యన్ సదా ప్రీణయన్
రక్షన్ కార్యధురీణతామధిగమన్
లోకోపకారస్పృహః
నిత్యశ్రీర్నిరవద్యనిర్గుణపర
బ్రహ్మాణ్యుపాత్తోత్తర
స్సమ్యక్శేషగిరిప్రసిద్ధపురుష
శ్రేయః ప్రియో వర్తతే॥ 38

ఉ. అందుద్వితీయుఁడాంతర
ముదంచితశేషగిరిప్రసిద్ధుఁడై
యెందును సాటిలేక ప్రజ
నెల్లనిజాప్తులభంగిఁగాంచుచుం
బొందుగఁబ్రోచుచున్ సుకృతి
పుంజములందుధురీణుఁడై ముదం
బందఁజరించు శ్రేయముల
యందభిలాషను బ్రహ్మనిష్ఠుఁడై. 38

శ్లో॥ తేషుతృతీయఃఖలు సత్యబంధు
ర్లక్ష్మీనృసింహాభిధమంత్రివర్యః
శ్రీమాన్మహోద్యోగవిభూతిభోగ
క్షమాదయాధైర్యయుతో ముదాస్తే॥ ౩9

ఉ. మూఁడవపూరుషుండుగుణ
ములన్నతముందనుగొల్వసత్యము
న్వీడకభవ్యలక్ష్మిఁగొని
విశ్రుతలక్ష్మీనృసింహసంజ్ఞచే
వేడుకతో మహోద్యమము
విస్ఫుటభోగవిభూతులొప్పఁగా
నోడకధైర్యసంపదల
నుండెజనంబులు గొల్వనెయ్యెడన్. ౩9

కృతిపతివర్ణన.

శ్లో॥ తత్రాదిమఃప్రముదితాంతరమానసీయ
శ్లిష్టాగ్రగణ్యపరిశోభితసంసదగ్ర్యః
నిత్యానపాయికరుణాభరణావలోక
స్సత్యవ్రతిస్సకలకార్యధురీణవృత్తిః॥ 40

ఉ. వారలలోనసనగ్రజుఁడ
వార్యమనఃపరితోషుఁడార్యవి
స్తారపరీవృతోత్తమస
దస్థితుఁడంచితసద్దయారసా
ధారవిలోచనుండుసత
తప్రియుసత్యవచోవ్రతుండుభూ
చారిజనానుకూలఘన
సత్క్రియలందుధురీణుఁడెంతయున్. 40

శ్లో॥ లక్ష్మ్యైర్జ్ఞానసమాహ్వయామృదువచో
లక్ష్మ్యార్థలక్ష్మ్యాసదా
భాతీతిస్ఫుటశబ్దసారఘనతా
విద్భిఃకిలార్యోత్తమైః
లక్ష్మీకాంతఇతిప్రసిద్ధవచసా
యస్సమ్యగాహూతవాన్
సశ్రీమాన్జయతేమహానమల
లక్ష్మీకాంతరాయప్రభుః॥ 41

ఆ. జ్ఞానలక్ష్మి చేత జనువాగ్విభూతి చే
లక్ష్మి చే సతతంబలంకృతుండు
గానలక్ష్మి కాంతఘనుఁడని పేరిడి
రార్యులతని విజయము మం దెస వని. 41

శ్లో॥ యదక్షరం యత్పరిపూర్ణ మేకం
యదవ్యయం శుద్ధమనంతమాద్యం
యదచ్యుతం వస్తునిదర్శితంత
త్కటాక్షతో యస్య గురుంతమాప॥ 42

క. అక్షర మద్వయ మచ్యుత
మక్షయమతిశుద్ధమాద్యమగు నాబ్రహ్మం
బక్షీణ యత్కటాక్ష
ప్రక్షేపణ దోఁచునట్టి పరగురునిఁగనెఁ. 42

శ్లో॥ అజ్ఞానధ్వాంతభానో రుపనిషదుదితా
పూర్ణతత్త్వోపదేష్టుః
ప్రజ్ఞానానందదాతుః ప్రథితగురువరా
త్ప్రాప్యవిజ్ఞానముచ్చైః
లబ్ధ్వా సాంఖ్యామనస్కా సహజనితముదా
తారకేణ ప్రభాస్వ
త్పరిజ్ఞాలోకాదశేషం పటుతరచరితం
వేదధీరోత్తమోఽయం॥ 43

సీ. అజ్ఞానమనుతమంబడఁచుతీక్ష్ణాంశుండు
  నుపనిషదర్థత త్త్వోపదేష్ట
సదమలమహితవి జ్ఞానమహానంద
  దాయకుండగుగురూ త్తమునివలన
సముచితదివ్యసు జ్ఞానంబుగై కొని
  సాంఖ్యతారకములు సరమనస్క
యోగంబులగ్రహించి యుజ్వలవేత్రుతత్వ
  మునవెల్లతత్వము ల్మారదలఁగాంచి
గీ. జ్ఞాననిధియనఁబేరొంది సకలజనులు
  నహహాయనిపొగడంగమ హావిభూతి
ధరణిఁజెన్నొందిలక్ష్మికాం తసచివుండు
  భళిరయిహపరసౌఖ్యము ల్బడసెనెంత. 43

శ్లో॥ మహాత్సుయోగేషు ధురీణవృత్తి
  స్సనచ్చిదానందవివర్జితశ్చ
గురూత్తమాంఘ్రి ద్వయసక్తచిత్త
  స్సదా మహాద్వైత విచారణాఢ్యః॥ 44

గీ. పరమయోగధురీణుండు భవ్యగుణుఁడు
  సచ్చిదానందరహితుండు సదయహృదయ
  సద్గురుధ్యాననిరతుండు సతతమహిత
  నిర్మలాద్వైతశాస్త్రనిర్ని ద్రుఁడతఁడు. 44

శ్లో॥ శ్రీమాన్లక్ష్మీకాంతరాయప్రసిద్ధ
శ్రీరామాంబాసంజ్ఞయా కాంతయా సౌ
సత్యాపత్యోర్మత్యనూనానుమత్యా
యుక్తః కాంత్యాభాస్కరో వాపభాసే॥ 45

క. ఆలక్ష్మీకాంతవిభుఁడు
లీలనమలచరితయా చెలింబతిహితనా
లోలనయనరామాంబను
మేలుగఁ గొనిపాల్చెరుచిని మిహిరునికరణిన్. 45

శ్లో॥ ఇద్ధంగతేష్వధదినేష్వధికేషుమంత్రి
వర్గ్యేయమాత్మనివిమృశ్యచ భౌతికాంగం
భువ్యస్థిరంస్థిరతరం సుయశోంగముచ్చైః
కీర్తింసమార్జయితుమాశు మతింతతాన॥ 46

మత్తకోకిల.
ఇట్టులన్ బహుహాయనంబులు నేగఁగాఁదనయాత్మలో
పట్టియీతనుపుర్విపై యధృవంబుకీర్తిశరీరముం
బుట్టఁజేసినశాశ్వతంబగుభూమిపైననియెంచిమి
న్మట్టఁగీర్తిగణింపఁబూనెజనుల్నుతింపమహోన్నతిన్.

శ్లో॥ ససప్తసంతానవిధింప్రపిత్సుః
కృతీతరాణాం సమవాప్యసిద్ధిం
తటాకనిక్షేపబుధప్రతిష్ఠా
శివాలయారామజలాశ్రయాణాం॥ 47

ఉ. ఆతఁడుస_ప్తసంతతుల
నార్జనసేయఁదలంచి సత్కృతి
ఖ్యాతినిఁదక్కఁ బొందెనుజ
లాశయభూధనగు_ప్తిభూసుర
వ్రాతశివప్రతిష్ఠలను
రమ్యవనో_త్తమ రూపసంజ్ఞలం
బ్రీతినిగాంచి మేలనుచుఁ
బృథ్విజనుల్నుతిసేయుచుండఁగన్. 47

శ్లో॥ అనుపమకృతిసంజ్ఞామాప్తుకామః ప్రసూతిం
భువనవిదితపల్లీరాజధానీర్విచిన్వన్
నిజపరిచరవిద్వద్బంధుభిఃపూర్ణయత్నా
త్కవిమవిరతవాచం మేవదంత్వేత్యవోచత్ ॥ 48

చ. నిరుపమమైనసత్కృతిన
నింద్యమతింగొనఁగోరిలోకభా
సురపురపట్టణంబులను
జూచుచుభృత్యులతోడనాప్తభూ
సురతతితోడఁబల్కుఘన
సూక్తులుగల్గినసత్కవీంద్రుఁడె
ల్లరుమదినూహచేతనుద
లంచివచింపుఁడుమీరలంచొగిన్. 48

శ్లో॥ ఇత్యుక్తేకిలగోరగంతులమహా
వంశాంబుజాతోష్ణరు
క్మిత్రం మేఘనకోనసీమవసతి
ర్విద్వాంత్సుహృత్సత్ప్రియః
శ్రీమద్వేంకటరామశాస్త్రిమహిత
స్త్రిష్ఠం స్తదాస్థానకే
మత్సర్వస్థితిపిన్మనోంబుజతయా
ప్రోచెత్త దైవంముదా॥ 49

శా. ఆమంత్యుత్తముఁడిట్లుపల్కవినిదీ
వ్యద్గోరుగంత్వన్వయ
క్షేమాధారుఁడుకోనసీమవసతి
శ్రేష్ఠుండుమన్మిత్రతా
ప్రేమన్వేంకటరామశాస్త్రివరుఁడ
ర్థిందత్ప్రభావ ర్తియై
వేమారున్ననుదెల్యవాఁడగుటవా
వించెప్పెనీరీతిగన్. 49

శ్లో॥ అత్రాస్తికొమ్రమగిరిపట్టణనామధేయా
చిత్రప్రబంధరచనోద్యతసత్కవీంద్రా
పుత్రాదిసంభృతకుటుంబిజనప్రకీర్ణా
నిత్యానుపాయవిభవానగరీప్రశస్తా॥ 50

గీ. నరవినుతకొ మ్రమగిరిపట్టణంబనంగ
నొప్పునొకపురిధరణియందప్పరమున
సత్కవీంద్రులుపండితుల్ స్వజనకోటి
తోడఁబెంపొందుపొరులుందురుసిరిగొని. 50

శ్లో॥ శ్రీరాజలింగశతరామనృపాలచంపూ
శ్రీరంగనాయకచిదంబరసింహభూభృ
న్నాథాసితాద్రివిభుసచ్చరితానివాయు
సూనోర్జయంజనకజావిభురాట్ఛతంచ॥ 51

శ్లో॥ శ్రీపార్వతీపరిణయంహరిరుక్మిణీవి
వాహంచసంస్కృతమహాంధ్రవచోభిరాశు
గద్యైశ్చపద్యనిచయైరపియఃకృతానై
ర్యఃపూరుషోరచయదార్యసభాభిరామం॥ 52

సీ. శ్రీరాజలింగకా రీవరశతకంబు
రామరాట్చంపుశ్రీ రంగమహిమ
శ్రీచిదంబరనాథ సింహాచలాధిప
వరజగన్నాయక చరితములును
సరసహనూమద్వి జయమునుజానకీ
పతిశతకంబును పార్వతీశ
పరిణయంబునుహరి భవ్యకళ్యాణంబు
సంస్కృతాంధ్రోక్తుల సరసగతుల

గీ. గద్యపద్యంబులనుయక్షు గానములను
సభలయందునసతతప్రశస్తిఁగాంచు
రీతిగనుమృదువచనదురీణవృత్తి
నేపుపుషవర్యుఁడురచించియేపుగాంచె. 51

శ్లో॥ సోయంశ్రీరుద్రరాజా
న్వయజలధివిధో రామరాజాభిజానే
రక్షాంతాస్థానవిద్యా
న్వితవచనకృతీశ్రీభరద్వాజగోత్రి
భాస్వద్భిఃకోటమర్త్యా
న్వయవిపినమధుఃపూతయజ్ఞేశశాస్త్రి
తస్యామాస్తేనగణ్యాం
ధరణిసురవరస్సత్కలావిద్విధేయః॥ 52

శా. ఆతండొప్పెడిరుద్రరాజకులశు
ద్ధాంభోధిశీతాంశుఁడై
ఖ్యాతింజెందినరామభూపతికిని
త్యాస్థానవిద్వాంసుఁడుఁ
బ్రీతిస్థావరకోటమర్త్యకులజ
శ్రీయజ్ఞశాస్త్ర్యాహ్వయుం
డేతద్గ్రామమునన్వసించెబుధవ
ర్యేచ్ఛానుసారాత్ముఁడై 53

శ్లో॥ ఆహూతశ్చేదాగ్ర్యవర్యోయమాశు
ప్రీత్యాయుష్మద్వాంఛితంసత్ప్రబంధం
కృత్వాసమ్యగ్దాస్యతిక్షేమదాయీ
స్యాదసాంకిశీరప్రతిద్వంద్వసూక్తిః 54

క. ఆతనిఁబిలువంబనిచినఁ
బ్రీతినినీకరభిలషించురీతిఁబ్రబంధం
బాతతగతినొసఁగెడినతి
పూతంబగువానివాణిబొల్చుశుభదమై. 53

శ్లో॥ ఇతివదతిబుధేంద్రేమచ్చరిత్రంపవిత్రం
సచబుధజాతలక్ష్మీకాంతరాయాఖ్యమంత్రీ
స్వలిఖితశుభలేఖాపూర్వకంపారితోషం
మతిహితమతివేగాత్ప్రాహిణోస్మహ్యమాశు॥ 55

గీ. ఇట్టులాబుధవర్యుఁడహీనవృత్తిఁ
దెలుపనాలక్ష్మీకాంతమంత్రిప్రవర్యుఁ
డంచితంబగుదనయిష్టమంతయునొక
లేఖగావ్రాసిబహుమతిలీలనంపె. 54

శ్లో॥ దృష్ట్వాలేఖాంప్రేషితాంతేనహృత్స్థం
స్మృత్వాదేవంజీవభావావగమ్యం
నత్వాభీష్టానేకదేవాంఘ్రియుగ్మం
భూత్వాశుద్ధః ప్రాఙ్ముఖోకార్షమాదిం॥ 56

చ. అతిముదమొందియాపురుషుఁ
డంపినలేఖనుజూచియంతర
స్థితమగునాత్మనెంచిఘన
సేవపదాబ్జములన్ మహానమ
స్కృతులనుగూర్చివార్చిమది
కేవలశుద్ధతనొందిప్రాఙ్ముఖ
స్థితినివహించిగ్రంథముర
చింపఁగఁబూనితి నెంతొ వేడుకన్. 55

శ్లో॥ సోయంబ్రహ్మవిదుత్తమఃకృతిపతి
ర్విద్వాన్ద్విజఃపావనః
గ్రంథోయంభగవజ్జనుఃప్రథితత
చ్చారిత్రమిశ్రోమహాన్
తద్విద్వచ్ఛ్రవణార్యపాఠనవిధా
[illegible]హా[illegible]హం
మన్యేపుణ్యకథాసుధేవమహితా
కేషాంనభూయాన్ముదే॥ 57

ఉ. ఆకృతినాథుఁడుత్తముఁడు
నాత్మవిదగ్ర్యుఁడుపావనద్విజుం
డీకృతిసత్ప్రబంధముర
మేశ్వరుజన్మచరిత్రమిశ్రితం

బై కృతకృత్యమాటమహిం
తార్యజనశ్రుతిపాఠ యోగ్యమై
స్వీకృతమానుగా సుధయు
శ్రీహరిసత్కథయుర్ రుచింపవే. 56

శ్లో॥ మృదువచనవిరచితత్వాత్
మధురసురాంధ్రవచోవిభూషితత్వాత్
హరిచరితసురుచిరత్వాత్
మమహివచోల్పమపీహాస్రుచిస్యాత్ ॥ 58

క. మృదువచనరచితమగుటను
సదమలసంస్కృతశుభాంధ్ర సంగతమగుటన్
సదయహరిచరితమగుటను
గదనాపలుకల్పమైన గ్రాహ్యముదలఁపన్ . 57

శ్రీ

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

కృష్ణలీలామృతరసః

కథాప్రారంభః.

(వృత్తం —అపరాంతికా)
(లక్షణం — అస్య యుగ్మరచితాపరాంతికా)

శ్లో॥ శ్రీపతిశ్రియమనేకసంపదః
ప్రీతిమాయురఖిలేప్సితాన్యపి
సందదాతుకృతినాథమంత్రిణే
ధీమతేగుణవతేవతేధృతేః॥ 1

క. శ్రీపతిసంపత్ప్రీతిమ
హాపూర్ణాయుర్మనీషితార్థశ్రీలం
బ్రాపింపఁజేయుఁగృతిపతి
కాపన్నావనసుధైర్యహర్షయుతునకున్. 1

(వృ—శార్దూలవిక్రీడితం)

(ల— సూర్యాశ్వైర్మసజాస్తతాస్సగురవ
శ్శార్దూలవిక్రీడితం)

శ్లో॥ శ్రీనాథోదితికశ్యపాభిలషితః
పుత్రోఽభవేత్యాత్మనో
స్తత్ప్రీత్యైకిలదేవకీవసుసురా
కారాధ్యయో స్తద్వయోః
పుత్రత్వం ప్రతిపద్య భూమిభరర
క్షోనాశమాకల్పితుం
మత్వాపావన దేవకీసుహృదయా
మ్బాజేవసల్లీలయా॥ 2

ఉ. శ్రీహరికశ్యపాదితుల
చేదముకాత్మజుఁడౌటకెంతయున్
మోహముచేతఁ గోరబడి
మున్వసుదేవుఁడు దేవకీయనన్
మోహనరూపులైనశుభ
మూర్తులకున్ సుతుఁడై మహాసుర
వ్యూహమడంపఁగోరివడి
నెందెను దేవకిదేవిగర్భమున్. 2

(వృ—అచలధృతిః)

(ల—ద్వికగుణితవసులఘురచలధృతిరహ)

శ్లో॥ తదనుసురపతివిబుధనిచయసహిత
విధిరధికహృదయముదిసుకృతజనుషి

పరమశుభవసుదివిజసదనమగమ
దధిపనుతిమభిరచితుమరిహరమిహ॥ 3

సీ. అపుడువిధి దేవపతితోసురాళితోడఁ
గూడిహృదమునను వేడ్కఁ గొనలు సాఁగఁ
బరమశుభమగు వసుదేవభవనమునకు
వచ్చెహరినరిహరునుతివళులఁబెనుప. 3

(వృ—అనంగక్రీడా)

(ల—అష్టావర్థేగాద్వ్యేఖ్యస్తా
యస్యాస్సానంగక్రీడోక్తా
దళమవరమపివసుగణితసలిల
నిధిలఘుకవిరచితపదవితతిభవతి)

శ్లో॥ సత్యాధారంకాలాబాధ్యం
భూతావాసంశ్రీశంసేవే
భువనతతిషులయపరమగతిషునిజ
మహిమవిహృతిమజభవభయమపనయ॥

మ. ఘనసత్యవ్రతునాత్తసాధనపరుం
గాలత్రయావాసుభూ
తనికాయాశ్రయునీశ్వరుఁభువనసం
తానంబడంగందనం
తనసేకాకృతి వెల్గువానిసముని
త్యప్రీతునింగొల్తున

న్నసయుంబున్సదయావలోకమునపూ
ర్ణానంద మొందింపవే. 4

(వృ—అతిరుచిరా)

(ల—త్రిగుణనవలఘురవసితిగురురితి
దళయుగకృత తనురతిరుచిరా)

శ్లో॥ ప్రకృతిమధిపభవదధికృతమతిమన
వగతజననిచయఇహహిభో
నతవనిజవిషయమధిగమితుమగుణి
నఇతిమమమతిరతిరుచిరా॥ 5

క. దేవాభవదీయమహా
శ్రీవిలసితమయినమాయ చేఁజిక్కినదు
ర్భావులగునరులుసకలా
భావానిన్నెఱుఁగరనిధృవంబుగనెంతుర్. 5

(వృ—అభినవమాలికా)

(ల—అభినవమాలికా నజభరైస్స్యాత్)

శ్లో॥ తవమహిమానమిద్ధమతులంయే
వివిదురతివశుద్ధహృదయాస్తే
సతతవిమోహకారివిషయోద్ధం
భవభయమాశుధీగతమనాపుః॥ ౬

గీ. సత్ప్రకాశంబునిరుపమసంప్రదాయ
మైననీమహిమంబుసత్యముగఁదెలియు

వారు మోహినియగుమాయవలనఁగలుగు
భవభయంబులఁధీవృత్తిఁబడయఁబోరు. 6

(వృ—అభినవ తామరసం)
(ల—అభినవ తామరసం నజజాయః)

శ్లో॥ భవతరుమీశమహాప్రకృతౌసం
భవమసుఖప్రియభారఫలాఢ్యం
త్రిగుణశిఫఁనవరంధ్రదశాసు
చ్ఛదముదయావననాశకరస్త్వం॥ 7

చ. ప్రకృతిమహాలవాలజమ
పారసుఖాసుఖసత్ఫలాఢ్యము
ప్రకటగుణత్రయప్రధిత
పాదమురంధ్రనవాఖ్యకోటర
ప్రకరమసూజ్వలద్దశసు
పత్రములుంగలసంసృతిద్రుమం
బొకడవ జేయఁగావలయు
మొందఁగఁజేయనుజాలుదీశ్వరా. 7

(వృ—అసంబాధా)
(ల—మ్తౌన్సౌగావత్కగ్రహవిరతి రసంబాధా)

శ్లో॥ యేవాపుంసస్త్వత్పదగతమనసస్యుస్తే
సంసారాంభోధింలఘుతరమతితర్తుంశ్రీ

పాదాభిఖ్యాంత్రుధతరఘునసొకాంభో
స్వాష్క్రత్వాయాంతిభవదమలసంస్థానం॥ 8

క. స్వామిత్వత్పదభక్తి
శ్రీమహితాత్ములగుజనులు క్షేమకరమహో
ద్దామభవసాగరంబును
తాముతరింతురుభవత్ప్రదప్రియనొకన్ 8

(వృ—అపరాజితా)

(ల—ననరసలఘుగై స్వరై రపరాజితా)

శ్లో॥ సుజననిచయసన్మనోజ్ఞధురీప్సితా
ప్రియకరబహుసుస్వరూపవరాణ్యహో
త్వమఖిలజగదప్యవాప్యవీర్యతో
వసిసతతమధీశ్వరేశమహాగుణః॥ 9

చ. సుజనమనోహరంబులువి
శుద్ధివివర్జితదుర్విభావ్యముల్
నిజమహిమానుసారిమహ
నీయములైనమహావతారముల్
భజదవగమ్యనీవుగొని
పల్మరులోకములెల్లబ్రోతువా
ర్యజననతాంఘ్రినిన్నుగొని
యాడదరంబగు నేపరాత్పరా. 9

(వృ—అలోలా)

(ల—ద్విస్సప్తచ్ఛిదలోలాః స్యాన్మ్యౌ గౌ చరణేచేత్)

శ్లో॥ స్వామిన్కేచిదిహాజ్ఞాస్సర్వజ్ఞావయమేవ
స్వాపమ్యంనహి కేషామిత్యేవంభ్రమదీనాః
జానంతోప్యతిమూఢాయాస్యంతివ్యధయాంచ
త్వాపాఘప్రవిగమ్యంస్థానంనారకసంజ్ఞం॥ 10

శా. స్వామీకొందఱుబృథ్వినజ్ఞులుమహా
సర్వజ్ఞతంబూనితా
మేమార్గంబునెఱుంగకన్నిటఁకుఁదా
మే తెంతురౌనంచునా
తామస్కుల్నినుగాంచనేరకదురం
తంబైనపాపంబుచే
భీమాధోగతినొందిదుర్వ్యధలచే
భీతాత్ములై పొర్లరే. 10

(వృ—అశ్వగతిః)

(ల—పంచభకారకృతాశ్వగతిర్యదిచాంతగురుః)

శ్లో॥ తావకభావనయాంచితమానసయుక్తజనాః
వీతభయాస్సురగీతినయాగతవిఘ్నచయాః
స్థానమనూనమనంతమనారతమేత్యవిభో
తత్రవసంతివిచిత్రభవత్కరుణాస్నపితాః॥ 11

గీ. దేవభవదీయతత్త్వవిధిజ్ఞులైన
జనులుసురసత్తములునుతిసలుపుభంగి

భయములనువీడివిఘ్నముల్బాసినీదు
కరుణచేవసియింతురాఘునవదమున. 11

(వృ---అశ్వలలితం)
(ల---యదిహనజౌభ సౌజస జసకా
స్తదశ్వలలితంస్వరేశరసభిత్)

శ్లో॥ చతురమహేశసంశ్రితచతురా
శ్రమాభివసతింగతాఃకిలజనాః
సతతమనూపమప్రభువరతే
పదాంబుజమిహస్మరామఇతిభో
విగతదురంతభీసహితగుణా
భజంతితదనుగ్రహోయధరణౌ
సదమలసత్వవర్ధనశుభగా
త్రసంగ్రహమహాభిభర్షిసతతం॥ 12

మ. పరమేశాచతురాశ్రమస్థులగుభ
వ్యప్రజ్ఞలెల్లప్పుడా
దరమొప్పన్నిగుగొల్వవారలకుఁజే
తఃప్రీతిఁగావింపభా
సురసత్వాంచితవిగ్రహంబులమునీ
శులెమ్మెచ్చఁగెకొందువిం
దిరతోఁగూడిజగచ్ఛరణ్యారిపుహృ
ద్భీమప్రతాపక్రియా. 12

(వృ—అర్ణదండకః)
(ల—ప్రతిచరణవివృద్ధరేఫా స్స్యురర్ణార్ణవవ్యాళ జీమూత లీలాకరోద్దామ శంఖాదయః)

కమలనయన తేతనుస్సత్వ సంమిశ్రితం నోతథా చేన్మహాజ్ఞాది ననాశంకరాస్స్యాత్కథం త్రిగుణరహితసత్వమంగీకరోషి ప్రభో తత్స్వరూపం హృదాసేవ తాంగో చరోసిస్వయం పరమపురుష వాఙ్మనోగోచరత్వ ద్గుణానాకృతి స్సజ్జనా ఏనవిందంతినాజ్ఞానినః సతతమధిప సర్వగంత్వాం భజన్ సంస్మరన్ భావయన్ సంసృతిం సంతరేద్గోపదం వాంఛినా॥ 13

చ. కమలదళాక్షనీతనువ
కల్మషసత్వమయంబుగానిచో
విమతులడంచు టెట్లుగుణ
భిన్నభవచ్ఛుభస త్త్వరూపము
త్తములకుఁజూపుదార్యవిను
తస్ఫుటమానసవాగగమ్యరూ
పములగుణంబులం దెలియు
వాఁడుభవాంబుధిదాటునెప్పుగన్ 13

(వృ—అపరవక్త్రం)
(ల—అయుజితుననరాలగాసమే
తదపరవక్త్రమిదంనజౌజరా)

శ్లో॥ అవనితలగతోభరః ప్రభో
విగతఇహేశభవజ్జనుర్వశాత్
పదసరసిజమాశ్రిత్యావయం
ధరణినభస్యపిసంస్ప్రృశామహే॥ 14

క. నీవుజనించినకతమున
భూవలయమునందుభారపుంజముడిగెనీ
పావనపదసంశ్రయమున
దేవాయిద్దుముధరనుదివమునుకరుణన్ 14

(వృ—అమృతధారా)

(ల— ప్రథమమధివసతియదిరుచిరతమచరమపాదో
ప్యవసితిగురుయుగ్మా
అపరమఖిలముపదితనసమమతీవ
లలితపదచయామమృతధారా)

శ్లో॥ జననరహితతవజననమధిపఘనతరకేళిః
కథమితియదిసర్వం
ప్రకృతిరభవతవసముఖవసతిసంస్థా
ప్రభవతినభవతితవసంజ్ఞః॥ 15

మత్తకోకిల.
ఎన్నదుర్జననంబెఱుంగని యీశనీవుజనించుటల్
కన్నతండ్రిభవంబునొందుట కాదునీకదియెట్లనన్

సన్నిధిఁ వసియించుమాయ నిజంబుగాజనియించుతా
నున్నలింగోనినిన్ను నంటద హావిచిత్రమధీశ్వరా. 15

(వృ—ఆర్యా)

(ల—లక్ష్మైతత్సప్తగణాగోపేతా
భవతి నేహవిషమేజః।
షష్ఠోయంనలఘూవా।
ప్రథమేర్ధేనియతమార్యాయాః)

శ్లో॥ మత్స్యశ్రీకూర్మవరాహాఖ్యా
నిప్రథితమర్త్యహరిఖర్వ
శ్రీరామాదివపూంష్యా
స్తవతే తేసన్నమస్కృతతిః॥ 16

గీ. మత్స్యకూర్మవరాహవామననృసింహ
హయవదనపరశురామభవ్యరఘురామ
రూపములఁదాల్చిజగములనోపిబ్రోచు
నీకువందనములొనర్తు నీరజాక్ష. 16

(వృ—ఆర్యాగీతిః)

(ల—ఆర్యాపూర్వార్ధంయది
గురుణైకేనాధికేననిధనేయుక్తం
ఇతరత్తద్వన్నిఖిలం
యదీయముదితేయమార్యాగీతిః)

శ్లో॥ లోకః కంసాద్యైః ఖలనివహైః
క్షుబ్ధస్సన్ శైథిలవిధిం ప్రాప్తః
తద్వైహాహిత్వంనిఖిలం
పరేశమహాసాగతాత్రింకర్తుం॥ 17

ఉ. లోకము సర్వమార్యజన
లోలమహాఖలకంసముఖ్యదో
షాకరదుష్టదైత్యనిచ
యార్పితమైవ్యథనొందుచుండెలో
కైకశరణ్యగర్భకుహ
రాంతరమున్ విడిభక్తకోటిన
వ్యాకులవృత్తిఁ జేయుమభ
వాభవబంధవిమోచకాహరీ. 17

(వృ—ఆపాతలికా)

(ల—ఆపాతలికాకథితేయం
ఘాద్గురుకావథపూర్వవదన్యత్)

శ్లో॥ మాతస్తవహృత్కమలేస్మిన్
ఆదిమపూరుషసన్నిధిరాస్తే
దివ్యైస్స్వగుణైరుదితస్సన్
శ్వస్సకలాదితిజారిదురంతాన్
కంసప్రముఖాన్సనిహన్యా
సైన్త్వభయాంతవనోదవిజానాం

భూయోచ్ఛుభమిత్యతిహర్షాత్
వాచముదీర్యయయుస్స్వరసంఘాః॥ 18

పంచచామరము.

పురాతనప్రధానదివ్యపూరుషుండుతల్లినీ
వరాంతరంబునంగలండవశ్యమెల్లిపుట్టెడిన్
దురంతకంసుదున్మభీతిదొల్గుమింకమంగళో
త్కరంబుగల్గునంచుఁబల్కెఁదల్లిరాసురోత్తముల్. 18

(వృ—ఆపవాహాఖ్యం)

(ల—మోనాష్టద్రగగితియదినవరస రసశరయతియుత
మాపవాహాఖ్యం)

శ్లో॥ లోకాధీశ్వరహరిరథఘనగుణ
గణమహితసదుడుసమయేదివ్యే
లగ్నశ్రీశుభతదినతిథికర
ణసుబలయుతపటువిభవేమోగే
ఉచ్చస్థే ష్వివశశికుజబుధగురు
భృగుశనిషుసుజనచయసంతుష్టౌ
సంజాతఃకుటిలహృదయఖల
జనతతిముదపహృతిషుసముదీర్ణాసు॥ 19

శా. లోకాధీశ్వరుఁడైనవిష్ణుఁడవనీ
లోలత్వమందున్ గింపది

వ్యాకస్వజ్జనమానిమానసముల
త్యంతప్రమోదంబుచే
భీకంపంబులువీడదుష్టులడలం
బ్రీతిఁ శుభావాప్తులఁ
సోకంజేయునవగ్రహోచ్చదనరన్
శోభంజనించెఁ ధరన్. 19

(వృ—ఆఖ్యానికా)
(ల—ఆఖ్యానికాతౌజగురూగఓజే
జత్తావనో జేజగురూగురుశ్చేత్)

శ్లో॥ సప్తార్ణవాస్స్వచ్ఛజలాబభూవు
శ్శుభస్వరావారిధరాః ప్రనేదుః
తారాగ్రహైరంబరమాబభాసే
సర్వాదిశోవీతమలాంవిరేజుః॥ 20

క. సప్తాంబుధులమలజల
వ్యాప్తింగా నెకలరవములనమరెఘనంబుల్
సప్తగ్రహతారలచే
వ్యాప్తమయెఁ నభమువిశదమయిపొల్చెదిశల్. 20

(వృ—ఇంద్రవజ్రా)
(ల—స్యాదింద్రవజ్రాతతజాస్తతోగా)

శ్లో॥ శీతోనిలశ్శాంతతమోవవౌత
త్కాలేహుతోగ్నిర్వవృధేవిధూమః

ఫుల్లాంబుజాతాని సరాంసి రేజు
ర్నద్యోమలాంబుస్రుత యోబభూవుః॥ 21

గీ. శీతవాతంబు మెల్లనఁజెలఁగివీచె
నవుడు వహ్నులుఃధూమంబులడఁగి వెలిగె
వికచకమలాఢ్యమైసరఃప్రకరమడరె
శుద్ధజలపూరములనదీస్తోమమొప్పె. 21

(వృ—ఇంద్రవంశా)

(ల—స్యాదింద్రవంశాతతజై రసంయుతైః)

శ్లో॥ సంపూర్ణసత్పట్టణపూరితాధరా
పుష్పైఃఫలైర్నమ్రశిఖామహీరుహాః
దేవాస్సుమైస్సాధువవర్షురంబరా
ద్దేవాదిదేవేవతరత్యధావనౌ॥ 22

క. ధరణిపరిపూర్ణపట్టణ
పురమైజెన్నొందెతరులుపుష్పఫలగసో
త్కరములనొప్పెసురావళి
గురిసెసుమాసారమమ్మకుందుఁడుపుట్టన్. 22

(వృ—ఇందువదనా)

(ల—ఇందువదనా భజసనైస్సగురుయుక్తైః)

శ్లో॥ కిన్నరముఖాజగురధఃపరమహర్షాత్
దేవలలనానన్రుతురంబరతలస్థాః

సిద్ధనిచయామముచుదుద్భయముదీర్ణం
దుందుభిరవాదివిఘునా స్తదనుజాతా॥ 22

గీ. సిద్ధగంధర్వకిన్నరుల్చెలఁగిపాడి
రప్సరస్సంఘములుప్రీతినాడిరమర
దుందుభులుమ్రోసెదివమునందునమునీంద్ర
సత్తములుభీతివిడచిగాసమయమందు. 23

(వృ—ఉపగీతిః)

(ల—ఆర్యాద్వితీయకేర్ధే
యద్గదితంలక్షణంతత్స్యాత్
యద్యుభయోరపిదళయో
రుపగీతింతాంమునిర్బ్రూతే)

శ్లో॥ నీలాంబుదాభగాత్రం
దీర్ఘచతుర్బాహుమబ్జాక్షం
శంఖరథాంగముఖధరం
తమవేక్ష్యప్రీతిమాగతాతౌ॥ 24

క. నీలాంబుదదేహుమహా
సాలసమచతుర్భుజున్విశాలనయనునా
భీలదరముఖాంచితునపు
డాలోకనజేసితంద్రియానందించెన్. 24

(వృ—ఉద్గీతి)

(ల—ఆర్యాశకలద్వితయం
వ్యత్యయరచితంభవేద్యస్యాః
సోద్గీతిఃకిలగదితా
తద్వద్వ్యత్యంశభేదసంయుక్తా॥

శ్లో॥ ఆలోక్యచతంతనయం
భాసురమినకోటిసంకాశం
మత్వా శ్రీసచివమముం
నత్వా స్తాషీత్పితానతాస్యస్తం॥ 25

ఉ. ఆనలినాత్ముఁగన్గొనిమ
హాత్ముఁడుకోటిరవిప్రభాఢ్యుఁడీ
మానితుఁడారమావిభుఁడు
మర్త్యుఁడుగాడనియెంచిభక్తితో
నానకదుందుభిప్రవరుఁ
డానతులంబలుమారొనర్చిసం
ధానముజేసిచేతులము
దంబుననన్నుతిజేసెనిట్టులన్. 25

(వృ—ఉదీచ్యవృత్తిః)
(ల—ఉదీచ్యవృత్తిర్ద్వితీయలః
సకోత్రగేణభవేదయుగ్మయోః)

శ్లో॥ అఖండమద్వందమాదిమం
జ్ఞానాంగంవిగతక్రియంవిభుం

అమాయినమీశమచ్యుతం
దేవాపశ్యమహోతిభాగ్యతః॥ 26

మత్తకోకిల.

నిన్ను సద్వయునాద్యునిన్మహ
నీయునిత్యునఖండుస
ర్వోన్నతుంబరమేశుసంతత
యోగిగమ్యునవిక్రియుఁ
సన్నుతాంగుఁబ్రకృత్యభావుఁబ్ర
శస్తుఁబూర్ణుమహోన్నతుం
గన్నులంగనుగొంటిభాగ్యవు
గౌరవంబుననీశ్వరా. 26

(వృ—ఉపస్థితా)
(ల—త్జౌజ్గౌగురుణేయముపస్థితాస్యాత్)

శ్లో॥ సర్వజ్ఞసమానవివర్జితార్యైః
జ్ఞానాత్మవిలోకనవీక్షణీయః
అజ్ఞానపశోర్మమమందబుద్ధేః
రూపంతవపూర్ణమధీశమేదాః॥ 27

క. సర్వజ్ఞసమవివర్జిత
సర్వాత్మకసాధుయోగిజనములుగనునీ
సర్వమయమైనరూపము
నుర్విఁబశువునైననాఘనుసఁగితివిగనన్. 27

(వృ—ఉపేంద్రవజ్రా)
(ల—ఉపేంద్రవజ్రా జతజా స్తతోగా)

శ్లో॥ సుర క్తనీల ర్జునభేదవర్ణై
ర్జగద్భవాభావసమృద్ధిహేతోః
మహాస్వరూపాణ్యుపపద్యవిష్ణో
విలాసమాకల్పయసేనసంగః॥ 28

ఆ. రక్తనీలశుభ్రరమ్యవర్ణంబుల
జగములెల్లఁ జేయసమయఁ జేయఁ
గావనవతరింతుగదభిన్నమూర్తివై
యదివిలాసకాదెయధిపనీకు. 28

(వృ—ఉపజాతిః]
[ల—అనంతరోదీరితలక్ష్మభాజౌ
పాదౌయదీయావుపజాతయస్తాః]

శ్లో॥ ఇత్థంస్తుతింకుర్వతిసర్వరేణ్యే
పురాణపుంసంవసుదేవధీరే
తతఃప్రపన్నార్తిహరంప్రసన్నం
సాదేవకీదేవ్యవదచ్ఛరణ్యం॥ 29

చ. ఇటులఁబురాణపూరుషున
తీంద్రియునీశ్వరులోకవంద్యముం

దటవసుదేవుఁడాత్మజన
    తాఁ బ్రియుఁడొవ్వఁగ సన్నుతింపఁబ
మ్మటనల దేవకీసతియుఁ
    బ్రీతి మెయిన్ సుజనప్రసన్నును
ద్భటరిపుహారునార్తిహరుఁ
    బల్మరునిట్లునుతించెనత్తరిన్. 29

(వృ—ఉపస్థితం)
(ల—ఉపస్థితమిదంజ్సౌతాద్గకారా)

శ్లో॥ ఇదంతదితిని శ్చేతుంహ్యశక్య
    మశేషజగదాదింసర్వపూర్ణం
    ప్రకాశమభిపన్నంనిర్గుణంశ్రీ
    సద్వైకమపిసత్తామాత్రమాద్యం॥ 30

గీ. ఇట్టిదని తెల్పరాని ద్వైయేకమయ్యు
    సకలజగదాదియగుచుఁ బ్రచ్ఛన్నమైన
    ద్వైమహాపూర్ణమైనదియై ప్రకాశ
    మానమైకలద్వైమహిమకలదియును. 30

(వృ—ఉద్ధర్షణీ)
(ల—ఉద్ధర్షణీతికథితాతభజాజగాగః)

శ్లో॥ ఏతన్న వాచ్యమితి వేదవచోభిరుక్తం
    నశ్యత్సులోకనిచయేషు తదావిభాస్వత్
    యదూపమేతదమలంమునిభిర్విమృగ్యం

దృష్టంమయాద్యతదివోస్మి జగత్సుధన్యా॥ 31

గీ. ఇదియు కాదంచుశ్రుతియెన్ను నదియగుచును
నరయవిలయాంతముననుండున దియగుచును
మునులకునగోచరంబౌచుఁదనరునట్టి
రూపుఁగనిధన్యతముడనైయేపుగంటి. 31

(వృ—ఉపచిత్రం)
(ల—విషమేయది సౌపునర్జ గౌగోఁ
భౌయాజిభాద్గు కావుపచిత్రం)

శ్లో॥ జగతీంశుభలీలయాసృజం స్త్వం
దేవసదాశ్రితమాయఉ దేష్యగ్
విచరిష్యసిత త్త్వదాశ్రితోనా
సంపదుదాయురభీతియుతస్యాత్॥ 32

క. జగములలీలసృజింపుచు
జగములరక్షింపుచునువశంగతమాయా
నుగతుఁడవగునినుగొలిచిన
నగుసిరిదీర్ఘాయురభయహర్షములుహరీ. 32

(వృ—ఉద్గతా)
(ల—సజసాదిమేసలఘుకాశ్చ
నసజగురుకైరథోద్గతా
త్ర్యంఘ్రిగతభనజలాగయుతా
సజసాజగౌచరణఏకతఃపఠేత్)

శ్లో॥ బహుయోగినఃపరమయోగ
మతిమహితమప్రధృష్యకం
ప్రాప్యవరమిదమతిప్రథితం
ఘనరూపమేకసమయేపినోవిదుః॥ 33

చ. మునుఘనయోగులింద్రియస
మూహముగెల్చిప్రశస్తయోగదృ
ష్టినియయినంబ్రశస్తముప్ర
సిద్ధమనంతమఖండమద్వయం
బుననుగునీస్వరూపము:ను
పూనికతోనొకవేళనైనగ
న్గొనుఁకశక్తులైరిసుర
కోటిసమర్చితదీనపోషకా. 33

(వృ — ఉపస్థితప్రచుపితం)
(ల—మాన్సజౌగౌప్రథమాంఘిరేకతఃపృథక్చాన్యా
త్రితయజంసనజరగాస్తథానసౌసః
త్రినపరికలితజయాప్రచుపితమిదముదిముపస్థితపూర్వం)

శ్లో॥ దేవాహంసమపస్యమార్యసేవ్యతత్రే శ్రీ
ఘనరూపమభవవందనమస్త్వీశ
గగనవచనసిశ్రుతిమా
ర్గగతవతిసకుపితఖలఃకిలకంసః॥ 34

(వృ—ఋభగతివిలసితం)

(ల—భా౹౹ త్రినగాస్స్వరాంశుమృషభగతివిలసితం)
శ్లో॥ హంతుమతీవదోషహృదభవదతఇదమా
వ్నత్యముపప్రశాంతిముపనయశిశురివసం
తిష్ఠదురంతమాశుహరకుమతిరతిభయే
స్థాప్యగృహేపితుస్సమమజనయతిహాభయం॥ 35
సీ. దేవకన్నులకర్వదీరనేగనుగొంటి
నీమహారూపముద్దామగుణము
గగనంపుపల్కునిక్కంబుగాఁదలపోసి
కడుదుష్టుఁడై నయాకంసుఁడిట్లు
కారాగృహంబునఁగష్టంబునొందించు
చుండెనన్నునునాప్రియునివిశేష
మగునీస్వరూపంబునడఁగించిశైశవ
భావంబుదాల్చియాపాపుదునుమ.
గీ. వయ్యనినుగంటినయ్యకృతార్థనైతి
నయ్యలకునయ్యవైననీవియ్యెడలను
నెయ్యమున నాకుఁబుట్టుటనీకు వేడ
బంబుగాదెఫలించెఁదపంబులెల్ల. 34

(వృ—ఔపచ్ఛందసికం)
(ల—పర్యంతేర్యౌతథైవశేష
మౌపచ్ఛందసికంసుధీభిరుక్తం)

శ్లో॥ ఇద్ధంతద్దేవకీకృతాంస్తుతిం
సంపూర్ణగుణాంనిశమ్య దేవః
బాలోభూన్మోదమాపతుస్తౌ
సంతుష్టస్సన్వరంప్రదాస్యశీఘ్రం॥ 36

క. ఈరీతిగాను దేవకి
ధీరమతిన్వినుతిసేయదివ్యఘనుఁడుపెం
పారనభయంబొసంగికు
మారతఁగొనెఁబిమ్మటనుబ్రిమగువయుఁబ్రియుఁడున్. 35

(వృ—కన్యా)

(ల—మ్గాచేత్కన్యా)

శ్లో॥ పశ్చాదాజ్ఞా । రీత్యావిష్ణోః
నందాగారం । నిన్యేపుత్రం॥ 37

క. పిమ్మటనాభగవంతుని
సమ్మతమగునాజ్ఞవలనసత్సుతుఁడగునా
బమ్మనుగన్నయ్యానుతా
నెమ్మదిగానందునింటనిల్పెజనకుఁడున్. 36

(వృ—శబరీ)

(ల—జ్జౌగ్గాయుదిసాశబరీ)

శ్లో॥ ఏవంహిశిశౌసదనే
నందస్యవసత్యథతం

పుత్రంస్వకమేవసదా
మత్వామముదేస్యసతీ॥ 36

గీ. ఇట్లునందునిగృహమునసీశ్వరుండు
బాలభావంబుచేతను బ్రబలుచుండఁ
దనకుఁబుట్టినకొడుకనుతలఁపుచేత
ముదమునొందెయశోదసంపూర్ణవృత్తి. 37

(వృ—కరిణీ)
(ల—సనజాఅపినభ సాశ్నరయుతిభిర్యదికరిణీ)
శ్లో॥ ఇతికేషుచదివసేష్వధసుగతేషుసవిమనాః
స్వమృతింఖలుపరికల్పితుమనుజాసుతమహితః
భువిసంస్థితఇతిభీతిముపగతోసురయువతిం
శిశునాశనవిధిలాలసహృదయాంసనినాయ॥ 39

ఉ. కొన్నిదినంబులిట్లరుగ
కుత్సితమానసుఁడైనకంసుఁడా
పన్నునిఁబోలెఁజింతిలినె
పంబునఁదన్నువధింపఁగోరిన
ర్వోన్నతసోదరీతనయుఁ
డొక్కెడనుండుటనెంచిరక్కసిం
బిన్నలజంపుదానినని
పెంబురపట్టణపల్లెలంగనన్. 38

(వృ--కుమారీ)
(ల--యయాయోలగాచేత్కుమారీమతా)
శ్లో॥ తతఃపూతనాఖ్యాగతాసాపురీ
ర్వ్యమృగ్యాఖిలానందగేహేశిశుం
స్ఫురంతంవిలోక్యాశుహస్తేనతం
గృహీత్వావిషస్తన్యమాస్యేక్షిపత్॥ 40
క. పిమ్మటపూతనయనునా
కొమ్మపురములందుగల్గుకుఱ్ఱలనెల్లన్
సొమ్మసిలఁజేసినందుగృ
హమ్మునవిషదుగ్ధమొసఁగెనబలునకువడిన్. 39
(వృ--కలికా)
(ల--ప్రథమమితరచరణసముతం
శ్రయతిజగతిలక్ష్మ
ఇతరః తరగదితమపియదిభజేత
చరణయుగళకమ వికృతమపరమితికలికాసా)
శ్లో॥ అతిశిశురివపిహితసుదృష్టి
ద్వయసహితహరిస్త
ద్దనుజయువతికుచగతవిషమపిచాసు
మహరదఖిలభువనహృదయవిదపతదధసోర్వ్యాం॥41
ఉ. అంతసమస్తలోకహృద
యాంతరవేదిరమావిభుండుతా

నెంతయు బాలుఁడుం బలెను
కింత యుఁగన్నులు వీడనీకనా
కాంతకలంగనాకుచయు
గస్థవిషంబును దాని ప్రాణముల్
గొంతునఁ బీల్చె నద్దనుజ
కూలెధరన్ నిజరూపధారియై. 40

(వృ--కుమారలలితా)

(ల--కుమారలలితాజ్సౌః)

శ్లో॥ కదాచిదథ డోలాం । గతేవరశిశౌ భీ
కరో హిశకటస్త । త్సమీపముపయాతః॥ 42

క. ఒకనాఁ డాశిశువర్యుం
డకలంకస్థితి నిడోలయందుండఁగఁ బ్ర
క్కకు వచ్చి పాదములకడ
నొకశకటము నిల్పఁబడె మహోన్నతితోడన్. 41

(వృ--కుమారీ)

(ల--నజభజగైర్గురుశ్చ వసుషట్కుమారీ)

శ్లో॥ హరిరవలోక్య దైత్యముపయాతమారా
త్పదమభిసార్య దీర్ఘమభితాడయత్తం
పదకమలేన పిష్టసుతనుర్నభోంతం
జవమభిగమ్య భూమిపతితో మమార॥ 43

చ. పదములసన్నిధిన్నిలచి
పాపమతింగొనియున్నదైత్యునె
మ్మదిఁగనికాలుసాచిగరి
మంబునదన్నినవాఁడువేగమే
చదలకుబారిక్రిందబడి
సచ్ఛేదదద్భుతమయ్యెఁజుట్టునుం
గుడిగొనియున్నబాలకులు
కూయుచునివ్వెరపాటునొందఁగన్. 42

(వృ—కుసుమవిచిత్రా)
(ల—నయసహితౌన్యౌకుసుమవిచిత్రా)

శ్లో॥ తదుపరికాలేకతిచిదతీతే
దితిసుతశోకోద్ధురదరకంసాత్
అనుమతిమాప్తస్సతతగతిస్సన్
హరిమపహంతుంద్రుతమభియాతః॥ 44

ఉ. ఇట్టులకొంతకాలమటనేగినపిమ్మటఁగంసుఁడెప్డుచే
పట్టినరక్కసుండతనిపంపునవాయుసమాకృతిన్ జగ
జ్జట్టియనంగఁబాలుశిశుసన్నిధికింజనిమెల్లమెల్లఁగా
గుట్టునుబైటరానియకగొన్నినిమేషములుండెనచ్చటన్

(వృ—కేతుమతీ)
(ల—అసమేసజౌస గురుయుక్తా
కేతు మతీసమే భరనగాగః)

శ్లో॥ తదను ప్రియం తనయ మంకే
నందసతీ నివేశ్య సుఖమాస్త
సతదా మహాభరయుతోభూ
త్తంభువిసంన్య వేశయదధోంబా॥ 45

క. తనయునిఁదొడపై నిడినం
దునిసతి యొకచోటనుండ దొడ్డభరముదోఁ
చెనుకుఱ్ఱఁడతని మోవం
గనుజాలక క్రిందదించెఁగాంతామణియుఙా. 44

(వృ—శోకరతా)

(ల—నయుగ్మైర్భవేత్శ్లోకరతా యయుక్తైః)

శ్లో॥ సమయం తృణావర్తరిపుర్విలోక్య
శనకైరుపాదాయ శిశుం ఖమాప
తనయం మహావాతగతం తదంబా
హ్యారుదద్విలోక్యాంబరవర్తినం తం॥ 46

గీ. వచ్చెగద సమయమని తృణావర్తుఁడపుడు
మెల్లఁగా శిశువును గొని మేదినివిడి
తద్దనింగికి నెగయున త్తరి యశోద
తనయునంబరమునఁగనితల్లడిల్లె. 45

(వృ—శోకిలకం)

(ల—మునిగుహకార్ణవైః కృతయతింవదకోకిలకం)

శ్లో॥ గతవతి దైత్యకేదివమధోధికతీవ్రభరం
హ్యధిభయకారిణంసముపలభ్యతదీయగళం
కరయుగళేనసోశ్యవనిబధ్యచదుష్టరిపుం
లఘుచక్రపేపదద్వయమధోగతమాకలయన్. 47

మ. అతిదుష్టుండగురక్కసుండుగగన
వ్యాప్తుండుగానంతలో
నతిలోకుండసురారియాతనికస
హ్యంబైనభారంబునొం
దితదీయంబగుకంఠముంగరములం
దీవ్రంబుగాఁబట్టిలా
గెతదంగంబుపడంకపూర్ణమగుశ
క్తిఁబాదములాఁచుచున్. 46

(వృ--- క్రౌంచపదా)
(ల— క్రౌంచపదా భ్మౌభరౌనననానగౌమునిశరవసుశర
విరతియుతా)

శ్లో॥ ఏవముపాత్తేగళేహరిణాభరం
పరమభయదమయమదితిసుతః
సోఢుమశక్తస్తాదాధరణీతలే
పదదుపలనిచయసమకఠినే
తంవిగతాసుంరిపుంహరిమాత్రిభి
ర్వీతహితమపిపధిశిశుయుతం

వీక్ష్యాపు దంష్ట్రాపతుఃపితరౌఘునా
పురిసుజనవితతిరపిముముదే॥ 48

క. మెడఁబట్టియీాడ్వఁదనుజుఁడు
వడిథరనుపలసమకఠినభాగంబునఁబు
ఝ్ప్రాడియుయ్యనతనికుశలయు
తుఁడయినహరిగనముదంబుదోఁచెఁబిత్రులకుఁ. 47

(వృ—ఖంజా)
(ల—వినిమయవిహితశకలయుగళలఘుల।
లితపదవితతిరచితగుణనిచయా।
శ్రుతిసుఖకృదియమపిజగతిజశిర।
ఉపగతవతిఞసతిభవతిఖజా)

శ్లో॥ తదుపరివసుసురకృతమతిరఖిల
నిగమవిదమలమతిధరణిసురవరః
అఖిలభువనభరణచణహలధర
హరివసతిముపగతఇహానుశుభం॥ 49

సీ. అంతనిగమాంతవేదిమహానుభావుఁ
డైనగర్గుఁడనెడిభూతలామరుండు
భవ్యావసుదేవుననుమతిఁబట్టిహరియు
హలియువసియించునందగృహంబుసొచ్చె. 48

(వృ—గాథా)
(ల—విషమాక్షరపాదత్వాత్

పాదైరసమంజసంధర్మవత్
యచ్ఛందోనోక్తమత్ర
గాథేతితత్సూరిభిఃప్రోక్తం)

శ్లో॥ పరమర్షిసమానత్వాత్
సంప్రాప్తమముంగృహంవిప్రవరం
నత్వాసింహాసనకే
భక్త్యాతముపావిశన్నందః॥ 50

క. పరమర్షితుల్యుఁడగుటను
వరవిప్రునిపదములకభివందనమిడి భా
సురసింహాసనమునన
ప్పరమునునిచెనందుఁడధికభక్త్యుజ్జ్వలుఁడై 49

(వృ—గీతిః)
(ల—ఆర్యాప్రథమదళోక్తం
యదికథమపిలక్షణంభవేదుభయోః
దళయోఃకృతయతిశోభాం
తాంగీతింగీతవాన్భుజంగేశః)

శ్లో॥ తస్మాద్ద్విజకులరత్నాత్
పరిపఠితసదాశిషంవిగృహ్యమహాన్
శిరసిప్రఘటితహస్త
స్తస్యాభిప్రాప్తిహేతుమహాస్మ॥ 51

గీ. విప్రవర్యునిచేతఁబవిత్రవచన
రచననీబడునాశీఃప్రవచనములను

భక్తిఁ గైకొనినందుండు బల్కె నతని
రాక కగు కారణంబు నర్థయుతముగను. 50

(వృ—గౌరీ)

(ల—నయుగరయుగయుక్త గౌరీమతా)

శ్లో॥ హరిజనక సుభాషిత సద్విజః
ఘనగుణమభిశృత్య హేతుస్ఫుటం
అవదదథవచోయమాత్మోద్భవో
నతవయువలిజో భవద్వచ్మ్యహం॥ 52

క. నందుని చేనాద్విజుఁడా
నందము చేనడఁగఁబడి ఘనంబుగ ననెనీ
నందనుఁడు నీసతీమణి
యందు జననమొందఁడా యెనది దెల్పుదిఁకన్. 51

(వృ—చపలార్యా)

(ల—ఉభయోరర్ధయోర్జకారౌ
ద్వితీయతుర్యౌగమధ్యగౌయస్యాః
చపలేతి నామ తస్యాః
ప్రకీర్తితం నాగరాజేన)

శ్లో॥ అయమార్య దేవకీహృ
ద్భవో భవద్యోగమాయయాయుక్తః
వసుదేవనామపుంసా
భవద్గృహం ప్రాపితో భయేన॥

ఉ. ఈతఁడు దేవకీవిమల
హృత్కమలంబునఁ బుట్టెఁ బుత్త్రుఁడై
ప్రీతిగ నీశిశూత్తముని
రేపకఁ డర్థి వసుదేవుఁ డెత్తి నీ
నాతికడన్వడిన్నిలిపి
నాడలకంసునిభీతి చేత మీ
రాతతభక్తిఁ బుత్త్రుఁడని
యందఱుఁ బెంచుచునుండిరి త్తరిన్ 52

(వృ—చపలావక్త్రం)
(ల—చపలావక్త్రమయుజో
ర్నకారశ్చేత్పయోరాశేః)

శ్లో॥ అధునాముంశిశుముగం
మహాసంస్కారసంయుక్తం
కరవాణ్యాశుతదహం
సమాయాతోఽద్యభోఽవిద్వన్॥ 54

క. ఇప్పుడు సంస్కారంబుల
నొప్పఁగ నీశిశువులకు మహోన్నతవృత్తిం
దప్పక గావించుటకై
యప్పా నేవచ్చినాఁడ నని గర్గుండున్ 53

(వృ—చంద్రవర్త్మ)
(ల—చంద్రవర్త్మనిగదంతిరనభస్సైః)

శ్లో॥ తద్వచోభిరుచిరంసచమహిత
స్సన్నిశమ్యతనయాగురుసముఖ-
సన్నినాయతదనుద్విజశిఖర
స్తానిరీక్ష్యముదమాపగురుతరాం॥ 55

గీ. నందుఁడాతనిపల్కులానందముగను
వినిసుతద్వయమును దెచ్చి విప్రునెదుట
నిల్పెవారలఁగాంచి మనీషివరుఁడు
సంతసంబునుబొందెవిశ్వఘనులనుచు. 54

(వృ—చంద్రలేఖా)

(ల—మారిమ్యాయాధ్యాభవేతాంసప్తాష్టభిశ్చంద్రలేఖా)

శ్లో॥ రోహిణ్యాఃపుత్రవేషశ్శ్రీమాన్జనాళిప్రియస్యా
త్తస్మాదారిమాభిదస్యాన్నీలాంగయుక్తద్వితీయః
ప్రార్వాం శ్వేతోద్యకృష్ణోభూత్తంధరిత్ర్యాంప్రసిద్ధం
కృష్ణాభిఖ్యేనచోర్వ్యాంభావ్యంమహాంతంనువిద్మః॥56

శా. శ్రీమంతుండగురోహిణీతనయుఁడు
ర్వింభూతసంఘుంబులన్
వేమారుప్రనమియింపఁజేయుకతనన్
విఖ్యాతుఁడౌరాముఁడై
యీముగ్ధుఁడునుమున్ను శ్వేతతనుఁడై
యీనాడుకృష్ణాంగుఁడై

భూమింబుట్టుటచేతఁగృష్ణుఁడనను
వ్యాఖ్య నిక్కమిట్లెంచిరిక. 55

(వృ—చంచరీకావళీ)

(ల—యమౌరావిఖ్యాతాచంచరీకావళీగః)

శ్లో॥ తతోగర్గస్త్వేవఁనామధేయంప్రకృత్వా
తయోస్సూన్వోస్త్వన్యంసాధుసంస్కారజాతం
యథావిద్యాపూర్తిప్రాపయిత్వాతిగుహ్యా
యయౌతేనాజ్ఞాతోమందిరంస్వంద్విజేంద్రః॥ 57

క. పిమ్మటగర్గుండిట్లుఘ
నమ్మగునామంబులొసఁగినందనులకుకృ
త్యమ్ములునునితరసంస్కా
రమ్ములుగావించిచనియెరమ్యప్రీతిక. 56

(వృ—చండవృష్టిప్రయాతదండకః)

(ల—యదిహనయుగళం తతస్సప్తరేఫాస్తదాచండవృ
ష్టిప్రయాతోభవేద్దండకః)

శ్లో॥ తదనుశిశుయుగంచజానుప్రదేశాత్ప్రయాస్య
త్స్వమాత్రోస్సుసంవ్యాగమాలంబయుత్
పశుశిశుతతికాలమాకృష్యవిస్రంసనాజ్ఞా
నహేతోః ప్రయాస్యతప్పంకిలే
నిజజననియుగేస్తనావాస్యదేశేవినిష్టి
వ్యసుక్షీరమాదాస్యతిప్రీతితః

ఇతరకుచమపిస్వహస్తేనగృహ్ణాత్కలాభా
షణైరంచదేవంబభౌలీలయా।। 58

సీ. శ్రీరామకృష్ణులం చిత్తశైశవంబున
జానుభాగములచే సంచరించు
చునుతల్లులరుదెంచు చోఁబైటకొంగుల
బట్టిలాగుచువెన్న ముట్టుచుండ్రు
లేగలవాలము లీలించిపట్టివీ
ద్వాడనేరకనుకూడఁ బరచిపరచి
పంకిలభూములం బడుదురవ్వాలుచన్ను
గుడుపుచోరెండవ కుచముఁజేత

గీ. బుడుబుడుకుచేపునట్లుసం పూర్ణమధుర
బాలభాషణములఁజాల బలుకుచుండు
రిట్లుబహువిధలీలల నెల్లపొద్దుఁ
జాలహర్షింపఁజేతురా జనులనెల్ల. 57

(వృ—చంపకమాలా)

(ల—చంపకమాలా చేద్భమసాగః)

శ్లో।। ఉన్నతశోభేపిచేత్ఫణితుల్యౌ
పంకవిలిప్తౌమత్తగజాభౌ
పూర్ణబలాఢ్యౌసింహసమానౌ
రామహరీతౌ సంప్రతిజాతౌ। 59

క. తలలెత్తఁబన్నగేంద్రుల
వలెఁబంకంబంటఁగరులవలెఘునసత్త్వం
బులసింహంబులవడువున
బలకృష్ణులువెలసిరపుడు బాలక్రీడన్. 58

(వృ—చంపకమాలికా)
(ల—విషమేసనజాగురుస్నమే
సభరాశ్చంపకమాలికాలగా)

శ్లో॥ ముఖకాంతివిశేషసంయుతౌ
తరుణార్కాంబుజవైరిభాసురౌ
జననీస్తనదుగ్ధమాప్యతౌ
ఘనమోగామృతపాయినావివ॥ 60

సీ. ముఖవికాసములంతంత మురిపెమొంద
బాలసూర్యాబ్జులట్లుసం పదనుగొనిరి
తల్లులకుచంబులందు దుగ్ధంబులాని
యమలమోగామృతంబాని నట్లులుంద్రు. 59

(వృ—చారుహాసినీ)
(ల—అయుగ్భవాచారుహాసినీ)

శ్లో॥ తతస్సతౌసర్వమానసాన్
విలోకనేప్రత్యయాంచితౌ
బభూవతుర్మాతరాముదా
మదంబికేచేతిభాషిణౌ॥ 61

(వృ—చిత్రా)
(ల—బాణాష్టనవసుయుదిలశ్చిత్రా)
శ్లో॥ పాదద్వయపరిమితివిన్యస్తే
భూమ్యంబరతలయుగళేయేన
ప్రోద్ధుంపదమవనితలేనేతు
మభ్యస్యచలఘుగమనంచక్రే॥ 62
ఉ. పిమ్మటనాకుమారకులు
బిల్చెడివారినెఱుంగనేర్చిరా
యమ్మలనమ్మయమ్మయని
యెల్లనఁబిల్వఁగనేర్చిరెంతయుం
అమ్మరొసత్వరమ్ముగని
జాంఘ్రియుగమ్మున మిన్నుమన్ను నే
కమ్ముగఁగొన్న బాలుఁడుసు
ఖంబుగనడ్డిడనేర్చె సత్తరిం. 60
(వృ—చిత్రపదా)
(ల—భాగితిచిత్రపదాగః)
శ్లో॥ దేహవిమిశ్రితధూళిః
భూతిరివాస్యవిభూషా
చంద్రకలేవసుధాలే
శ్రీతిలకంనయనంవా॥ 63
(వృ—చిత్రవృత్తా)

(ల—ననతగగురుభిశ్చిత్రవృత్తా)
శ్లో॥ గళవిలసితహారస్థనీలా
మణిరసితరుచిఃకంఠదేశా
ఉరసివిలసదచ్ఛశ్చహారా
స్త్వరగవరవిభూషాఇవస్యుః॥ 64

(వృ—జఘనచపలా)

(ల—ప్రాక్ప్రోతిపాదితమర్థే
ప్రథమేప్రథమేతరేతుచపలాయాః
లక్ష్మశ్రయేతుసోక్తా
విశుద్ధధీభిర్జఘనచపలా)

శ్లో॥ ఏవంబహూజ్వలచిహ్నైః
సన్నృణాంమహతాంచనీలగళతుల్యః
స్వస్యహివాంశుశిఖస్యా
ప్యవిభేదమివప్రథాంరచయితుమార్యః॥ 65

సీ. చిరుతతనంబుచే నురుకీర్తినొందిన
హరిరూపమెన్న నె వ్వారికిదరము
నిరుపమతనువుపై నిలచినధూళియే
ఘనచితాభస్మరే పనముగాఁగ
ముఖమునందునవేలు మురిపెంపుభూషణ
మిందురేఖాభమై పొందుపడఁగ

ఫాలభాగంబున లీలనుంచినబొట్టు
మూఁడవనేత్రమై చూడఁబడఁగ
గీ. హారనీలంబుగళనైల్య మగుచునొప్ప
మౌక్తికసరంబులురగప్రశస్తినొంద
నీశునకుఁదనకునభేద మెఱుఁగఁజేయ
నీశ్వరాకృతినొందెతా నెన్నహరియు. 61

(వృ—జలధరమాలా)

(ల—అబ్ధ్యష్టాభిర్జలధరమాలామ్భాస్మా)

శ్లో॥ ఏవంసమ్యక్చరదబలాద్మంద్వశ్రీ
లీలాక్రీడారచనవిహారశ్రీభిః
ఆకృష్టాంతఃకరణయుతాస్తేపౌరాః
సర్వంకృత్యవ్రజమపినాపుస్వంస్వం॥ 66

క. ఈరీతిసంచరించుడి
ధీరచరితులగుశిశువులదివ్యవిలాస
శ్రీరమ్యచేష్టితములం
బౌరులు హృతచిత్తులగుచు మరచిరిపనులన్. 62

(వృ—జలోద్ధతగతిః)

(ల—రసైర్జసజసాజలోద్ధతగతిః)

శ్లో॥ తతోబలయుతఃకృతీతనుకలా
జితాంబుదరుచిస్స్వయంశుల్యవయసా

యయౌతార్భకగణాన్వితో హరిరహో
సతీహృదయహృద్గతైస్సదచరత్। 67

క. హరిబలరాముఁగూడిజల
 దాభతనుద్యుతులొప్పనేర్పుతో
మురిపెముఁజూపుచున్నతత
 ముద్దనతోడిశిశువ్రజంబుతో
నరుగపురాంగనాసుహృద
 యప్రియవృత్తిఁజరించెనాటలం
బరమమునీంద్రచిత్తభయ
 బంధములల్లనవీడుచుండఁగన్. 68

(వృ—జ్వాలా)
(ల—ననభమసహితాభిహితాజ్వాలా)

శ్లో॥ నహికురురవమిత్యతిశ్రద్ధాయాం
పటుతరమథమాతరినిందంత్యాం
కుపితఇవతతోంతికమాహూత
స్సహసిమపిబజ్జననీస్తన్యం॥ 69

క. చప్పుడుజేసిననీపనిఁ
జెప్పెదననితల్లితిట్టఁజిన్నిమొగముతాఁ
ద్రిప్పుకొనిమురలరమ్మన
నప్పుడునవ్వుచునుదాఁవు నాసతిపాలన్. 64

(వృ—తవిపులా)

(ల—తో౽భ్దే స్తత్ప్రార్వ్యాన్యాభ వేతు)
శ్లో॥ గోపీగృహేషు శనకై
ర్నవనీతంచోరఇవ
అనుభూయాజ్ఞాతఇవ
స్వయమంబాంతికమగాత్॥ 69

(వ్యా—తనుమధ్యా)
(ల—త్యే స్త స్తనుమధ్యా)
శ్లో॥ ఏవంవిధలీలా। చేష్టామహితాత్మా
భక్తావనహేతో। ర్గుప్తస్సమతిష్ఠత్॥ 70

ఉ. గొల్లలయిండ్లలోనికొక
కొంచెముచప్పుడు లేక పాదమ
ల్లల్లన వెట్టిభాండముల
యందుననిండినవెన్న మెక్కి-యయ్యె
మెల్లననిల్లుఁజేరిబహు
మిన్నతనంబునఁదల్లినొందుని
ట్లెల్లవిలాసముల్నడపె
నీశ్వరుఁడాశ్రితపారవశ్యతన్. 65

(వ్యా—తన్వీ)
(ల—భూతమునీనైర్యతిరిహభతనా
స్ఫ్యాభనయాశ్చయదిభవతితన్వీ)

శ్లో॥ గోపతిరేవాహమభవమిహా
భోగావ ఇతి ప్రియవచనవిలాసైః
స్తాన్పరితోష్య ప్రకటరవమ
ధో ముస్పతిచానతపృథుతర దేహాః
యూయమిమేస్యుర్భటతతయఅహం
నాథఇతిస్వయమధిపతిరివతాన్
కార్యచయేషు ప్రతిదినమచిరా
త్ప్రేషయతిస్మితరుచిరముఖాబ్జః॥ 71

శా. గోనాధుండను నేనుగొల్లలు మీరల్
గోత్రావాతపాల్మురునా
తో నేతెండనివంగిర ల కెలిదు నెం
తో ప్రీతి నొకర్పుడా
శ్రీనాధుండొక వేళ నేప్రభుడనా
రే భృత్యులంచాజ్ఞగా
నానాకృత్యములందువారలనుబూ
నంబంపును గృహాతను. 69

(వృ—తోటకం)

(ల—ఇహతోటకమంబుధిసైకధితం)

శ్లో॥ ఘనతస్కరవృత్తిరహంశిశవః
కిలయూయమిమేగృహవాసిజనాః

ఇతి తాన్ స్వపతః పరికల్ప్య ముదా
జగృహే ర్భక భూషణరత్న చయం॥ 72

ఉ. ఏనొకదొంగవాఁడనిట
నెల్లరు మీరు గృహస్థులిందఱుం
బూనిశయానులౌటతగు
పొందనిపంపిమహోత్సుఁడట్లువా
రైనయనంతరంబునమ
హాముదమందుచు వారిభూషలన్
మానక నెల్చిపుచ్చుకొని
మాటునఁడాఁగవిలాస మొప్పఁగన్. 67

(వృ—దాక్షిణాంతికా)

(ల—తృతీయయుగ్దాక్షిణాంతికా
సమస్తపాదేషుద్వితీయలః)

శ్లో॥ ఇహకర్మణ్యహంఘనః
భవంతుయూయం వేషధారిణః
నియుజ్యచైవంసునాటకం
ప్రవర్తయామాసజగద్విభుః॥ 73

గీ. సూత్రధారిని నేనొదుఁజూచువారి
కధికసంతోషకరులగునట్టివేష
ధరులుమీరనినాటకతంత్రములను
నడపునొకవేళలోకైక నాటకుండు. 68

(వృ—ద్రుతవిలంబితం)
(ల—ద్రుతవిలంబితమాహనభౌభరౌ]
శ్లో॥ నయనబంధనకేళిమశేషహృ
న్నయనమోహనకందుకఖేలనం
బహువిధానుపమానవిలాసితై
రవిచరత్ప్రథమానగుణోహరిః॥ 74
క. దాగుడుమూతలనుయ్యెల
లూగుటలనుబంతులాట లొయ్యారములన్
సోగిజనవేద్యుండఖిలము
నోగతమోహనతనొందెనుబహుక్రియలన్. 69
(వృ—ద్రుతమధ్యా)
(ల---భత్రయమో జగతంగురుణీచే
ద్యుజిచనజౌజ్యయుతాద్రుతమధ్యా)
శ్లో॥ గోపగృహేషుపయోదధిసర్పిం
ష్యఖిలసతీనయనానిపిధాయ
భాండతతీస్సబిలాఃపరికల్ప్య
స్వగృహముపైతిశనైరుపభుజ్య॥ 75
ఉ. గోపగణంబులిండ్లకడ
కుంజనివారలకండ్లుగప్పి తా
లోపలకేగిపాల్పెరుగు
లుంఘృతముందనబోజ్జనిండగా

నోపిక తోడఁ గుండలకు
  నెయ్యెనజిల్లులు వెట్టి తాఁ వియున్
యేపని తా నెఱుంగనటు
  లింటికిఁ జేరువడిన్ముదంబునన్. 70

(వృ—దోధకం)
(ల—దోధకవృత్తమిదంభభభాగా)

శ్లో॥ గోపవధూవసతీః ప్రతిగత్వా
  తత్పరుషేష్వవసత్సు వితేనే
  హాస్యవచోధరసంగ్రహవస్త్రా
  కర్షణకంచుకమోచనకృత్యాః 76

చ. పురుషులు లేని వేళఁ గని
  పోయి తదంతిపురంబులందు నుం
దగులగు వల్లవీజనుల
  తక్కరిబిక్కరిమాటలాడియుం
బరములుఁ లాగి కంచుకపు
  బంధ మెడల్చియు నోష్టమానిని
స్వరములు బల్కరేనినగు
  చున్ ఘనలీలఁ జరించె నత్తరిన్. 81

(వృ—నవిపులా)
(ల—నోంబుధేశ్చేన్న విపులా)

శ్లో॥ ఇద్ధమాభీరసదనే
  షీశ్వరే శ్రీసహాచరే

సంచరత్యత్రవనితా
మాతరంతస్యబభణుః॥ 77

క. ఈరీతిని శ్రీహరియా
భీరగృహంబులఁజరింప భీతినివనితల్
జేరియశోదకునాతని
నేరములన్నియును దెల్ప నెగడిరివరుసన్. 72

(వృ—నర్కుటకం)
(ల—హయదశభిర్న జౌ భజజలాగితినర్కుటకం)

శ్లో॥ శ్రుతికరినంయధాయువతిసంఘసమీరితవా
క్పరిచయవిగర్హణంపృథునిశమ్యనిశమ్యతదా
హరిజననీసుతంప్రియమనింద్యసతీనిచయాన్
స్వయమనుసీయతద్గృహగతానకరోదచిరాత్॥ 78

మ. వినసహ్యంబులుగానియట్లువనిత
త్రేపెలంగనాలించినం
దునియిల్లాలుప్రియాత్మజుంగినియఁగా
నోరాడకాసుందరీ
జనముందాప్రబతిమాలినేరములనెం
చంబోకుఁడీయంచువా
రినిసద్మంబులకంపినందనునిజే
ర్చెన్ స్వాంకపీఠంబునన్. 73

(వృ—నారాచికా)

(ల—నారాచికాతరాలగా)

శ్లో॥ సీరీచ కే చిదర్భకాః
కృష్ణోమృదంసదా త్త్యయం
ఇత్యేవమూచురద్భుతం
మాతావదత్సుతంరుషా॥ 79

క. బలరాముండునుగోపా
లులునొకదినమందునిచ్చలుంజననికిమ
న్నులిచితినెకృష్ణుఁడనియనఁ
గలికిసుతునితోడనిట్లుకనఁ జుంబల్కెన్. 74

(వృ—నారీ)

(ల—మోనారీ)

శ్లో॥ బాలత్వం। మృద్భక్షాం।
కర్తుంవా। కోహేతుః॥ 80

శ్లో॥ క్షుత్పీడా। వాతేన్నం।
నోవాసం। వాసేస్మిన్॥ 81

గీ. అన్నమన్నెలదింటివాకొన్నకతను
మిన్నకోయన్నమింటలేకున్నకతనొ
చిన్నగున్నలునిపుడుసీయన్నయనుస
మున్నతిగఁదెల్పినారదేమన్నచెపుమ. 75

(వృ—నిశా)

(ల—నగణయుగళతోబ్ధిరేఫాయదాస్యుర్నిశాసాభవేత్)

శ్లో॥ ఇతినిజజననీవచశ్శ్రీహరిస్సమ్యగాకర్ణ్యభో
శృణుజనననమేమతి భ్రాంతిరత్యంతమేతన్మృషా
సహచరతతయశ్చరాహోపిమాంకల్పయంత్య్రపియం
నయదిమమముఖోద్గత౯గంధమాఘ్రాయపశ్యేతితాం॥

ఉ. తల్లిభయాంబుజూపుచును
దన్నిటులాడినకృష్ణుఁడంతయుఁ
మెల్లననాలకించివిను
మిత్రులురాముఁడునన్న వాక్యముల్
కల్లలుగానినిక్కములు
గావివిమన్దినేను వెఱ్ఱినా
యెల్లిదమేనినాముఖము
నీయెడమూర్కొనఁదేలునంతయుఁ 76

(వృ---పధ్యా)
(ల—త్రిష్వంశకేషుపాదో
దళయోరాద్యేషుదృశ్యతేయస్యాః
పథ్యేతినామతస్యా
ఛ్ఛందోవిద్భిస్సమాఖ్యాతం)

శ్లో॥ ఏవంప్రియాత్మజాతే
వదతిప్రీత్యానువక్త్రమాశ్వంబా
దృగ్భ్యామపశ్యదాత్తుం
ఘ్రాణేనమృద్గంధం॥ 83

క. తనయుఁడిటుపల్క వినిత
జ్జననియుమన్నగనకనులజక్కగనాసం
బుననాఘ్రాణింపనుముఖ
మునునందనుముఖసరోజముననిడెనంతన్. 77

(వృ—పద్మావర్తం)

(ల—యఃజోర్ద్వేనసరిద్భ్రమైః
పద్మావర్తం ప్రకీర్తితం)

శ్లో॥ తదావర్తవిలోకస్యా
పశ్యన్నందస్యసుందరీ
స్వసింధ్వద్రిసరిద్భాస్వ
న్మహాలోకాంశ్చతుర్దశ॥ 84

గీ. అప్పుడాపద్మనయనువక్త్రాంతరమున
నయ్యశోదకనుంగొనెనద్రిసింధు
నదులతోఁగూడుకొనుభువనములనొప్ప
దప్పకనుపదునాల్గింటఁదక్షణమున. 78

(వృ—పదాంకుశకం)

(ల—యదతీతపవిధశుభలక్ష్మయుతై
ర్మాత్రాసమాదిపాదైఃకథితం
అనియతవృత్తపరిమాణయుక్తం
ప్రథితంజగత్సుచపదాంకుశకం)

శ్లో॥ అవలోక్యవివిధభువనప్రచయం
పూర్ణాద్భుతావహంనందసతీ
స్వమతిపరిభ్రమమవాప్యవచనం
జగదేగతస్పృహమనసాస్వగతం॥ 85

క. అనుపమభువనప్రచయము
లనుజూచిమహాద్భుతంబులకునాస్పదమ
య్యెననిమతివిభ్రమంబునఁ
దనలోనిట్లనియెనందతరుణియచలయై. 79

(వృ—పణవనామకం)
(ల—మ్నౌ య్గౌ చేతిపణవనామకం)

శ్లో॥ స్వప్నోవామమమతివిభ్రమః
సంజాతఃకిలహరిమాయయా
సత్యంవానకిముయశోదకా
నోవాహంసనిజమవాప్యతే॥ 86

గీ. స్వప్నమోభ్రాంతియోమతిచంచలత్వ
మొందెనోలేకహరిమాయయోయథార్థ
మగునొనేనుయశోదనొటన్నతమొకో
నిజమెఱుంగఁగరాదయ్యెనేయిదేమొ. 80

(వృ—పరావతీ)
(ల—స్యాదయుగ్మకేరజౌరజౌసమేతు
జరౌజరౌగురుర్యదాపరావతీయం)

శ్లో॥ బాలకే(త్రసర్వభూమిరత్యనూన
విభూతితోఽభిదృశ్య తేనబాలకోఽయం
శ్రీహరిశ్శిశుస్వరూపమేత్యనూన
మసాధుభంజనంవిధాతుమిశ్ఛతిస్మ॥ 87

ఉ. బాలకునాస్యమందిపుడు
భాసురసర్వవిశేషసంభృత
శ్రీలఁజెలంగుధాత్రికన
జెల్లనితండుదలంపనిక్కమా
బాలుఁడుగాడుభూమిగత
ఘోరమహాసురభంజనక్రియా
లోలతబాలుఁడయ్యెనన
లుండురజోవృతుఁడైనచాడ్పునన్ 81

(వృ--పదచతురూర్ధ్వం)
(ల--ముఖపాదోష్టభిర్వర్ణైః
పరస్తాన్మకరాలయైః క్రమాద్వృద్ధైః
సతతంయస్యవిచిత్రైశ్చిపాదైస్సంపన్నంతదర్థ్యం
తమదితమమలమతిభిః
పదచతురూర్ధ్వాభిధంవృత్తం)

శ్లో॥ మహతోయస్యవైవిష్ణోః
మాయాయావిశ్వమీదృశంక్రమాద్దృష్టం
సతతంతస్మైనమోస్తుప్రాణేశఃపుత్రప్రముఖా

స్త్వహామపిపశుచయమిదం
ముఖకమలస్థంమహాభ్రాంత్యా॥ 89

చ. అనుపమమైనయేహరిమ
హావిభవాన్వితమాయచేతనీ
ఘనమగువిశ్వమంతయును
ఖంబుగఁగన్పడెనామహాత్మనే
ననయముఁగొల్తుమందలున
వన్నియనేనునుమత్ప్రియుండునీ
తనివదనంబునందమరి
తద్దయుభ్రాంతులమైతిమియ్యెడన్. 82

(వృ—పంచచామరః)

(ల—లఘుర్గురున్నిరంతరంయదా సపంచచామరః)

శ్లో॥ నిరంతరాదృతస్వమాయయావినిర్మితేఖిలే
మహాప్రపంచకేస్వయంవిభాతిసాక్షిమాత్రకః
యమక్షరంవిదుర్మహాభవాబ్ధిపారదర్శిన
స్తమాదిమధ్యశూన్యమద్యభావయామ్యనన్యధీః॥ 90

పంచచామరము.

నిరంతరాదరంబుచేతనిండియున్నమాయచే
కరంబుసృష్టినొందివృద్ధిఁగన్నయీప్రపంచమున్
చిరంబుసాక్షియాచువ్యాప్తిఁజెందియుండునాదిమ
ధ్యరూపవర్జితున్హరిన్సదాభజింతుఁబ్రీతితోన్. 83

(వృ—వ_త్తిః)
(ల—భ్గాగితివం_త్తిః)

శ్లో॥ ఏవమఖండ। జ్ఞానసమేతాం
తామకరోన్మా। యావృతచిత్తాం॥ 91

క. మానితవృత్తినఖండ
జ్ఞానంబునుబొంది యున్న జననికపుడు పెం
పైనతనమాయఁగప్పినఁ
దానంతయుమరచి మోహతమముంగొనియెన్. 84

(వృ—పృథ్వీ)
(ల—ననభగగుఱుకైరథపృథ్వీ)

శ్లో॥ ఇతిహరిరతిపూర్ణవిలాసై
రచరదథయుగార్జునభంగం
శిశుదనుజహ్యాతింబకనాశం
త్వఘహరణమధోక్ష్యతతూర్ణం॥ 92

గీ. శ్రీమనోహరుఁడిటులీలచేఁజరించి
మద్దులనుగూల్చి నత్సనిమదమడంచి
బకునిదునుమాడియఘుదైత్యుభంగపరచి
బహువినోదంబులనుభూమిభారమడఁచె. 85

(వృ—పృథ్వీ)
(ల—జసౌజసయులా వసుగ్రహయతిశ్చ పృథ్వీగురుః)

శ్లో॥ విధి స్తదనువంచితుంహరిమరణ్యమధ్యంగతాః
శిశూనపిగవాంగణానహరదాశుచాజ్ఞోయథా
తతస్సకలవిచ్ఛిశూనఖలగాః ప్రకల్ప్యైనయత్
ప్రియాంపరిగతోంజలీకృతకరస్తుతుష్టావతం॥ 93

చ. అజుఁడొకనాఁడరణ్యమున
నర్భకులున్ హరియున్ముదంబుతోఁ
డఁజనుచునుండవాని యెదు
టన్ మరువెట్టిహరించెగోవులన్
నిజసఖులన్మహాత్ముఁడది
నిక్క మెఱింగిసృజించెనన్నిటిన్
వృజినముబోవ వేడుకొని వేగమ
వానినొసంగెధాతయున్. 96

(వృ—ప్రమాణికా)

(ల—ప్రమాణికాజరౌలగౌ)

శ్లో॥ కదాచి దేకఏవతం
బలంవిహాయగోగణైః
హితైర్వృతోవనస్థలిం
గతోహరిర్ముదాన్వితః॥ 94

క. ఒకనాఁడు రామునిన్విడి
సకలవయస్యులునుదానుజయ్యానఁదమగో

ప్రకరముదోలుకవనమున
కకలంకుండరిగెహరిమహామదమలరన్. 87

(వృ— ప్రముదితవదనా)

(ల— ప్రముదితవదనాభవేన్నౌరరౌ)

శ్లో॥ విపినభువిమహాపిపాసాంగతా
స్సకలశిశుచయాశ్చగావస్సదా
స్వవిభుహరిసమీపమాపుస్తత
స్సజలపరిసరంసయామునంతాః. 95

ఉ. కాననభూములందిరు
గన్ వడడస్సిపిపాసవేదనన్
గోనిచయంబుగోపకులు
గూయుచునాహరిచెంతఁజేరనా
శ్రీనిధివారలందఱకు
శ్రీఘ్రముడప్పినడంపఁగోరిశీ
తానుపమాంబుపూరమును
జేరిచెదీనశరణ్యుఁడయ్యెడన్. 88

(వృ— ప్రమితాక్షరా)

(ల— ప్రమితాక్షరా సజస్సైరుదితా)

శ్లో॥ యమునానదీజలసమీపమిమా
హరిణాసమంలఘుగతావిమలం

జలమాప్యపూర్ణ హృదయాదరణీ
తల మేత్యవీతపవనాన్యపతన్॥ 96

క. యమునకుఁజనినిర్మలనీ
రమునాదరవృత్తి స్వోదరంబులునిండం
దమకంబునఁ గ్రోలిమహా
శ్రమమునఁ ధరఁబడిరిప్రాణచయమువిడివడిన్. 89

(వృ--ప్రభా)
(ల--స్వరశరవిరతిర్ననౌరౌప్రభా)

శ్లో॥ నిజహితపశుసంచయంపాతితం
ఫణిముఖగళితావిషేణాంతికే
సపదిహరివరోవిలోక్యస్వయం
సకరుణనయనామృతంప్రాపయత్॥ 97

ఆ. ఫణివిషానలమునఁబడియున్నహితులను
గోవులనుపరార్థ్యగుణుఁడుచూచి
తనదయామృతమునఁదడిపినవేవేగ
వారు లేచిరాత్తవాయులగుచు. 90

(వృ—ప్రహర్షిణీ)
(ల—మ్నౌజ్రౌగస్త్రిదశయతిఃప్రహర్షిణీయం)

శ్లో॥ ఉద్ధృత్య పభుకరుణాంబుపూరసేకాత్
సంప్రాప్యస్వబలమితస్తతశ్చేరుః

శ్రీకృష్ణ స్తదనుతదద్భుతాదిహేతుం
జ్ఞాత్వాతత్పరిహారణేచ్ఛురాబభాసే॥ 93

చ. ప్రభుకరుణాసుధారసని
రస్తవిచేతనతాభితావృలై
విభయమనస్కులై మిగుల
వేడ్కనుగోవులునర్భకుల్మహా
శుభముగమున్నవెందిరుగు
చున్విహరించిరికృష్ణుఁడీదురం
తభయముగల్గహేతువును
దాఁగనిదాఁచవడంచువేమఱన్. 91

(వృ—ప్రభద్రకం)

(ల—భవతినజౌచసజగాః ప్రభద్రకం)

శ్లో॥ క్షణమవలోక్యమనసాతదాహరిః
సలిలమహాంతరగతాద్భుతధ్వనిం
ఫణిముఖసంభమథోనిశమ్యచ
స్వయమఖిలజ్ఞకతయావివేదతత్॥ 99

క. ఒకనిముషంబుమనంబున
నుకనుంగొనిజలముతోధ్వనులువినితానే
సకలజ్ఞుండగుటదురం
తకఫణివృత్తాంతమెఱిఁగెదామోదరుఁడున్. 92

(వృ—ప్రహరణతిలకం)

(ల—ననభనలఘుగాః ప్రహరణతిలకం)

శ్లో॥ అతికుపితమనాస్సజలమపవిషం
నిజమహిమగుణాద్రచయితుమభవః
కటివసనశిఖాదికమతిసుదృఢం
లఘుతరమతిబధ్యాతటముపగతః॥ 100

చ. మనమున సర్వముం దెలిసి
మాధవుఁ డప్పుడు కోపవేగముం
గొని నిజశక్తిసంపదను
గుత్సితమైన జలంబు నిర్మలం
బొనరచఁ గోరి నెన్నడుము
నొయ్యనఁ గట్టి శిఖ బిగించి చ
య్యన నదిపొంత కేగ లవ
మంతయు సందియ మొందక య్యెడన్. 13

(వృ—ప్రచితకదండకః)

(ల—ప్రచితకసమభిధో ధీర ధీభిస్మృతో దండకో నద్వ
యాదుత్తరైస్సప్తభిర్యైః)

శ్లో॥ అథకిలతటగతం సత్కదంబం
నిరీక్ష్యస్వయంతచ్ఛిఖా సత్వరం సంప్రపద్య
ప్రథితజవమతిసంపూర్ణనీరం ప్రవాహే
నిపత్యాస్ఫురద్బాహుయుగ్మాత్సమంతాత్

జలమధికరముత్కిస్యసంచార
ముచ్చైశ్చకారాహినాథంవిచేతుం
తమఖిలగురుమవిజ్ఞాయచక్షు
శ్రవాఃప్యతిక్రోధశోవేష్టయత్స్యాంగదండాత్॥
శా. శ్రీనాథుండునదీతటాంతికమునం జెన్నొందునీరంధ్రశా
ఖానమ్రోచ్చకదంబమెక్కి జవవత్కాళిందిలోదుమ్కి పూ
ర్ణానందంబునసర్వముంగ లకు ద్యద్వృత్తినీదంగనా
నానామానునెఱుంగలేకవడినానాగంబుజుట్టెన్వెసన్. 94
(స్తృ—ప్రవృత్తకం)
(ల—యదాసమావ్రాజయుగ్మకా
ఘ్రార్ద్యయోర్భవతితత్ప్రివృత్తకం)
శ్లో॥ మహావిషజ్వాలికాంచితై
రాస్యైర్దశనసంచయైస్తనుం
తదాగ్రస్తేననిస్పృహః
ప్రాకృతస్సపురుషోయథావసత్॥ 102
ఆ. ఘనవిషాగ్నిశిఖలగ్రాలునాస్యంబుల
దంష్ట్రిలనుతదీయతనువునెల్లఁ

గర చెంగపటనాటకప్రవర్తకుండెల్ల
వారిభంగిఁ జేష్టవదలియుండె. 95

(వృ--ప్రవర్ధమానం)

(ల—నౌ పాదేథ తృతీయ కే సనౌ న సంయుక్తౌ
ప్రథమాంఘ్రికృతయతి ప్రవర్ధమానం
త్రితయమితరమపిపూర్వసదృశమిహ
ప్రతత గతిభిరితిగదితంఖలువృత్తం)

శ్లో॥ ఏవంసర్వవిమోహనాయలోకనాథేస్మి
న్నత చేతసఇవవిగతచాంచల్యే
తటగతపశుశిశుకప్రశయఆపితదా
సభయమధికహృదయమహోవ్యసనోభూత్॥ 103

క. సకలవిమోహనుఁడగుహరి
వికలతనొందినవిధంబువెలయనిలువన
ర్భకులునుగోవులుదటమున
నొకనిముషముభీతినొందియుండిరివ్యథలన్. 96

(వృ—పాంచ్యావృత్తిః)

(ల—పూర్వేణయుతోథపంచమః
పాంచ్యావృత్తిరుదితేతియుగ్మయోః)

శ్లో॥ ఘోషస్థితవల్లవీజనాః
పూరుషాహలధరశ్చసంగతాః

పితా॥ జనాథయార్థిత్వా
స్వంప్రపేదురథతన్న దీతటం॥ 102

ఉ. ఘోషమునన్వసించునయ
కోవిదులైన జనంబు లెల్లరుఙ్
ఘోషలచేతనొండొరులఁ
బల్మరుబిల్చుచుఁగృష్ణుజాడన
న్వేషణ జేయుచున్నరిగి
వేగముతన్నదిపాంత కేగిరా
ఘోషమొనర్చుచున్వడిన
కుత్తలకై జనుగోపులట్టులఙ్. 97

(వృ—ప్రియంవదా)

(ల—భువిభవేన్నభజరైః ప్రియంవదా)

శ్లో॥ అవిచలంతమాధమీలితాంబకం
హరిమమీసమవలోక్యదుర్భరం
వ్యసనమేత్యబహుధా ర్తనిస్వనై
రురుదురా త్తకరణీయనిస్పృహాః॥ 103

క. కదలకగన్నులువీడక
నొదిగినిలచియున్న బాలునొగిఁగని వ్రేతల్
మదిఁబొక్కుచుఁ జేయుందగు
నదిలేకనురోదనంబొనర్చిరిపెలుచఙ్. 98

(వృ—పీడా)

(ల—ప్రథమముదితవృత్తే
విరచితవిషమచరణభాజి
సకలలఘునిగురుయుగళనిధనయుక్తే
విధృతరుచిరపదవితతియుతిరిహభవతిపీడా)

శ్లో॥ అథకిలహరిమాతా
బహువిధవిలపనగతచేతాః
అరుదదథజనక అపివిమతిరరుదత్
హలధరఇదమఖిలమపివిదితఅభవదవక్తా॥ 106

చ. అపుడుయశోదతీవ్రమగు
నాపదనొందిమహాస్వనంబుతో
నపరిమితప్రలాపభయ
మందెనునందుఁడునందనున్మహా
చపలతఁబేరుకొంచురొద
సల్పెహలాయుధుఁడెల్లభంగిస
ర్వపతిమహత్వముం దెలసి
పల్కక మూరకయుండెనత్తరిన్. 99

(వ—పుటః)

(ల—మునిశరవిరతిర్నౌవ్యాపుటోయం)

శ్లో॥ ఇతిహరిరథతద్భక్తానురాగం
సుదృఢమఖిలముద్వేత్తుం ముహూర్తం

విహ్వారదయ ఇవ తాః మోహప్రలాపో
న్మనస ఇహాద్య శౌసర్వా న్నదర్శ్య॥ 107

శా. ఈరీతిన్ హరిభక్తసంఘమునకున్
హృత్పంకజారూఢవి
స్తారప్రీతి నెఱుంగఁ గోరి నిముషా
ర్థంబిట్లుని శ్చేష్టుఁడై
వారత్వేదన నొందఁ గాంచి దయచే
వారింపఁ దానంగ సం
చారంబొప్పఁగఁ గన్నులం దెరచి నీ
క్షున్వారిఁ గాంచెన్వడిన్ 100

(వృ—పుష్పితాగ్రా)

(ల—అయుజినయుగ రేఫతో యకారో
యుజిచ నజౌ జరగాశ్చ పుష్పితాగ్రా)

శ్లో॥ తదుపరి నిజదేహమాత్మదైర్ఘ్యం
ఫణిపతి పీషణమాశు కల్పయిత్వా
తదహిప పృథు వాలమాత్మ హస్తా
త్సుదృఢతరం పరిగృహ్య వేష్టనాని॥ 108

(వృ—భద్రికా)

(ల—ననరలగురుభిశ్చ భద్రికా)

శ్లో॥ లఘుశిథిలతరాణి దేహత
స్స్వపదిస విరచయ్య వేగతః

గగనగతమనేకధాజవా
త్సముదమహానదావివృత్త్యతం॥ 109

(వృ—భద్రవిరాట్)
(ల—ఓజేతెపరౌజరౌగురుశ్చే
న్మౌనజ్గౌగ్భద్రవిరాడ్భవేదనోజే)

శ్లో॥ ఏవంహరిణావిహన్యమానః
పాశైఃకంఠగణైరహిర్వ్యలిష్మత్
దేవాఃకుసుమైరవాకిరంస్తం
గోపాఃపాపురనంతహృత్ప్రమోదం॥ 110

సీ. పిమ్మటనిజదేహ మమ్మేయిఁబెరిగించి
ఫణికిభీషణతగన్పరచివేగ
నహిపతివాలంబు నాత్మహస్తంబున
గీలించిబహుమార్గలీలగగన
తలమునకెగయ నత్తరిగిరగిరఁద్రిప్పి
తనువేష్టనముల జిత్రముగవిప్పి
జలముపై నిజబాహు బలముజొప్పడవైచి
శిథిలాసువగునట్లు జేసెనతఁడు.

గీ. ఇట్లుశ్రీహరిచేతనహీశ్వరుండు
చెనకఁబడివడిఁ బాణాపశిష్టుఁడయ్యెఁ
గుసుమవర్షంబుదివినుండిఁకురిసిరమరు
లఖిలగోపకులధికప్రియంబుఁగొనిరి. 101

(వృ— భ్రమరవిలసితం)
(ల—మ్భౌన్గౌగస్యాద్భ్రమరవిలసితం)

శ్లో॥ ఇద్ధంసీ రేపతితవిషభృతః
సర్పేష్వీశః పదకమలయుగాత్
చక్రీన్నృత్యాఘణిపతిరపితం
జ్ఞాత్వా శ్రీశం మనసినతిమదాత్॥ 111

క. విషధరుఁడు విషము నుమియుచు
విషమునఁబడియుండె నఖిలవిషహారుఁడు మహా
విషమత నీయఫణంబుల
విషమంబుగ నాడఁ దెలిసె నిష్ణుండనుచున్. 102

(వృ—భాద్వీపులా)
(ల—భేనాబ్ధిత్రోభాద్వీపులా)

శ్లో॥ పశ్చాత్పతింపీతజవం
జ్ఞాత్వా హరిప్రక్షుభితం
పత్న్యస్తునాగాధిపతే
ర్భీతాః ప్రపేదుర్మహితం॥ 112

గీ. పిదప నహిపతి కాంతలా భీమబలుని
చేతఁ దమవిభుఁడట్టివిచేష్టవృత్తిఁ
బొందియుండుట విని పొక్కిపొక్కి వెతల
నొందుచును జనికనిరియచ్యుతుననంతు. 103

(వృ—భుజగశిశుసృతా)

(ల—భుజగశిశుసృతాసామః॥)

శ్లో॥ శిథిలనిజశిఖాబధ్వా
కటితటవసనంశ్రీవం
కుచపిహితపటంచైతా
స్సనతిమభవమూచుస్తం॥ 113

క. వదలినశిఖలనుముడుచుచుఁ
జెదగినకటివసనములను జేర్చిపయిటలిం
పొదవసవరించుకొనిహరి
పదములకును మొక్కి యిట్లు పలికిరిపడఁతుల్. 104

(వృ—భుజంగప్రయాతం)

(ల—భుజంగప్రయాతంభవేద్యైశ్చతుర్భిః)

శ్లో॥ నమస్తేజగన్నాయకకూరశిక్షా
విధానోద్భవస్యప్రభోస్యపహారః
నతేసాధుతాసాధుతైవాప్రియాస్తే
నలోకావనత్వంఖలోక్షేపహేతుః॥ 114

భుజంగప్రయాతము.

జగన్నాయకాదుష్టసంఘుంబులందుగ్రం
పఁగాభూమిపై సంభవంబై నసీకుఁ
అగణ్యోత్తమత్వంబయావీనినొంపఁ
బగన్లేపునీకుర్విపై నేరియుందుస్. 105

(వృ—భుజంగవిజృంభితం)

[ల—వస్త్రీశాశ్వచ్ఛేదోపేతం
మమతనయుగ నరసలగై ర్భుజంగ విజృంభితం]

శ్లో॥ మాదృగ్భిమాస్యోద్యద్ధాలా
హాలఖలమదహృతిరిహభోనవోపకృతిర్విభో
కింత్వత్యంతా సాధుశ్శోభా
కరవిషముఖదశనయుతత్వదాప్యవిభుగతా
పాగ్జన్మన్యేషకింభవ్యం
మహితమధికమితరదురాప్యమాపతపఃఫలం
యుష్మద్దివ్యాంఘ్రిద్వంద్వాంచ
న్నటనజనితసుకృతమవాప దేవమునీప్సితం 115

పంచచామరము.

పరేశ మాదృగుద్విషాస్యభంగ మెన్న నెంతయున్
స్మరింపమాకు మేలగున్విషప్రవృత్తి నెంపఁగన్
పురాతనాత్మజన్మమందుఁబుణ్యమేమిజేసెనో
వరుండునీపదాబ్జనాట్యవైభవంబు నొందఁగన్. 106

(వృ—మదరేఖా)
(ల—మ్నౌగస్యాన్మదరేఖా]

శ్లో॥ శ్రీపాగ్జన్మనితీవ్రం
కృత్వాజప్యాంఘుఘ్నం
యత్వాపాంఘ్రియుగంత
ల్లేఖేయంకిమితోన్యత్ ॥ 116

గీ. లచ్చిమచ్చికనిచ్చలుసచ్చరిత్ర
గణ్యనుగుతీవ్రతపముఁ జనన్యమతిని
ప్రాగ్భవంబుననొనరించిబట్టెనేప
దంబునదిపీనిశీర్షగతమ యెనహాహా. 107

(వృ—మఘు)
(ల—మధుయదిననగాః)

శ్లో॥ భవదమలపదం
గతమహితజనాః
అజసురసదనే
నమతిముపయయుః 117

క. నీపదపద్మమునొఁదిన
యాపుణ్యులుబ్రహ్మపదమునైనమనముచేఁ
బ్రాపింపనొల్లరెన్నఁడు
నాపదములభించెమాకనంతగుణాఢ్యా. 108

(వృ—మయూరసారిణీ)
(ల—ర్జౌరగౌమయూరసారిణీస్యాత్)

శ్లో॥ తామసోపిదోషసంయుతోయం
నాగరాడ్భవంవిముంచతాంయత్
శోభనంతదాపదుర్లభంశ్రీ
నాథతేదయాకిమిత్యుదీర్యా 118

మత్తకోకిల.

తామసాదివిశేషదోషవి
ధానవర్జితులౌచును
ద్దామసంస్కృతిమోహశూన్యులు
తద్దయుంగనలేనియీ
క్షేమకారివిశేషశోభన
సిద్ధిఁగాంచెఁగదామహా
తాముసుండగుసర్వనాథుఁడు
దారసత్కరుణాస్థితిన్ . 109

(వృ—మత్తా)

(ల—మత్తాజ్ఞేయామభసగయుక్తా)

శ్లో॥ పుంవర్గాంతర్గతశ్రుతిహేతో
ర్భూయాస్త్వంపూరుషఇతిసంజ్ఞః
భూతాంతస్సంస్థితివశతస్త్వం
భూతాఖ్యోసీశ్వరజగతీహ॥ 119

(వృ— మనోరమా)

(ల—నరజగైర్భవేన్మనోరమా)

శ్లో॥ స్వమసిసర్వతోమహాత్మక
స్సతతమార్యసంగతంప్రభో
గగనవాయుముఖ్యవాసతో
వ్రజసిభూతివాససంజ్ఞితాం॥ 120

(వృ—మణిమాలా)

(ల—త్యౌత్యౌమణిమాలాఛిన్నాగుహవక్త్రైః)

శ్లో॥ త్వంకారణశూన్యశ్శిశౌపరమాత్మా
జ్ఞానప్రతిపాద్యస్త్వంబ్రహ్మసమాఖ్యః
మాయాపరివర్తీసర్వాంచితశక్తిః
కాలాత్మకతాతేకాలస్యవిహారాత్॥ 121

సీ. పురుషాంతరములసంపూర్ణుఁడవగుటచేఁ
బూరుషవరుఁడనఁబొదలుదీవు
సర్వభూతాంతరసంస్థితత్వంబున
భూతాహ్వయత్వంబుఁబొందితీశ
సర్వగతుండవై సంచరించుటచేత
దేవమహాత్ముండవీవయంద్రు
గగనాదిభూతసంగతినొప్పుకతమున
భూతవాసుఁడనితెల్పుదురునిన్ను

గీ. నీవుకారణశూన్యతనెగడుకతన
దేవపరమాత్మయంద్రుసందియములేక
భవ్యవిజ్ఞానమయుఁడవై బ్రహ్మవగుదు
ప్రకృతితోఁగూడశక్తిసంపన్నుఁడంద్రు 110

(వృ—మత్తమయూరం)

(ల—వేదైరంధ్రైర్మ్తౌయసగా మత్తమయూరం)

శ్లో॥ సృష్టిక్షేమక్షామవిధానే ప్రథితత్వాత్
త్వంకాలాత్మఖ్యాతశరీరోసి మహాత్మన్
తుభ్యంసర్వప్రాణిరిరక్షాదృతమూర్తే
నిత్యం శ్రీమన్నిరజనేత్రాయనమామః। 122

క. సృష్టిస్థితిలయకార్యా
భీష్టముచేకాలమూర్తి నెన్నందగిసం
సృష్టప్రాణ్యావనసమా
కృష్టాత్ముఁడవై ననిన్ను గీర్తింతు మజా 111

(వృ—మంజుభాషిణీ)

(ల—సజసాజగాభవతిమంజుభాషిణీ)

శ్లో॥ ధృతవిశ్వవిశ్వమయవిశ్వకారిణే
భవతేస్తువిశ్వవిభవేనమస్క్రియాః
ప్రకృతేఃపరోప్యభవసర్వదాస్వయం
ప్రకృతింగతోసినగుణానమాయితా॥ 123

క. విశ్వధరవిశ్వపాలక
విశ్వేశ్వరవిశ్వరూపవినుతింతుముని
న్నీశ్వరప్రకృతిగుణంబుల
నశ్వరుఁడగునీకు లేవునయగుణవిదితా. 112

(వృ—మంజుభాషిణీ)

(ల—సజసాజగాగితిచమంజుభాషిణీస్యాత్]

శ్లో॥ అపిచాసినాసినహివేత్తిప్రబంధయుక్తో
భవముక్తఏకఇతిమాయినోవదంతి
బహుశక్తిభేదవశతఃప్రభావయుక్త
స్సతనుత్వకారణతయాప్రమాణవాంశ్చ॥ 124

చ. కలవనికల్గఁబోవవని
కందువుగన్గొనలేనిబంధసం
కలితుఁడవీవుముక్తుఁడవ
ఖండుఁడవేకుఁడవంచుమాయకు
ల్బలుకుదురీశశక్తులవి
భాగముచేతమహాప్రభావమున్
సలలితసత్ప్రమాణమును
సొంగఁడవౌటగ్రహింతువిమ్మెయిన్. 11?

(వృ—మదనార్తా)

(ల—అన్తేగురుయుగ్మంత్యస భాశ్చేన్మదనార్తా)

శ్లో॥ త్వంశాస్త్రనిదానంచచతుర్మూర్తిరనంత
స్సాక్షీసతతాజ్ఞేయమహారూపకవిష్ణుః
ఏవంవిధరూపప్రథితాఖండసుధాబ్ధే
నిత్యంశతశఃకుర్మఇమావందనరాజీః॥ 125

ఆ. నీవుశాస్త్రగతివినియతచతుర్మూర్తి
వంతమొందకుండునట్టివాఁడ

విట్టినామరూపవృత్తులుగన లేని
యట్టినీకొనర్తు మయ్యనతులు. 114

(వృ—మణిగుణనికరః)

(ల—వసుహయయతిరిహ మణిగుణనికరః)

శ్లో॥ అభవసదయభవభయహరణహరే
సకలభువనచయఅపితవనియతిః
సకలుషమపినిజపతిమవసభయం
సుతమగుణినిమపినహరతిజనకః॥ 126

క. అభవసదయభవభంజన
విభువరనీసృష్టిలోన వెలసితిమిటుమా
విభునిదయఁగావఁదగ నా
త్మభవునిఁద్రుంపుదు రెదుష్టమతియుతునైనన్. 115

(వృ—మందాక్రాంతా)

(ల—మందాక్రాంతాజలధిషడగైర్మ్భౌ భకాతౌగురూచ)

శ్లో॥ నిర్దుష్టోయంతపిమహధిప
త్రాహినఃపాహినాథ
భూయాదస్మాద్భువనకుశలం
చేతినప్రార్థయామః
వైధవ్యోద్ధంభరమశుభవం
ప్రాప్తముద్వేగయుక్తా

స్త్వత్పాదాంభోరుహముపగతా
దేహిమాంగల్యభిక్షాం॥ 127

శా. అక్రూరుండితఁడీతనిన్విడువుమ
య్యాలోకము ల్నీనిచే
నాక్రాంతాతిసుఖంబులయ్యెననికా
దార్తార్తినాశంకరా
సక్రోధత్వముచేతవీనిదునుమన్
సర్వేశవైధవ్యదుః
ఖాక్రాంతిన్సహియింపలేముపతిభి
క్షార్థంబుబూరింపవే. 116

(వ్ర—మణిదీప్తిః)

(ల—మనస్సాతోజయగామణిదీప్తిర్ద్విజ్ఞిధిభిర్యదివిచ్ఛిన్నా)

శ్లో॥ నిష్పిష్టానిశిరాంస్యసువాతా
యాంతిపునఃప్రతిపద్యంతే
రక్షస్త్వాద్యపతింపరిణీతా
నఃకురుభూయఇదాంక్షింభో
ఏవంక్రూరమతిర్నహిభూయా
త్ప్రాహ్యాభవేత్యనునీతస్సన్
త్యక్త్వానృత్యమగాత్పటమీశః
ప్రీతిమగాదహరప్యుచ్చైః॥ 128

చ. శిరములుపిండియయ్యెవిభు
శేఖరప్రాణములున్నతాగత
స్ఫురణను జెందెబో వ్రమిఁకఁ
బూర్వపుదుస్థితమానుసీతఁడీ
శ్వరభవదాజ్ఞశీర్షముల
పై ధరియించుచునటంచు వేఁడనా
హరికరుణించివీడెభుజ
గాధిపుఁడున్మదమొందెనెంతయు౯. 117

(వృ—మత్తేభం)
(ల—తోభోయజౌసరనగాః పఙ్త్తి
సూర్యయతిమత్తేభమత్రకథితం)
శ్లో॥ పశ్చాద్గతేషుబహువారేషు
జలపూరాంబుదాత్తగగనాః
నిత్యానవద్యకుముదాత్యంత
విస్ఫురణకృత్యాచితేందుమహాసః
కామానుకూలగుణరామామ
నోహరణభూమానవాతచలనాః
ప్రాపుర్దిగుజ్వలనదీపా
శ్శరత్సమయకోపాయకారివసాః॥ 129

ఉ. పిమ్మటఁగొన్నినాళ్ళుజన
వీతజలాంబుదసంవృతాంతరి

క్షమ్మ్రనువిస్ఫురత్స్ఫురదు
కాననమండనశీతభానుతే
జమ్మునుగల్గికాంతలన
జ సముసేవుచుంగామువెంపుమం
దెమ్మెరలొప్పవచ్చెనతి
దీప్తకరన్నిశలెంతొవింతయై. 118

(వృ—మృగీ)
(ల—రోమృగీ)

శ్లో॥ తత్రరా। కాగతా।
లోకమో, దావహా॥ 130

క. ఆశారదరాతురిలయుం
దాశాపీయూసముద్ధహర్షమునజనుల్
పారిశస్త్ర్యమనుచుంబోగడంబ్ర
కాశింపుచురాకవచ్చెంగడునొప్పిదమై. 119

(వృ—మత్తాక్రీడా)
(ల—మత్తాక్రీడామోమత్తానా నా
వితిలగితి చవసుశరద శయుతికా)

శ్లో॥ స్వప్రాణేశాత్ప్రాగామిస్యా
ర్పితఘనసదరుణమభతిలకగమం
జారానేకాసీకోద్యన్మ
న్మథరథనిహితకనకకలశనిభం

మారఃపాన్థాన్ స్త్రర్ధైర్యార
ణ్యాదహనకరధృతహుతభుగుపచయం
రేజేపూర్ణేందోః శ్రీమన్మం
డలమఖిలభువనసముదయలలితం 131

శా. నాథాలంకృత దేవరాడ్దిగబలా
నవ్యాస్యతిల్కంబనన్
మాధవ్యాశుగమీనకేతనరథా
న్తక్షిప్తకుంభంబనన్
శ్రీధామాత్మసదుపాంథహృద్వనులహిం
సింపంగఁజేకొన్నకుం
డాధారంబనజంద్రమండలములో
కానందమైభాసిల్లెన్. 120

(వృ—మాత్రాసమకం)

(ల—మాత్రాసమకంనవమోల్గంతం)

శ్లో॥ తస్మిన్ సమయేయదునాథోయం
పశ్యన్ జలజాతరిపుంభాంతం
శ్రీకృష్ణయమునాలహరీప్రాంతే
గానంచకేౖఖిలమోదార్హం॥ 132

క. ఆరాకాసమయంబున
నీరదతనుఁడాశశాంకునింగనియమునా

తీరంబునమధురరసా
ధారంబగుగానమునుముదంబునఁజేసెన్. 121

(వృ—మాణవకం)
(ల—మాణవకంభాత్తలగాః)

శ్లో॥ శ్రీసదనేశశ్రోత్రసుఖం
కుర్వతి వేణోర్ని నదం
గోపవధూరాజిరభూ
న్నాదరసార్ద్రాత్మతలా॥ 133

గీ. అట్లుగోపాలశేఖరుఁడనుపమాన
మధురరసపూర్ణగానసంభ్రమమునెరవఁ
ఘోషమునవసియించెడిగోపకాంత
లానినాదంబువినిరిమహాప్రియమున. 122

(వృ—మానినీ)
(ల—భవతినజావిహమానినీజరా)

శ్లో॥ శ్రవణపథంగతవత్యధోహరే
ర్మధురరవేమహితేమనోరమే
వ్రజవనితాఃకిలనిస్ప్రహామతి
భ్రమముపగమ్యవిచేష్టతాంగతాః 134

(వృ—మాలినీ)
(ల—ననమయయయుతేయం మాలినీభోగిలోకైః

శ్లో॥ పరిచితగృహకృత్యాన్యాశుసంత్యజ్యచాంక
స్థితనిజతనయానప్యుర్వ్యాభాగేవతార్య

పతితదనుజమాతృభ్రాతృబంధూన్విసృజ్య
ప్రజవముపయయు స్తంశ్రీధరంశ్రీధృతిఘ్నం 135

చ. హరికృతగానమున్వినిన
యంతనెవిస్మృతదేహలై మతి
స్థిరతలుదక్కి విభ్రమతఁ
జేష్టలుమానివ్రజాంగనల్ గృహాం
తరములఁగృత్యముల్విడచి
తల్పములన్విడిపుత్రులన్మనో
హరులఁదదీయబంధువుల
నందరవీడ్వడిచేరిరాహరి[illegible]. 113

(వృ—ముఖచపలా)

(ల—ఆద్యదళంసమ స్తం
భ జేతలక్ష్మ చపలాగతంయస్యాః
శేషేపూర్వజలక్ష్మ
ముఖచపలాసోదితాముసినా)

శ్లో॥ ఘోషసతీస్వమాస్తా
స్మరాశుగైర్వ్యాతహృదంబుజాతాస్తాః
వీక్ష్యైవంహితమూచే
భువనహితంశ్రీహరిర్మహితః॥ 136

క. స్మరశరపరిపీడితసుం
దరులనుహరిగనిసవిస్మితంబగుమదిలోఁ

గరుణదళుకొత్తహితసం
భరితవచోరచననిప్లుఖఃఖకందౌడఁగా. 124
(వృ—మేఘవిస్ఫూర్జితం)
(ల—రసర్త్వశ్వైర్యమ్నౌన్స్రరరగురుయుతా
మేఘవిస్ఫూర్జితంస్యాత్)
శ్లో॥ ఇమాయామాయంకింవా
నిశిసముపయాతామహారణ్యదేశం
నసాధ్వీనామేషా
సముచితమతిస్సత్కులోత్థాంగనానాం
కులభ్రింశోకీర్తి
క్షతిరపిభవేదాత్మబంధుష్వవజ్ఞా
పరేషాంసంపర్కా
త్తదిహచపలంయాంతుసద్మానియాయం॥ 137
శా. మీరిబ్భంగినిమత్సమీపమునుసం
ప్రీతి న్వడినాత్రియం
దారణ్యస్థలికేగుదెంచితిరికా
ర్యంబేమిమీకిందుసం
సారంబుల్విడిసత్కులాంగనలకి
ప్పారీతిసన్యప్రియం
జేరంగోరుటదుర్యశోవమతులం
జెందించుబోండియ్యెడన్ 125
(వృ—మౌక్తికమాలా)

(ల—మౌక్తికమాలాయదిభతనాగా)

శ్లో॥ మామకనామస్మృతిరపిభక్తిః
ప్రీతిరజస్రంమమపదగీతిః
స్యాద్యదిముక్తిర్భవతిన్నృణాంవా
కామకలార్థోనతదపయాంతు॥ 128

గీ. తలపమన్నామసంస్మృతిధన్యభక్తి
యెపుడునాయందుసంప్రీతియెన్నదగిన
మద్గుణంబులగానంబుసద్గతులనొ
సంగునేగాముకుండగానుజనుండుమీరు. 126

(వృ—మౌక్తికదామ)

(ల—చతుర్జగణంయదిమౌక్తికదామ)

శ్లో॥ హరాస్యమనోజవికారపరీత
మనఃపరితాపకగోక్తిశితాస్త్ర
మునివ్రజనార్యజిమాభయభగ్న
హృదఃపునరేనమథోచురదస్రు॥ 189

క. హరిమదనాస్త్రవృతాంతః
కరణదహనపటుకటూక్తిగణశరములవే
గఁరియించవచెలులుభయదుః
ఖరసాప్లుతలగుచుఁబలుకగాసాగిరాగి. 127

(వృ—యుగ్మవిపులా)

(ల—యస్యాంలస్సప్తమేయుగ్మే
సాయుగ్మవిపులామతా)

శ్లో॥ భర్తారంతత్పితృభ్రాతృ
పుత్రప్రభృతిఖాంధవాః
మాతృస్స్వేప్రీతిసంపన్నాః
పూజ్యాస్స్వనుహృదోవ్యయాః॥ 140
(వృ—రవిపులా)
(ల—ఇత్థమన్యారశ్చతుర్థాత్)
శ్లో॥ సంపరిత్యజ్యప్రజానాం
గర్హణంవాదుఃఖహేతుం
బుద్ధితః స్త్ర్యజ్యాతిదుష్టం
కర్మచాప్యంఘ్రింగతాస్తే 141
సీ. పతులమత్సుతులసన్నతులనత్తలవారి
పతులబంధువులసంతతులతతుల
నకలువజననీజనకులబంధులపితృ
వ్యకులమమ్మనుగట్టివైవఁదగిన
యంతటివారినంతంతటవిడనాడి
యెంతయులోకదురంతనింద
కోడకయిదిచెడ్డయాహితమనిమది
నెఱిఁగియునుడుగకహృదయకమల
గీ. ప్రీతిదంబులనిత్యలక్ష్మీతతముల
ఖ్యాతసకలమునీంద్రహృజ్జాతమోహ
భీతిహంబులత్వత్పదశ్రీతలముల
డెందములనిడిచేరితిమిందుకృష్ణ. 128

(వృ—రథోద్ధతా)
(ల—రాన్నరావిహరథోద్ధతాలగా)
శ్లో॥ సద్మ సుస్వశయనాసనాన్యపి
శ్రీప్రమద్యపరిహృత్య తేపదం
ప్రాణదంఖలుగతానిరాకృతా
శ్చేదసూన్ శరణసంత్యజామహే॥ 142
క. గృహములనాసనశయనని
వహములవిడితావకాంఘ్రిపద్మములనమ
ద్వహములనిచేరితిమిమ
మ్మహహాహామ్మనినవిడుతుమసువులనిచటన్. 1´9
(వృ—రుక్మవతీ)
(ల—మ్భాసగయుక్తారుక్మవతీయం)
శ్లో॥ ఏవమనన్యప్రాప్యసఖీనాం
సాధునిశమ్యప్రార్థితమీశః
దీనదయాళుత్వాన్ముదితాభి
స్సాకమనంగక్రీయయారేమే 143
చ. హరితనయందగాకితర
మందభిలాషలువీడియిట్లును
స్థిరమతులై గృహంబులకుఁ
జేరఁదలంపక వేడుచున్న సుం
దరులనుజూచిదీనజన
తావనతావనుఁడాటవారినం

దరఁగరుణించిమారజని
    తశ్రమవాపియొనర్చెఁగ్రీడలన్ 130

(వృ—రుచిరా)

(ల—చతుర్గ్రహైరిహరుచిరాజభస్జగాః

శ్లో॥ అతీంద్రియాఃకిలఘనయోగినోయథా
    మహాముదఃప్రియకృతలాలనాదిభిః
    గతస్పృహాస్తనుషుచసంస్మృతావపి
    వ్రజాంగనాస్త్రీకరణతోభజన్హరిం 144

చ. విషయవిరక్తులైనెగడు
    విశ్రుతయోగివరేణ్యులట్లుని
    ర్విషమముదంబునొందియదు
    వీరసమర్పితచిత్తలైదురా
    మిషమయదేహముల్మరచి
    మేలిమిసంస్మృతులందృజించియా
    విషధరశాయిఁగొల్చిరడ
    వింగరణత్రయవృత్తినంగనల్ 131

(వృ—లలితా)

(ల—ధిరైరభాణిలలితాతభాజరా)

శ్లో॥ ఇత్థంసఖీస్స్వపరికల్ప్యనిస్పృహా
    స్స్వాస్మిన్గతంసదనురాగమంతరం
    సమ్యక్పరీక్షితుమనోకహావృతే
    హ్యంతర్దధేలినిబిడేలతాగృహే॥ 145

క. అతినిస్పృహలైతనతో
సతతము వర్తించుయువతిసంఘములమనో
గతమగునభిలాషముగను
మతినంతర్ధానమొందెమధుహరుఁడు పొదన్ 132

(వృ—లలితం)
(ల—లలితమభిహితంసౌహార్ద్రాన్నామతః)

శ్లో॥ హృదయసుహృదిచక్షుర్గోచారతాం
త్యజతిసపదిగోప్యోఽతీ.ణావదం
నిరుపమముపగమ్యాపాత్రింతావనీ
భవతతిషువిచేరుస్సోత్కంఠితాః 146

ఉ. ప్రాణసఖుండుతమ్ముసుమ
బాణునిపాలొనరించియెంతయున్
గాణలజేసిడాగభయ
కంపితచిత్తసరోజలైయును
త్రాణమునందశక్తిఁగొని
తత్సరసీరుహనేత్రలాబహిః
ప్రాణుద్రుమంబులన్ వెదకి
పల్మరుఁగుయ్యిడిరివ్విధంబునన్. 133

(వృ—లళితం)
(ల—నయుగంసకారయుగళంచ
భవతిచరణేతృతీయకే

తదుదితమురుమతిభిర్గళితం
యదిశేషమస్యఖలు పూర్వతుల్యకం)
శ్లో॥ వకుళార సాలతర కూంగ
హారిరమర పాదపాదయః
అసితతనురమలపంకజదృ
క్కిముద్ర్పష్ట ఏవలతి కామనోర్థ హృత్॥ 147
చ. వకుళములార చూతతరు
వర్గములార పవిత్ర దేవదా
రుకతరుముఖ్యులార యొక
రుఁ డసితపంకజనేత్రునీల దే
హకలితుఁ గృష్ణునింగనరి
యంగవలంగనుగప్పిమానపే
టికఁగొనిపోయె యెందుఁగలఁ
డేలతలార యెఱుంగఁజెప్ప రే. 134
(వృ—లలవా)
(ల—పంచమునొత్థాసనయుతాలలనా)
శ్లో॥ ఇద్ధమనేకావనిజకుంజతతౌ
గోపతరుణ్యస్సహామనోవ్యసనం
సాధువిమృగ్య ప్రియమనాప్తఫలా
స్తంప్రతిగీత్యాసకరుణంచుకృశుః॥ 148
గీ. ఇట్లనేక విధంబులనింతులచట
నెల్లధరణీరుహంబులవల్లికలను

వెదకి వెదకి హరింగను వెరవు లేక
గాన మొనరించి రిట్లు సకరుణముగను. 138

(వృ—లక్ష్మి)
(ల—నయుసభయుక్తానన సాగో
దశరవికృతయతిః హ లక్ష్మీః)

శ్లో॥ తవజననా ద్దేవ విభో యం
వ్రజ ఇహా సమభవ దితి పూతః
త్వయి నిహితాత్మా సుచయాస్త్వాం
నను సురగణనుతనిజభక్తాః
శుభదభజం తే తవరూపం
రుచిరమచిర ముపనయ దృష్ట్యోః
త్వదితర ముత్సృజ్య వసంతీ
రభయదకురుపరిభవహీనాః॥ 149

చ. పరమపవిత్ర నీవిటను
భస్థితిజన్మము నొందఘోషమి
త్తరి బహు పావనంబగుచు
ధన్యతనొందెను ప్రాణి మెల్లనీ
సురుచిర మూర్తి యందిడివి
శుద్ధమతిన్ భజియించు భక్తులి
ట్లరయుచు గుయ్యిడంగ నభ
యంబు నొసంగను రమ్ము వల్లభా 136

(వృ—లవలీ)

(ల—ముఖచరణగతమనుభవతిసత్కృతీయం
ద్విగురుయుతసకలచరణాంతా
చరణమిహాలక్ష్మ
ప్రకృతమపరమఖిలమపియదిభవతిలవలీసా
శ్లో॥ విషజలభయగతహృదయసరసిజాతాః
విషధరదితిభవగతభీతిః
సపవనజలపతనార్తా
స్త్వమవసిహుతభుజఆపిహరకుసుమశరమహార్తిం॥
క. విషజలవిషధరదానవ
విషమానిలవృష్టివహ్నివేగంబులచేఁ
దృషితలమముఁబ్రోచితివీ
విషమశరునిబారినుడుపవేజగదీశా. 137
(వృ—వక్త్రం)
(ల—వక్త్రంవాద్యాన్నసాస్యాతా
మబ్ధేర్యోనుష్టుభిఖ్యాతం)
శ్లో॥ దేవత్వంనోయశోదాత్మ
కింత్వీశస్సర్వహృత్సంస్థః
ఆత్మసిద్ధంవిమోహార్థం
మర్త్యేచాభాసిసర్వత్ర॥ 151
గీ. దేవనీవుయశోదకుఁబేజరిల్లు
తనయుఁడవకావుగన్గొనదరళకమల

నయనసకలచరాచరాన్తరవిభాస
మానుఁడవుపరమాత్మవమ్లానతేజ. 138

(వృ—వసుమతీ)
(ల—త్సౌచేద్వసుమతీ)

శ్లో॥ నాథాద్యకరుణా
శూన్యోమదనతః
హింసీద్ధమవనో
త్రాతానయదినో॥ 152

ఉ. నాథదయార్ద్రతన్విడియ
నాథలఁజేసినుమాస్త్రిచేమముం
బాధలనొందఁజేయఁగను
పాయముగన్గొనవేఱులేదుమా
నాథయనాథనాథతగు
నాయనిమూర్ఛిలిసేదదేరివిం
బాధరలామనోజునన
యంబునుదూరఁదొడంగిరీక్రియన్. 139

[వృ—వంశస్థం]
(ల—జతౌతువంశస్థముదీరితంజరౌ)

శ్లో॥ ఇతీరయిత్వాబహుధాప్రియంఘనా
మసహ్యమానాస్మరబాణవేదనాం
విమూర్ఛితాస్తత్పరమాత్తచేతనా
స్సుమాస్త్రిమేవంబభణుర్వ్రజాంగనాః॥ 531

(వృ—వసంతతిలకం)

(ల—ఉక్తంవసంతతిలకంతభజాజగౌగః)

శ్లో॥ బాల్యేకృతాకిలతవేదృశమారసంజ్ఞా
త్వచ్చేష్టితానవగతేఃపితృభిఃపురైవ
సాధూన్నమారయహిపాపముపైష్యసిత్వం
నేశేనదగ్ధమఖిలందహతాంగకంకిం॥ 134

ఉ. మారుఁడవన్న పేరిడిరి
మాన్యులునీదగుదుష్టవృత్తిక
న్నారఁగఁజూడకేబుధజ
నాళికిహింసలొనర్పదోషహా
నోరిసుమాస్త్రనీతనువు
నొంచినశంభుఁడుసర్వమూలసం
హారమొనర్పఁడాయెనటు
లైనశుభంబగుఁగాదెమాకిటన్. 140

(వృ—వసంతమాలికా)

(ల—విషమేససజాగురూసమేచే
త్సభరాయశ్చవసంతమాలికాస్యాత్)

శ్లో॥ కఠినఃకఠినాశుగోభవాంశ్చే
త్కురుతేంతంయువతితత్తేర్హినూనం
ఇతివాగధిపస్సుమాస్త్రజాలం
ప్రవదత్తేనకరోషిఘోరకృత్యం 515

గీ. కరినుండవు నీవు కరినాశుగములొసంగ
యువతిజనులను హింసింతువే క్రౌర్యయనుచు
విధినుమా శ్రస్త్రములొసగెనా విరులచేత
నింతఘోరము గామము నేపుదహహ. 141

(వృ—వృత్తా)
(ల—ననసగగురురచితావృత్తా)
శ్లో॥ హిమకరనహిమకరోసిత్వం
నశిశిరరుచిరపికింత్వాద్యైః
అవిదితభవదధికత్వోభై
ర్నిహితమిదముచితవాగ్యుగ్మం॥ 156
క. హిమకరుఁడు శిశిరకరుఁడని
విమతులు నీసాధుతపనవిధ మెఱుఁగక నీ
యమలిననామయుగంబిడి
రిమదింగనదగవునినుగురించీసంజ్ఞల్ 142
(వృ—వృత్తనామ)
(ల—శ్రీరజౌగలౌభవేదిహేద్రృశేనలతుణేనవృత్తనామ)
శ్లో॥ శేనుకూలనామరేమ్రృగాంక
రాత్రిచారఇత్యదఃకిలాద్య
రాత్రిచారిణోబలావినాశ
కానకింతుసత్త్వవర్ధరాహి
రాహుణాగళంప్రవేశితోపి
భక్షితుంబహిఃప్రసారితోసి

కంఠదాహతఃప్రభృతీతో
యదీహ మాస్తుదుర్వ్యథాధునైవ॥ 147

మ. నినుఁ రాత్రించరుఁ డీతఁడన్న ఘనులే
నీదుష్టతంగన్నవా
రనియూహించెదమానిశాటులయినన్
హాఘోరదీనాబలా
జనులంద్రుంపరు రాహువంతవడిని
చ్చల్ మ్రింగినిన్గ్రక్కవే
దనకుస్ భీతిలి మ్రింగినన్ బ్రతుకమే
తాపంబు లేకీయెడన్. 148

(వృ—వానవాసికా)
(ల—తద్యుగళాద్వానవాసికా స్యాత్)

శ్లో॥ తచ్ఛిఖినోమిత్రతాప్రసక్తేః
సంప్రతి తేకింనుదాహకత్వం
మారుతసంప్రాప్తమామనంతి
స్వాప్తగుణాక్రాంతిమేవమార్యాః॥ 153

క. అనిలానిన్ననలసఖుం
డనవింటిమిగావునంగదా రానీకి
ట్లనదలదహియించుటము
న్ననిరిఘనుల్మిత్రగుణములబ్బెడిననుచున్. 141

(వృ—వాతోర్మి)
(ల—వాతోర్మీయంకథితామ్భౌతగాగః)

శ్లో॥ యామ్యాశాయాస్సముపాయాతవాయు
శ్శీతస్యాత్ప్రాగిః మార్యోక్తిరాసీత్
అద్రైషావ్యర్థతరాభూత్కిమేవం
నఃపుణ్యాద్యావనమ్రషాభాషిణస్తే॥ 159
శా. యామ్యాశాభవమారుతంబెవుడుశై
త్యప్రాచురంబందుముఁ
సౌమ్యత్వంబెటుపూయెనోవిబుధవా
గ్జాలంబనర్థక్రియా
గమ్యంబానెతదస్మదీయసుకృత
కార్యంబుచేఁగాకనీ
సామ్యాహ్లాదకముల్భయంబొసఁగుటా
శ్చర్యంబుగావించెదుఁ 145
(వృ—వాణినీ)
(ల—నజభజరైస్సదాభవతివాణినీగయుక్తేః)
శ్లో॥ మలయమహీధరోపగతదానవవహ్నిసంగాత్
కిముయమదిగ్జనర్గతతదంతకారిశక్తేః
అనిలభవానతివ్యసనహేతుకోధునాతే
నసముచితంభవేద్వ్యవతిభంజనంనుఘోరం॥ 160
చ. మలయమహీధరంబులు
మారుజనించినదావవహ్నితోఁ
గలియుటవోయమాశనుసు
ఖస్థితినుంటతదంతకక్రియం

తెలియుటనో మముఁ వ్యసన
దీనలనొంచెదుమారుతాశుభం
బలవడబోదునీకిటుల
వంగనలంబోలియింము టెంతయుఁ. 145

(వృ—వాణీమ్యాబ్సౌయసౌగురు)

(ల—సహితానిధివిరతిశ్చేదిహవాళీ)

శ్లో॥ ఏవంనార్యోమదనశరై
రుదితభయార్తాః కుసుమాస్త్రం
సంపూర్ణాంశు ప్రచయయుతం
తముడుపతించాంబరసంస్థం
సర్వానందాస్పదమభయాం
మలయధరోద్ధంపవమానం
నిందంత్య స్వాప్రియచరితా
రురుదురభ్రాంతాభయదార్తాః॥ 161

చ. తరుణులుమన్మథాస్త్రజని
తవ్యథచేభయమొందిమారునిఁ
స్ఫురదమలాంశుపూర్ణుఁడగు
చుఁ గగనంబునబొల్చుచంద్రునిఁ
సరసమనోజ్ఞయామ్యధర
జాతసమీరునిఁదిట్టుచుఁ మహా

దరమునఁబొంచుహృత్ప్రియుప
దంబునుగానక నేడ్చిర య్యెడన్. 147

(వృ—విపులా)
(ల—ఉల్లంఘ్యగణత్రయమాదిమం
శకలయోర్ద్వయోర్భవతిపాదః
యస్యాస్తాంపింగళనాగో
విపులామభిసమాఖ్యాతి)

శ్లో॥ ఇత్థంసహారి స్తరుణీత స్తే
న్నిజగతానురాగ ముపగంతుం
అంతర్ధానంగతమూ ర్తిః
కతిచిత్సమయమానిన్యే॥ 162

క. ఈరీతినాము కుందుఁడు
నారీహృదయానురాగనయములఁగనస
త్కారుణ్యుఁడయ్యెవారల
గారించెనుకొంతతడవుకడు వేడుకతోన్. 148

(వృ—విపరీతపథ్యావక్త్రం)
(ల—ఓజయోర్జేనవారిధే స్తదేవవిపరీతాది)

శ్లో॥ దీనబంధుర్దయాన్వితః
తదావ్యసనసంత ప్త
సుందరీమండలాంతికే
పసస్మ్రదమవాప్తుర్హి॥ 163

గీ. దీనబంధుండు హరిదయాధీనచిత్తుఁ
డగుచు వ్యసనాభితప్తలై యున్నయువతి
జనులసముఖంబునందు సాక్షాత్కరించె
నతిముదంబును బొందిరయ్యబలలంత. 149

మాలిని.

సకలదివిజశత్రుక్షేపణాయ ప్రజాదృ
గ్హృదయగతతమఃప్రక్షాళనాపూర్వరాయాః
భరహరణవిధానాయాత్తమర్త్యావతారో
వతు హరిరిహ లక్ష్మీకాంతరాయాఖ్యధీరం. 1€4

మాలిని.

దనుజుల హరియింపన్ ధర్మముల్ రూఢినుంపన్
మనుజులకుఁ దమస్సంప్రాప్తి నొంపన్ ధరిత్రీ
ఘనభరమునడంపన్ గాను మర్త్యస్వరూపం
బును గొనినజగంబుల్ ప్రోడ ప్రోచుం గృతీశున్. 150

ఇతి శ్రీమదుభయకవితాధౌరేయ సుకవిబుధజనవిధే
య కోటమర్తి యజ్ఞకవినామధేయ విరచితే శ్రీకృష్ణ
లీలామృతరసే మహాప్రబంధే ప్రథమస్తరంగః॥

గద్య.

ఇది శ్రీమదుభయకవితాధారేయ సుకవిబుధజన
విధేయ కోటమర్తి యజ్ఞకవినామధే
యాంధ్రీకృతంబగు శ్రీకృష్ణ
లీలామృతరసంబను
మహాప్రబంధంబునందు
ప్రథమతరంగము ముగిసెను.

శ్రీ

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

కృష్ణలీలామృతరస

ద్వితీయతరంగారంభః.

(వృ—విశ్లోకః)
(ల—జోగావధాంబుధేర్విశ్లోకః)
శ్లో॥ శ్రీనాయకోవతాత్కారుణ్యా
చ్ఛ్రీమత్కృతీశ్వరందీర్ఘాయు
శ్రీవాగ్విభూతిసంపత్కీర్తిః
ప్రాపయ్యప్రాభవంసర్వత్ర॥ 1

క. శ్రీనాథుండుకటాక్ష
శ్రీననవరతంబుఁబ్రోచు శ్రీకృతిపతి న
త్యానందసంపదాయుర
మానయశఃప్రాభవముల నొసఁగిప్రియమునన్. 1

(వృ—విద్యున్మాలా)
(ల—మోమోగోగో విద్యున్మాలా)
శ్లో॥ పశ్చాత్కృష్ణస్త్రీభిస్తాభి
స్సార్థంరాసక్రీడాంకృత్వా

ఇచ్ఛాంచకే్రసర్వోపాయై
స్తత్సంప్రీతిం కర్తుంవాంఛన్॥ 2

ఉ. పిమ్మటకృష్ణుఁడాసఖుల
బృందముతోడ మనోహరానురా
గమ్మునవారికింబ్రియసు
ఖంబులొసంగఁదలంచి వేగరా
సమ్మనుక్రీడసల్పఁగవె
సన్మదినుత్సవ మొందెదేవ సం
ఘమ్ములనంతభాగమునఁ
గ్రమ్మికనుంగొని సంతసింపఁగన్. 2

(వృ—వితానం)
(ల—వితానమేభ్యోయదన్యత్)

శ్లో॥ అనేకమాణిక్యశోభా
సనాథసౌవర్ణకాంత్యాం
సుస్పైకతారణ్యపజ్క్తౌ
నివేశమాశుప్రచక్రుః॥ 3

క. ఘనమణిగణశోభాంచ
త్కనకమయసుస్సైకతాస్ప దవనస్థలిన
వ్యనితలతోఁగ్రీడాన
ర్తనమొనరింపందఁగదు పదంబునమర్చెన్. 3

(వృ—వియోగినీ)

(ల—విషమేససజాగురుస్సమే
సభరాల్గోధగురుర్వియోగినీ)

శ్లో॥ లలనాధహరిస్థితోంగనా
తదను శ్రీహరిరప్యతస్సభి
ఇతిసత్పరికల్ప్యమండలం
సబభౌమధ్యగతోజనార్దనః॥ 4

చ. ఒకతరలాక్షియుంబిదప
నొక్కముకుందుఁడు వానిప్రక్కనిం
కొకహరిమధ్యయున్నపల
నొక్కజనార్దనుఁ డిట్లుమండలా
త్మకమగుబారుదీర్చియట
దామరసాక్షుఁడు మధ్యవర్తియై
సకలమనోహరాంగులను
సంతసమొందఁగఁ జేసెనత్తరిన్. 4

(వృ—విపరీతాఖ్యానికా)
(ల—జతౌజగౌగావిషమేసమేస్యా
త్తౌజ్గౌగఏషావిపరీతపూర్వా)

శ్లో॥ వినీలరత్నస్ఫుటపద్మరాగై
స్సగ్గుంభితేవాతితరాంవిరేజే
ప్రవాళతామ్రాబ్జముఖీఘనాంగ
శ్రీవాసుదేవాంచితరాసరాజీ॥ 5

గీ. నీలఘనదేహకృష్ణప్రవాళతామ్ర
సుందరీసముదంచితానందకేళి
మండలంబొప్పె సురనీలమణిసరోజ
రాగగుంభిత కంఠహారంబనంగ. 5

(వృ—వేగవతీ)

(ల—సయుగాత్సగురూవిషమేచే
ద్భావిహ వేగవతీయుజిభాద్గా)

శ్లో॥ ముఖపంకరుహేనిజవేణుం
సాధునివేశ్యమహామధురం
పదతాండవమిశ్రితిముచ్చై
ర్గాయతిసంప్రతివనమాలీ॥ 6

గీ. ముఖసరోజమునను మొగి వేణువు ఘటించి
చరణతాండవమున సరసిజాక్షు
డొప్పియానుదతులనొకతాండవక్రీడ
సల్పజేసిదానసక్తిదనరె. 6

(వృ—వైతాళీయం)

(ల—షడ్విషమేష్టౌసమేకలా
స్తాశ్చసమేస్యుర్నోనిరంతరాః
నసమాత్రపరాశ్రితాకలా
వైతాళీయేంతేరలౌగురుః)

శ్లో॥ ఉచ్ఛ్రితరంగాయతిప్రభా
తాశ్చమృగాక్ష్యాస్సాదరంజగుః
సచమండలమధ్యసంస్థిత
శ్చకేసినృత్యంతాభిరంచితం॥ 7

[illegible]డ
త్యానందమొప్పారత
ద్బాలామండలిమెచ్చునట్లుబహుళస
ద్భావంబుతోమధ్యయుం
దోలింబాడుచునాట్యమున్సలుపన
త్యుత్సాహతంగామిను
ల్మేలంచున్వడిబాడినాట్యములునె
మ్మిన్జేసల్పిరానానన్. 7

(వృ—వైశ్వదేవి)
(ల—పంచాశైర్వశ్ఛిన్నా వైశ్వదేవీమమాయా)
శ్లో॥ యేయేశ్రీకృష్ణాఃపార్శ్వభాగంప్రపన్నా
స్తేతేనారీణాంబాహుదండావలంబాః
నృత్యంతోగానంకుర్యురాభిర్భ్రమంతో
మధ్యస్థఃకృష్ణోగాపయత్కృష్ణనారీః 8

మ. యువతీమండలబాహుదండములబా
హుద్వంద్వసంవేష్టనన్

జవ మొప్పంగొనియున్న కృష్ణులు సఖీ
సంఘంబులం గూడిగా
నవినోదంబొనరింప మండలజనా
నశ్వార్ద్రిరయై యొప్పఁగో
పవధూనాథుఁడు కృష్ణులన్నతులదాఁ
బాడించె నాడింపుచున్. 9

(వృ—శశివదనా)
(ల—శశివదనా న్యౌ)

శ్లో॥ పదతలరేఖా
కృతిభిరనంతాం
బహురచనాఢ్యా
మవలఘుకుర్వన్॥ 9

(వృ—శశికలా)
(ల—ద్విహయలఘురథగితిశశికలా)

శ్లో॥ చరణకమలభవసుశుభదరజసా
పరిసరవిసృమర తరుగిరినిచయం
అపతితమపిలఘుహరిరుపరచయన్
అకురుత సురనుతఘనతరనటనం॥ 10

సీ. పదపంకజద్వయాస్పదములై యొప్పారె
ఖలచేతభవ్యచక్రగతిధరణి

బహువిధచిత్రసంపదలనొప్పపదాంబు
రుహపరాగముపార్శ్వరూఢవృక్ష
తతులనెల్లఁబవిత్రతనుఁజొందఁజేయున
య్యతులితగుణశాలియగుముకుందుఁ
డమరవరేణ్యులవ్యయమోదమునుజెందు
నట్లునాట్యమొనర్చెనహహాయనుచుఁ
గీ. జూచుచుండెడిజనులు మెచ్చుచుననంత
ముఖమునద్భుతమునుబొందమునులుపొగడ
గానరసమునుగనిమృగగణముమేత
నుడిగిమెడలెత్తిసందడి విడచికనఁగ. 9

(వృ—శంభునటనం)
(ల—జసౌనభజసౌనభలగామనుదివా
కరయుతిర్యదితుశంభునటనం

శ్లో॥ అనంతగుణరూపవిభవాశ్రయ
మహాప్రకృతిసంగ్రహపటుర్విభురమూః
స్వభక్తిభరితాః ప్రముదితాంతర
యుతాస్స్వపదికర్తుమనుమన్యనితరాం
ప్రకల్ప్యఘనరాసవిభవాఖ్యన
టనంతమపరిశ్రమనుదంప్రియా
జనైస్సహలసత్సలిలకేళిమ
చిరంచరితుమీప్సితమగాత్కలముదా॥ 11

మత్తకోకిల.

అంతహీనమహాగుణప్రభుతాశ్రయప్రకృతిక్రియా
త్యంతసంగ్రహశక్తిఁ గృష్ణుఁడు హర్షమేర్పడ నింతులన్
వింత గాఁ ఘనరాసకేళివివృద్ధహర్షలఁ జేసి త
చ్ఛ్రాంతిదీరఁగ నంబుకేళిని సల్పఁ గోరెను వారితోన్.

(వృ—శాలినీ)
(ల—శాలిన్యుక్తామ్తౌరగాగోబ్ధిలోకైః)

శ్లో॥ కాళిందాఖ్యం సింధుమావిశ్య తాభి
శ్చక్రే క్రీడాం నిస్తులాం నీరమధ్యే
గంధేభేంద్రో వా కరేణూత్క్షితాద్భి
ర్నీరైః కాంతాహస్తముక్తైర్యథాస్వన్. 12

ధృవకోకిల.

అనుపమాంబుకళిందకన్యకయందు కృష్ణుఁడు సుందరీ
జనులఁ గూడి కరేణుహస్తవిసర్జితాంబులచే మహా
వనవిహారమొనర్చు దిక్కరిభంగి నీరవిహారమున్
జనులు మెచ్చుకొనంగ సల్పె లసత్తరంగములుబ్బఁగన్

(వృ—శార్దూలవిక్రీడితం)
(ల—సూర్యాశ్వైర్మసజాస్తతాస్సగురవ
శ్శార్దూలవిక్రీడితం)

శ్లో॥ అన్యోన్యాంబునిషేచనైస్స్మితగరు
చ్చక్రాంగకారండవ

ప్రఖ్యాంభశ్చరవత్రివక్త్రవితతీ
సంచాలనై రవ్యలం
ఖాస్యోత్కోరకనదాచ్ఛపద్మకుముదా
ద్యాకర్షణై రబ్ఝిరీ
తారంగాభిముఖాత్తతీవ్రగతిభి
శ్చక్రుర్వినోదం స్త్రియః॥ 13

పృథ్వీవృత్తము.

జలంబులనుజల్లుచుంగుముదపంకజాతాదులన్
బలంబునబెనంగుచున్ ఘననదీప్రవాహంబులం
జలంబులనెదుర్చుచున్విపులభంగచంచత్తగం
బులందరిమియాడుచున్ మనిరిపూవుబోండ్లు క్రియన్.

(వృ—శిఖరిణీ)

(ల—రసైరుద్రై శ్ఛిన్నా యమనసభలాగశ్శిఖరిణీ)

శ్లో॥ కదాచిత్కాంసేనక్షితివలయఫేనప్రణిహిత
స్సమానేతుంకృష్ణంఝడితిమధురాంనీలవసనం
తదాకూరాభిఖ్యస్స్వపురిరజనీంతామవనయ
న్నుషస్యుత్థాయశ్రీవ్రజపరిసరంతూర్ణమగమత్॥ 14

సరసాంకవృత్తము.

తరువాతకృష్ణబలులుంద్వనక్ డుంజేర్చన్
దురభిష్టకంసుఁడనుపందొంతిజూమః నందుం

బురినుండి వెల్వడియునప్పుడు యాదవేశుం
డరుదెంచి మందకడ నెయ్యునఁ జేరె సంధ్యన్. 13

(వృ—శిఖా)

(ల—శిఖిగుణితదశలఘురచిత
మపగతలఘుయుగళమపరమిదమఖిలం
సగురుశకలయుగళకమపి
సుపరిఘటితలలితపదవితతిభవతి శిఖా)

శ్లో॥ రవిరతిగమనవశత ఇవ సదరుణ
గుణతనుగధగగనవిపణికా
తలసముపనిహితరుచిరబహుతర
పరిమళమిళదరుణరజస ఇవ తతిః
అపరకకుబతికుపితయువతి
పరదిగభిగతికలుషితవదనమివ
ప్రభుపరుణసమయసముచిత
విధికరణధృతసదరుణకలశ ఇవ బభౌ॥ 15

(వృ—శ్రీః)

(ల—గ్శ్రీః)

శ్రీ॥ స్తో। బ్ధం। పా౧। గాత్॥

(వృ—శ్రీః)

(ల—పఞ్చరహైశ్రీర్భతనగగై స్స్యాత్)

శ్లో॥ పశ్చిమదిక్ స్త్రీస్స్వపతిసమీప
స్థిత్యుపలబ్ధాస్యవికసనాభూత్
తత్పరపత్నీత్రయమపిఖేదా
దాననకాంత్యావిరహితమాసీత్॥ 16

సీ. రవిదూరయానసంభవపీడచేఁగండె
నోయనఁగ నరుణాంగయుక్తుఁడగుచు
నంబరవిపణియందమరఁబోసినమృదు
కుంకుమరాశియోకో యనంగఁ
దూర్పుదిక్కనుకొమ్మతోఁగూడఁగుపితయై
పశ్చిమాస్త్రీముఖపద్మమనఁగ
వరుణుండుసంధ్యాద్యుపాసనకై యుంతి
కమునఁనిల్పినతామ్రకలశమనఁగ

గీ. నొప్పిభాస్కరుఁడపరాబ్ధినుండఁజొచ్చెఁ
బశ్చిమాశాంగనప్రియుండువచ్చెననుచు
ముఖవికసనమునొందెఁదన్ముక్తదిశలు
వెల్లనై ముఖకాంతులవీడియుండె. 14

(వృ—శుద్ధవిరాట్)

(ల—మ్నౌజ్గౌశుద్ధవిరాడిదంమతం)

శ్లో॥ యజ్వజ్వాలితవహ్నిసంభవో
ధూమోవానువియోగినీహృది

జాతాగ్నే స్సముదీరితో యథా
ప్రాపర్ధింతమ సాంమహాభరః॥ 17

స్రగ్ధరా.

యాజుల్సాంధ్యంబులందో
యుయ్యనన నలమునందాజ్యహోమంబొనర్పం
గాజాతంబై నధూమో
త్కరము క్రియవడింగామినీహృత్సరాగ్నిల్
ఓజంజన్మించుధూమో
భ్యుదయమనజనాక్ష్యుజ్వలత్వంబుదూలం
గాఁజేయంజాలుపెంజీ
కటులుదనరెలోకంబుగన్పింపకుండన్. 1౩

(వృ—శుద్ధవిరాడార్షభం)
(ల—అస్మిన్నేవతృతీయపాదకే
తజ్జారస్యుః
ప్రథమేచవిరతిరార్షభంవదంతి
తచ్ఛుద్ధవిరాట్పురస్థితం
త్రయమపరమిదమపిచపూర్వసమంస్యాత్)

శ్లో॥ చోరాఁ తర్భయకృత్ప్రయోజదీప్తివిహంతా
కుముదాననకాంతిదోగమచ్ఛకాంకః
శ్రీపుత్రనియోజితధ్వజః
కుమితివిరహినృణాంభయముజ్ఝన్॥ 18

స్రగ్విణీ.

ఘోరచిత్తంబులన్ క్షోభిలంజేయుచున్
సారసంబుల్ముఖచ్ఛాయలన్వీడఁగా
మారుఁడెత్తెన్ సుశుంభధ్వజంబన్ననీ
హారభానుండుజెన్నొందెకల్వాల్విడన్. 16

(వృ — శ్యేనిగా)
(ల — శ్యేనికారజౌరతౌగురుర్యదా)

శ్లో॥ చంద్రికావిరాజితాలయస్ఫుర
ద్గోపురావృతిప్రవేశ్యగోష్పదం
క్షీరదోహనస్వనాకులంవ్రజం
సోగమన్మహోముదన్వితస్తదా॥ 19

మహాస్రగ్ధరా.

జలజాతాదిప్రభాప్తిన్ సదమలగృహగో
శాలలంబొల్చిగోష్ఠ
ట్ఠులసంచారాంచితంబై కుముదవిశదస
ద్గోకులక్షీరదోహా
జ్వలమైజెన్నొందుఘోషాస్పదమునవుడుదీ
క్షంబ్రవేశించిచిత్త
స్థలినక్రూరుండుసంతోషముననిటులబ
ల్జాడలన్ వేదలంచెన్ 17

(వృ—శోభావతి)

(ల—శోభావతీతిగదితాభుజగాధిపేన)

శ్లో॥ కర్ణ్యారోపి సాధురితమే ప్రతిభాతికంసో
మాంపాహిహాణోద్యదిహమత్ప్రభుదర్శనార్థం
సంప్రేషిత స్తదరిణా మనుతేఖలంమాం
నోవామలంసకలవిన్మనుతేహరిర్వా 20

భుజంగప్రయాతము.

ననుంగంసుడీపద్మనాభున్ స్వసద్మం
బునుంజేర్పగాబంపెఁబుణ్యుండనైతిఁ
మనంబందుగృష్ణుండుమామంపెదుష్టుం
డనంజాలునోభక్తుండంచెంచునోక్రూ. 18

(వృ— సమానికా)
(ల—ర్జౌసమానికాగలౌచ)

శ్లో॥ ఏవమాత్మనిప్రియావ
లోకనేచ్ఛురాదరేణ
సత్వరంజగామదివ్య
లక్షణంహరేస్ససద్మ॥

పాదపవృతము.

ఈవిధమైనమహేహాలతోడఁ
శ్రీవిభునెంచుచుజిత్తములోనఁ
తావడినేగిసదాఘనశోభా
[illegible] 19

(వృ—సమ్మతా)

(ల—నరయుగంభవేత్సమ్మతాలగా)

శ్లో॥ తమవలోక్యరామశ్చమాధవ
స్తదనువిష్టరేసన్నివేశ్యతం
బహువిధైర్వచోభిః ప్రియోచితై
ర్ముదమకుర్వతామర్చయాప్యమూ॥ 21

తోటకవృత్తము.

కనియాతనిరాముఁడుకంజనిభే
క్షణుఁడున్ యదువీరునిస్వాగతమున్
వినయంబునఁబల్కిసువిష్టరమం
దుననిల్పిరిసత్కృతితోమిగులన్. 20

(వృ—సరసా)

ల—సజసాగురుశ్చకధితాసరసైషా॥

శ్లో॥ హరిణాసపృష్టకుశలోతిముదాతం
సకలంనివేద్యకిలకంసఖలేన
ప్రహితోధనుర్యజనదర్శనహేతో
రవదద్యువామితిపురీముపనేతుం॥ 23

దోధకవృత్తము.

బలహరులెల్లశుభంబులభక్తిం
బలుకగనుత్తరవాక్యములొప్పన్

దెలుపఁగఁగంసుఁడు తేబనిచెన్ మి
మ్మలఘుగతింబురికంచువచించెన్. 21

(వృ— స్రగ్విణీ)

(ల— రైశ్చతుర్భిర్యుతా స్రగ్విణీసమ్మతా)

శ్లో॥ శ్రీహరిస్తద్వచస్సమ్యగాకర్ణ్యత
జ్జన్యయానాయనందాదిగోపాన్లఘు
సర్వసన్నాహభాజో భవంత్విత్యధో
దీర్యసుస్వాపచారూన్స్మితాన్నిర్వృతః॥ 24

మదనవృత్తము.

కంసుండు యజ్ఞముహావీక్షణ సేయుమమ్మున్
హింసేచ్ఛఁబిల్చెవడి నేసిపుడేగుదంచున్
హంసస్వరూపుఁడు స్వకీయజనంబుతోడన్
స్వాసంబులుబ్బనని తాజనె నిద్రఁబొందన్. 22

(వృ— స్రక్)

(ల— స్రగితి భవతి రసనవకయతిరియం)

శ్లో॥ తదనుతిమిరఖలవృతనయనజగ
న్నిచయహృదయభయభరమిహాలఘుయన్
దినవిభురనుచరమరుణముదయభూ
ధరగురుతరశిఖరమనయదచిరం॥ 25

పంచచామరము.

అనంతరంబునందుగాఢమైనచీకటుల్జగ
జ్జనాళికక్షిమీలనంబుసల్పవారిఁబోవఁగా
నినుండుసూతునంపగానహీనవేగమొప్పన
య్యానూరుఁడేగుదెంచిదీప్తినందఁజేసెలోకముల్. 23

(వృ—స్రగ్ధరా)
(ల—మ్రభ్నైర్యానాంత్రయే
త్రిమునియతియుతాస్రగ్ధరాకీర్తితేయం)

శ్లో॥ పశ్చాత్ప్రాగంగనాస్యప్రనిహితవలయా
కారభూషేవబంధు
శ్లోకానామాదిరాసీత్ప్రియసరసిజసీ
దిక్షుత్వేషుస్ఫురంతీం
దీప్తివ్యాప్తింగతాసుప్రభుగగనసద
స్సన్నివేశాత్తరావ
శాప్రవ్యాప్తార్యధ్వనౌవాపతగకులరుతే
దిగ్వితీర్ణేత్యుదీర్ణే॥ 26

(సుగంధి)

పిమ్మటన్సరోజరాజిప్రీతినుల్లసిల్లఁగా
సమ్మతిన్దిశల్ప్రకాశింపస్వామివచ్చువేళవా
ద్యమ్ములట్లుపక్షులెల్లసర్వలోకబంధుబిం
బమ్ముప్రేల్చెఁదూర్పుదిక్కుఁ—ఫాలమందుబొట్టనన్. 24

(వృ—స్వాగతా)
(ల—స్వాగతేతి రనభాగురుయుగ్మం)॥
శ్లో॥ శ్రీహరిస్సబలస్సహరామ
స్వాప్తబంధుభిరుదూఢరథాద్యైః
సంవృతః పురసతీషు దురాధి
క్లాంతహృత్సు మధురాం ప్రచచాల॥ 27

(ఉత్సాహము)
రామకృష్ణులున్ స్వబంధురాజిఁ గూడి రథముపై
ప్రేమతోడ నెక్కి మిత్రబృంద మెల్ల వెనుక రా
నా మహాత్ము లేగు నంచు నంగనాళి వగవఁగా
శ్రీమనోజ్ఞ మైనవీడుఁ జేరఁ దగ్గె ముదమునన్. 25

(వృ—సింహోద్ధతా)
(ల—సింహోద్ధతేయముదితా మునికాశ్యపేన)
శ్లో॥ గచ్ఛన్పథి శ్రమనుదచ్ఛ జలాభిపూర్ణాం
దృష్ట్వానదీం బలహరీ యమునాం రథస్థౌ
అక్రూరనామవిబుధస్త్వనునీయ తత్ర
స్నానార్థమంబుని నిమగ్న తనుర్బభూవ॥ 23

గీ. అంతనక్రూరుఁడా మార్గమందు విమల
జలముచే నొప్పు యమునలో స్నానవిధిని
దీర్ప నూహించి రథముపైఁ దేజరిల్లు
బలహరులయాజ్ఞఁ గొని చొచ్చె భవ్యనదిని. 26

(వృ—స్త్రీ)
(ల—గౌస్త్రీ)
శ్లో॥ నీరే । పశ్య । ద్రామం । కృష్ణం॥ 29
(వృ—సుముఖీ)
(ల—ససజాస్సుముఖీ మతాగురుః)
శ్లో॥ అచిరేణసమున్నతాసన
స్సరథోపరితౌవిలోక్యచ
సుమహాద్భుతమాప్య నిర్ఝరే
పునరప్యహితల్పగంహరిం॥ 30

తరల.

అతఁడుజలము నడుమమునిఁగి
యుచటహరినిహాలధరుఁ
చతురమతిని గనియుశిరము
జలమువలనవెలిఁగొగిఁ
ధృతినినిలిపి రథముపయిని
తిరుగవిభులగనిమహా
ద్భుతమునుగొనిమరలనదిని
బుధుఁడుమునిగెఁమోదమునఁ. 27

(వృ—సుముఖీ)
(ల—నజజలగైర్గదితాసుముఖీ)

శ్లో॥ కనకపటంఘనకుండలరు
మృధురకటంస్మిత దీప్తముఖం
సదయదృశంచ నిరీక్ష్యమహా
ద్భుతపరితోషయుతో బ్రవీత్॥ 31

రమణకము.

జలములనడుమను సరసతమరలను
జనవినుతుఁడుపటుజవమునఁ దా
జలజనయనునవజలజదతనునిబుధ
జననతుకనకవసనునిమహో
జ్జ్వలకటకమకుటసహితుసదయదృశు
జగదధిపుహరినిసరసశుభం
బలపడగనిముదమమరనిటలసతు
లధికముగనునిచియనెనిటులఁ. 28

(వృ—సుమంగలికా)

(ల—సజసాస్సగాయదిసుమంగళికేయం)

శ్లో॥ అభవంభయాపనుదమీశముఖండం
జగతాంజనుస్థితిలయాదిషు హేతుం
ధృతరూపముజ్ఝితతనుంగతమాయం
ప్రణమామ్యహంవిధిహరీశ్వరరూపం॥ 23

మాలినీ—

అభవభయవిదారీయవ్యయాఖండశౌరీ
ప్రభువరభువనాళ్యుత్పత్తినాశైకహేతూ
అభయవిగతరూపావ్యాప్తసర్వస్వరూపా
శుభదవిగతమాయాచూడుమాద్తున్నుదృష్టిక్. 29

(వృ—సుకేసరం)

(ల—నరనరైర్గగాచలళితంసుకేసరం)

శ్లో॥ కరుణయాపదాంబుజయుగంమమాధునా
బహుఖలస్యసంసృతిమహాంబుధౌసదా
అశరణంనిమజ్జతఇహాపయస్యహో
సతతనుస్తుహృత్కమలగైతదాకృతిః॥ 33

మానినీ.

నీవదయార్ద్రవినిర్మలదృష్టిని
దేవమదాపదద్రుంపుటకై
భావమునంగని భవ్యగుణాధిక
పావనరూపముపావనిరీ
క్షావశమొందగజాలితివెన్నఁడ
సాధుభవంబులసంగతికిక్
బోవఁగనీకనుబోవ్రిపుముభక్తుల
బ్రోచినరీతిగఁబ్రోహరినక్ 30

(వృ—సుభద్రకా)

(ల—భ్రానరనారనావధగురుర్ద్విగర్కవిరమంసుభద్రక
మిదం)

శ్లో॥ ఏవమనేకధానయనగోచరం
హరిమనూనవైభవమముం
విస్మృతదేహమోహవిభవేత్ర
సంస్తువతిమోహగంతమకరోత్
స్సోగమదాశుపూరితవిధి స్తటం
సహసితంహరిః ప్రియతరాం
వాచముపాచకింజలగత
స్థితోసికిముపశ్యస్యద్భుతమితి॥ 34

కవిరాజవిరాజితము.

ఇటులనతండునేకవిధంబుల
నెంచనుతింపనహీనశయుం
డటులవిమోహమునంతయుపీడిన
యాతనిమోహమహాటవిలో
తటుకునదోయుచుతానదృశుండయె
తత్పరమందునతండునదీ
తటమునుజేరిముదంబునశ్రీహరి
దర్శనమొందెరథంబుపయిన్ 31

(వృ—సౌరభకం)

(ల—చరణత్రయంభజతిలక్ష్మ
యదిసకలముద్గతాగతం
ర్నాభగాభవతిసౌరభకం
చరణేయదీహభవతస్తృతీయకే)

శ్లో॥ భవతేనమోస్తుమహితాయ
సలిలనిచయాంతరేస్తికిం
చిత్రమిత్యభవసూక్తమహో
బహుచిత్రహేతురసినాన్యచిత్రతా॥ 35

తరలివృత్తము.

వానిఁగనిముకుందుఁడిటులబల్కెనఘనీరమం
దోనయయుతయింతతడసియుంటివధికచిత్రముల్
గానఁబడెనెయన్ననని యెకంజనయననీయెడఁ
లేనిదియొకటింతయెచటులేదుజగతిమోహకా. 52

(వృ—హంసమాలా)
(ల—సరగాహంసమాలా)

శ్లో॥ ఇతితస్మిన్కృతార్థే
వదదిశ్రీహరిస్తం
దదృశేసార్ద్రివృష్ట్యై
యయురేతేత్వరాఢ్యాః॥ 36

(వృ—హంసరుతం)
(ల—మ్నాగాహంసరుతమేతత్)

శ్లో॥ గత్వా తేథమధురాయాం
సర్వే రాజపథమాపుః
తేద్రృష్ట్వా యువతిసంఘాః
ప్రాసాదానభియయుః॥ 37

మలయజవృత్తము.

పరమకృతార్థతబరగినయాదవ
పతియిటులఁ బహుపలుకులచే
హరినినుతింపఁగనటుపిదపంజను
లరిగిరిమొలగుననలపురికిన్
సురుచిమహాపురసుఖనృపమార్గము
శుభసమయంబునసుజనహితుల్
సరగునజేరగసరసులగ్రాంచిరి
సతులటమేడలవయగతులై. 33

(వృ — హాలముఖీ)

(ల — రాన్న సావిహా హాలముఖీ)

శ్లో॥ గచ్ఛతిప్రధితయశసి శ్రీ
హరావభిముఖమగాత్
అంగనాతివిక్రతతను
ర్గంధభాజనయుతకరా॥ 38

సాధ్వీవృత్తము.

ఆపురుషులుబహుహర్షసహితులయి
యానృపపథమునన ట్లరుగ౯
చూపరులకుతగుచోద్యమునొసగెడి
సుందరియొకతెసుశోభనమౌ
లేపనమునుగొనిలీలనుహరినిచ
లింపనినయనవిలీనునిగా
నోపికగనిహరియు౯కుటిలతను
ద్యుతిగలసుదతికినుప్పనెన౯. 34

(వృ—హరిః)
(ల—రసయుగహయైర్నౌమ్రౌగ్‌ స్లౌగోయదాకథితా హరిః)

శ్లో॥ హరిరథపున్తామాలోక్యప్రహర్షయుతోవదత్
సుదతికిమిదంహస్తన్యస్తంతతఃకుటిలాబ్రవీత్
సరసన్నృపతేర్లేపద్రవ్యంతవాతివిలాంభవేత్
యదిధరముదాచేత్రేప్సూదదావమలాంతరా॥ 35

లాక్షిణివృత్తము.

నీవెవతెవుచెలినిరుపమరుచివిటు
నీవెటకేగెదునిజముగమా
కీవరిగెడిపనియిపుడుకరమునను
యేమిగొనుచుజను దెచటికిమా

కావివరముజెప్పుమనిసుదతిహారి
కార్యనృపతికడకరుగఁదునే
నీవిధిపరిమళమొనసినమృదువగు
నీగంధముగొనియిపుడనియెన్. 35

(వృ—హారిణప్లుతం)
(ల—మ్నౌజోజోభరసంయుతౌ
కరిబాణకైర్హారిణప్లుతం)

శ్లో॥ తత్స్వకృత్యవిలేపనంహరి
రాదరాత్సహజాదిభి
ర్ధృత్వాప్రీతమనాస్త్రియం
తనువక్రతాకుత్సితాం
దృష్ట్వాతత్పదయుగ్మకం
స్వపదద్వయాదభినిరుధ్య
స్వోద్యద్బాహుయుగేనత
ద్భుజయుగ్మమూర్ధ్వమథాక్షిపత్॥ 40

శిఖరిణి.

సుగంధంబుల్బ్రాయన్
దగనొసగుదేయుంచుహరియున్
నగన్గొమ్మాయుంచుం
దరుణియొసఁగెన్మన్ననమునన్

జగన్నాథుండానం
దమునఁగొనిదాల్చెన్స్వతనువం
దగణ్యాంబాబంధు
ల్గొనియలదిరాహార్యానుమతిఁ. 36

(వృ—హారిణప్లుతా)
(ల—సయుగంసలఘూవిషమేగురుర్యుజినభౌచభరౌహారి
ణప్లుతా)

శ్లో॥ హరిహ స్తనిర స్తవికారతా
తరుణిరుజ్జ్వలదేహలతాబభౌ
త్రిజగజ్జనమోహనదేవతా
సమరుచిర్హరిసంగమతింయుతా॥ 41

ఉ. పే్రిమనుగంధమట్లలది
శ్రీహరిదాని(త్రివక్రరూపము
ద్దామతమాన్వగోరిస్వప
దంబులదానిపదద్వయంబుపై
వేమరుఁజేర్చిబాహువుల
వేడ్కఁగరంబులనెత్తిగొమ్మతా
గామశరాతురైయెహరిని
గన్గొనెగాముఁలాభిలాషయై. 37

(వృ—తుమా)
(ల—తురగరసయతిక్నాతతౌగఃతుమా)

శ్లో॥ తదమాలహృదయప్రీతిమజ్జేక్షణ
స్స్వహృదయకమలేసమ్యగావేద్యతాం
రిపుహరణకృతేరూర్ధ్వమేస్వామితే
సదనమితినివేద్యప్రియాతోరిపుం 42
(వృత్తరత్నాకరవృత్తాస్సమాప్తాః)
వసంతతిలకా.
గచ్ఛన్పథిస్వమనసః ప్రతికూలదుష్టా
న్నిఘ్నన్పదాంబుజగతానభితోభిరక్షన్
ప్రాప్యాలయంవిమతకంసఖలస్యసద్య
స్తంతూర్ణమంతకపురీమనయన్ముకుందః 43
గీ. అట్లుమతిగోను టెరిగిమీమరినిద్రుంచి
నిన్నుజేరెదమనిపల్కి నీరజాక్షు
డరిగివిమతులద్రుంచిసన్మతులబ్రోచి
కంసుదునుమాడెఁదద్గృహాంగణమునందు. 38
[వృ—సింహోద్ధతా]
పశ్చాత్సకంసపితరంహరిరుగ్రసేనం
సంస్థాప్యరాజ్యభరణేస్వయమస్యరక్షాం
కుర్వన్స్వమాతృపితరావభివాద్యబంధా
న్ముక్త్వాపువాసమధురాపురిస్వాత్మభక్తైః 44
ప్రభువృత్తము.
విదపసకలరిపుపృథుభీతిదుఁడా
ప్పిదమానయసంభృతచిత్తముచే

సదయుఁడగుచు రిపుజనకున్మధురా
స్పదనాథునిగా సరసత్వముతో
పదనుపర చిఖలపరిబాధితసం
పదులౌ జనకప్రతిబంధములన్
వదలిచి బుధజనపదవందనసం
ప్రదుడై యుటనిర్భయుతన్నిలచెన్. 39

రథోద్ధతా

ఏవంగతే ధసమయే కతిచిన్ముకుంద
స్వాశ్లేష కేళికుతుకా వ్రజసుందరీస్తాః
సంస్మృత్య భక్తపరతంత్రతయా తదీయ
హృద్వేదనాం సమపనేతుమియేష చిత్తే॥ 45

ఇంద్రవజ్రా.

ఈరీతి కాలంబట నేగుచుండన్
నారీమణుల్ఘోషమునన్స్వకేళిం
గారుణ్యముం గోరిరి కానవారిన్
ధీరుండు వాగ్వృత్తిని తేల్పగోర్కెన్. 40

శోభావతీ

మత్వా తదా పదమథస్వసుహృద్వరేణ్యం
మాహాయయ చోద్ధవసమాహ్వాయ మేనమార్య
గోప్యోమదర్పితమనోసువచోవిలాసా
బృందావనే సతతమాసుఖమావసంతి 46

ఉపేంద్రవజ్రా.

హితుండుసద్బుద్ధియునీప్సితాప్తుం
డతంద్రుఁడౌనుద్ధవునార్యనాపై
మతంబులన్నిల్పుచుమందఁజేడెల్
వెతల్గొనేరయ్యెడవేగనీవుఁ. 41

శార్దూలవిక్రీడితం.

గత్వాతత్వమమూర్విలోక్యసహసా
పృష్ట్వావ్యధోనామయం
కంచిత్కాలమితోనినాయ్యవరత
స్తత్ప్రీణనాయవ్రజం
యాస్యామీతినివేద్యతద్హృదయగం
దుఃఖాగ్నిముక్త్యంబుభి
ర్నిర్వాప్యాశుమదంతికంభజభవా
నత్రానుకూలస్సుహృత్॥ 47

ఉపజాతి.

ఏతెంచినేవచ్చెదనిందుగాలం
బతిక్రమింపంగసుమంతెయుంచుఁ
చాతుర్యవాక్సారముసల్పుమంచుఁ
హితోక్తిబల్కెనహీనవృత్తిఁ 42

శిఖరిణీ.

నిశమ్యైనాముక్తింహలినిగదితాముద్ధవఘనః

ప్రవేగాశ్వాకృష్టస్వరథమధిరుహ్యాత్మపురతః
వ్రజన్వేగాద్బృందావనమపహరధీశేవరగిరిం
గతేపాశ్రిప్యశ్రీమన్మహితమగమన్నందసదనం॥ 48

మందాక్రాంతా.

శ్రీనాథుండిట్లనుపజనిసం ప్రీతినయ్యుద్ధవాఖ్య
జ్ఞానానందుండరదముపడిన్ సాగగాఢోలిఖాస్వ
ద్యానుండస్త్రాద్రికిజనునెడన్ వల్లెకుంజేరిలక్ష్మీ
స్థానంబౌనందునిగృహమునంతన్నిశంబుచ్చెనప్పున్

పంచచామరః.

సనందకృష్ణకౌశలైః ప్రియైర్వచోభిరాదరా
ద్విభావరీంనినాయహృష్టమానసః క్షణంయథా
అథోషసిప్రబుద్ధచేతనస్సమాప్యచాహ్నికం
తదంగనాగృహాంగణంయయౌముదాతదోద్ధవః॥49

రథోద్ధతవృత్తము.

వేగిలేచియుదువీరుఁడప్పరిన్
యోగిగమ్యునెడనుల్లమొప్పఁగన్
వేగినింతగానువేగితలిండ్లకున్
సాగియొక్కెడలశాంతినుండఁగన్. 44

చంపకమాలా.

తంసంముదీక్ష్యపాశ్రితరజప్ర
ప్రపతిపాదాంభోరుహాసక్తాః

గోపతరుణ్యా స్తస్యసమీపం
ప్రాప్యసమూచుః కంపితచిత్తాః॥ 50

స్వాగతవృత్తము.

వానిఁగన్గొని జవంబుగ పల్లీ
మానినుల్వారి నిమానసమందున్
ధ్యానవృత్తిఁ గొని తత్సుముఖంబున్
బూసి చేరియునఁ బూనిరియుక్తిన్.

ఇంద్రవజ్రా.

జానీమహే ధీరభవంతమేతా
మిత్రం హరే స్త్వత్పితృబంధుసౌఖ్యం
జ్ఞాతుం ముదాత్వం ప్రహితో౽సినూనం
న్యాయ్యం కిలైతత్స్మృతిమానమీషు॥ 51

వంశస్థవృత్తము.

ఎఱుంగమేన్నిన్నరికీప్సితాప్తుఁడౌ
నరుండవంచున్నలినాక్షుఁడిచ్చటన్
వరుండుపిత్రాదులవార్త దెల్యగన్
స్మరించెమేల్సేరలమర్త్యకుండెనో 46

ఉపేంద్రవజ్రా.

అహోవయం కాః ప్రమదాః ప్రియస్య
హరేః పురేతత్ర నచాంగనాఃకిం

అమూమ్ముదృష్ట్వాఃకథమస్యభూయా
న్నతప్రియాస్యుఃఖలుభూమిపాలాః॥ 52

ఇంద్రవంశావృత్తము.

జానానుమమ్మేలబ్రియుంబుగన్గొనున్
భూనాధులెప్పున్నవబుద్ధులెయ్యెడన్
ఆనూత్నకాంతల్పురమందుజొప్పడన్
ధ్యానంబుమాపైనెటులందనేర్చెడిన్. 47

(వృ—దోధకం)

ఏవమమీష్వబలాసుసఖేదం
తంవదతీష్వథపుష్పలిడేకః
తత్రచచారనదస్యవతేఃప
త్వంకజసీమ్నితదాకిలకస్యాః॥ 54

(వృ—రథోద్ధతా)

తంసఙాక్ష్యసుదతీపదస్పృశం
చంచరీకమవమత్యకైతవాత్
పాత్రిథయాపృథుగిరామహోర్ధయా
సానురాగకరుణంనినిందసా॥ 54

మేఘవిస్ఫూర్జితం.

సతుల్యిద్యద్వృత్తిన్బహువిధములన్
స్వామినగ్గించిపల్కన్

శ్రుతిప్రీతిధ్యానంబమరనటన్
భృంగమే తెంచి వేడ్కన్
సతీసంఘుంబందొక్కటె పదము చెంత
న్సంచరింపంగ దానిన్
ధృతింగాంచి శ్రీశానుచరుఁడను బుద్ధిం
దిట్టెనిట్లార్తితోడన్ 48

స్వాగతా.

బంభరస్స్పృశనపాదయుగంనో
మర్జనాత్మసుహృదస్యహమేవం
వేద్మితత్పరసఖీకుచరాగా
రక్తచంచురితినాథమతస్త్వం॥ 55

భద్రకము.

చంచరీకమ మమ్ముఁ గాఁరించి ముట్టకు దుష్టమా
వంచకుండగు శౌరికిన్ మించిన ప్రియుఁడౌదువౌ
ఎంచి నిన్ను నెఱుంగుదుం గాంచనాస్యతదంగనా
కంచుకాంతరదీప్తియుక్చుంచువౌటతదాప్తిగన్. 9

(వృ—మౌక్తికమాలా)

త్వంవసుమేకంముఖగతసారం
ప్రాప్యపునఃప్రాప్స్యసిహితదన్యం
తద్వదహోమత్ప్రభురబలాసు
ప్రీతియుతస్తత్సుజనవిగర్హ్యం॥ 6

మణిరంగం.

ఒక్కపూవురసంబోగిఁగొంచున్
సొక్కి వేఱగు నూనరసంబున్
మెక్కుదీవటు మీప్రభుఁడెందున్
మక్కువై తగుమానిని నెల్లన్. 50

శ్లో.

భృంగహారి స్వార్ఘన ఇతి నాదం
త్వంకురుషే మా ప్రియమిహైవ తత్
తత్ప్రియనార్యంతికముపగమ్య
స్వాదురవశ్చేత్త్వదభిమతం స్యాత్ ॥ 58

వనమయూరం.

శ్రీహరిఘనుండనుచు జెప్పెదవుమాతో
సాహసిక మాకదియ సహ్యము వినంగన్
మోహమున నీవు పురముగ్ధలగృహంబుల్
ఆహరిని జేరమొరయంగ సుఖమబ్బున్. 51

వంశస్థం.

అహో విచిత్రం తవ దూత్యకర్మ
ణ్యతిప్రగల్భప్రతిభాస్తి నూనం
విసృజ్య బంధూన్సముపాగతానాం
నోపంచనం తస్య కిమేతదర్హం ॥ 58

వసంతతిలకం.

నీదూత్యకృత్యమున నేరుపు నేడుగంటిఁ
పూనేనియు త్మెసవ నేర్చినపోల్కెనుండెఁ
శ్రీదారఁ దేమిఘనుఁడోవిని చెప్పమమ్మం
పోఁదోలెనాత్మ జనులన్విడిపొందఁదన్నుఁ. 52

తోటకం.

సకిరాతఇవాహనదింద్రసుతం
దనుజాపరజాముకరోద్విక్రతాం
బలిరాపర సాతలమేనహతః
కిముదైత్యరిపుస్సఖ్యృణోవదమే॥ 63

విద్యున్మాలా.

వారింగూల్చెన్వ్యాధాభుంక్షై
బాలన్నాసాభ్రంశంజేసెఁ
కాలంద్రొక్కెంగాబల్యాఖ్యం
జాలుఃన్మీరాజన్యక్రీడల్. 53

ద్రుతవిలంబితం.

కిమువచఃపటలైస్సుమలిద్వర
ప్రియసుతార్యసుహృద్గురుబాంధవాఁ
స్వసదనేష్వవమత్యసమాశ్రితా
స్సఖలునోత్యజదర్థ్హతమఃకిము 60

తోటకము.

మాటలు వేయిక మానుము భృంగా
కూటములై తగు గోరి మనీషన్
కోటల బంధుల కుఱ్ఱల నెల్లన్
మాటిడి చేరిన మమ్ముల యించెన్. 54

కుసుమవిచిత్రా.

కపటకిరాతస్వనమభిశ్రుత్య
భ్రమితమనస్కా హరిణతరుణ్యః
తదభిముఖాస్తాస్తదుపహతాస్స్యు
స్తదిహ వయంచార్యహృతమనస్కాః 61

ద్రుతవిలంబితము.

భ్రమరరాజకిరాతుని పాటచే
భ్రమసి పోవు మృగీపటలిక్రియన్
విమతతస్కరి వేణునవీనశ
బ్దమునఁ బొందితి మెంతయు భంగమున్. 55

జలోద్ధతగతిః.

ఇయంకిము పురీ సమా మధురయా
వయం తదబలాః సమాః కిము హరేః
కథం పురసఖీగణేష్వివ నవ
ప్రియో మతిముదం క్రియాద్విభురహో॥ 62

తరల.

మధురకీపురితుల్యమేయట
మందయానలతోఁడని
య్యథమవృత్తలమైనవేఁ మిపు
డందనేర్తుమెపోల్పఁగా
మధుహరుండెటుమమ్ము నిక్కము
మానసంబుననెంచునూ
త్నధనమందుప్రియంబుగాదెస
దాన్నృపాళికిబంభరా. 56

(వృ—భుజంగప్రయాతిః)

ఇతిశ్రీహరౌసంవిలగ్నాంతరాసు
వ్రజస్త్రీష్వమందప్రలాపాస్వధామూః
ససఁశ్రుత్యవాణీరువాచోద్ధవార్య
స్తదీయాంతరాగ్న్యంబుతుల్యైర్వచోభిః॥ 63

చంద్రకళా.

ఈవిధంబునసుందరులాత్మ
ధీశునిపై మదినిల్పిచే
ష్టావిలాసలుదక్కి మహాని
శ్వాసముతోఁడవచింపఁగా
నావిలాసినులన్ మృదువాక్ప్రి
యంబు చేతఁబ్రశాంతబా

ధావిశేషలగానొనరించి
తాత్రితయ యెందగవారికిఁ 57

స్రగ్విణీ.
శ్రీహరిస్సాన్త్వంతరేయమ్మదీయప్రియ
వ్యాహృతిప్రీతిలీలారతాదీన్యపి
సంస్మరన్వర్తతే తత్ర తద్వోముదా
వీక్షితుంసోభియాస్యత్యపాత్తాదరః॥ 64

అంబురుహవృత్తము.
శ్రీసచివుండును తన్మధురాపురి
జేరియుఁ మిము నెప్పుడుఁ
బాసితిగాయని చిత్తములోపల
బల్విధంబుల నెంచెడిఁ
గాసినిదీరుచుగొన్ని దినంబులు
క్రన్ననంజనమీకిఁకఁ
దోసముగల్గెడిగల్లలుబల్కిన
దోయజాక్షుడ నెంజుడీ. 58

ప్రియంవదా.
అపిచమామవదదేషహరిస్త్వ
త్సముఖమాగతమనేకవాక్చయైః
సకలహృత్కమలసంస్థితంపరం
నఖలువిద్ధబహుదూరసంస్థితం. 65

క్రౌంచపదవృత్తము.

ఇంతియు కాదా కాంతుఁడు నేని
వెల్లలమిముదముగొని యిటకరుగంగన్
మంతనమందో మానినులారా
మహిని సకలగత మహితుడనంగన్
ఇంతటిదూరస్థుండను నైనె
యిటనిలచినమిమ్ము బుగుదుసుండీ
చింతలఁబాయుండంచునుమీరిా
చెలువుఁడనుమను చుఁజిగిన నెనాతో. 59

లలితా.

ఏవంనివేద్యలలనామణీరయం
నందాదిభిః కృతమతిశ్చసత్వరం
ఆరుహ్యకాంచనరథంభుయామదా
శ్రీశాంతికంమహితకీర్తిసముజ్వలః॥ 65

మంగళమహాశ్రీవృత్తము.

ఉద్ధవుఁడు వారినిటులూరడిలబల్కి ముదమొందుచును తత్పరమునందున్
శ్రద్ధగలనందముఖసజ్జనులు ప్రీతిగొన సమ్మతినినిల్చియటు వెన్కన్
బుద్ధినిపరేశునిడిపోఁదలఁచియాదవుల పూజఁగొనియాపిదప తానున్

వృద్ధగురులంపఁజని వేగమధురాపురిని
విష్ణుప్రభ విష్ణుదరిఁ జేరెన్. 60

మాలినీ.

మునిజనహృదయాంభోజాంబుజాప్తోయశోదా
నయనకుముదలక్ష్మీశీతభానుర్ముకుందః
హృదయమునిహితలోకో వ్యాదజస్రసంకృతీశం
ప్రియగుణమిహలక్ష్మీకాంతరాయప్రధానం॥ 67

మాలినీ.

మునిజనఘనచిత్తాంభోజమిత్రుండుమాతృ
స్వనయనకుముదశ్రీచంద్రుఁడా దేవదేవుం
డనుయమునిజనాభ్యంతరస్థప్రపంచుం
డవపమదయచేఁగృత్యంకితుంబ్రోచుచుండున్. 61

ఇతిశ్రీమదుభయ కవితాధారేయ సుకవి బుధజ
నవిధేయ కోటమర్తి యజ్ఞకవినామధేయ విరచితే శ్రీ
కృష్ణలీలామృతరసే మహాప్రబంధే ద్వితీయస్తరంగః.

ఇది శ్రీమదుభయకవితాధారేయ సుకవిబుధజన
విధేయ కోటమర్తి యజ్ఞకవినామధేయాంధ్రీకృతంబగు
శ్రీకృష్ణలీలామృతరసంబను మహాప్రబంధంబునందు
ద్వితీయ తరంగంబు ముగిసెను.

శ్రీ

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

కృష్ణలీలామృతరసః

తృతీయస్తరంగః.

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణఃపాత్వజస్రంశ్రితజనహృదయా
భీష్టదానామరోర్వీ
జాతంజాతాతిహార్ద్రాప్రతిమమఖిలభూ
భూతరక్షావిధానే
లోకఖ్యాతాలవాలాన్వయజలజరవిం
సద్గుణాగ్రణ్యమేనం
లక్ష్మీకాంతాఖ్యసూరింలలితకృతిపతిం
బ్రహ్మనిష్ఠంవరిష్ఠం॥

శా. శ్రీకృష్ణుండుసతంబుగావృతమహా
క్షేమార్థినిత్యాశ్రితా
భీకృత్యాకలనామరద్రుమువ్యథా
లీనార్తరక్షాపటుఁ

లోకఖ్యాతమహాలవాలకులస
    న్మగ్ధాబ్జతీక్ష్ణాంశుల
క్ష్మీకాంతాఖ్యకృతీశ్వరున్విజయల
    క్ష్మీజ్ఞానలక్ష్మీస్థిరుఁ.

తతః—

ప్రమితాక్షరా.

యవనశ్చమాగధఖలశ్చపురీం
ప్రథమివ్యతఃకిలప రేద్యురహో
తదనన్యసాధ్యనగరీమతులాం
జలధావినిర్మితుమిహాభ్యుచితం॥ 1

క. శ్రీహరిమనమునభూత
ద్రోహులుమాగధుఁడుయవనదుష్టుఁడుమథురన్
సాహసమునజుట్టెదర
వ్యాహతపురముండవలయునంబుధిలోనన్. 1

మానినీ.

ఇతిహృదయేసవిచింత్యకేశవో
జలధితటంప్రతిపద్యచాంతరే
రచయపురీమితివిశ్వవేధసం
సపదిదృఢోక్తిగుణైర్వ్యజిజ్ఞపత్॥ 2

గీ. అనితలంచిమహాత్ముఁడాఖ్యనుతుఁడైన
విశ్వకర్మనుబిలచివేవేగనీవు

సింధుమధ్యమునందొక శ్రేష్ఠమైన
పురవరంబు నిర్మింపుమనుచుఁ బెంపునవచించె. 2

అభినవతామరసం.

వరుణపురాత్సురనాథనగర్యా
ధనదపురాద్యమపట్టణవర్యాత్
విధినగరాద్రుచిరంపురమేకం
జలనిధిమధ్యత ఏస చకార॥ ౕ

ఆ. అనుచుబల్కువానియాజ్ఞ చేనవిశ్వ
కర్మ సింధువందుఁ గట్టె వేగ
వరుణపురముకన్న వరధనపతివిధి
పట్టణములకన్న భవ్యపురము. 3

తుమా.

గగనముపగతా ప్రావృతేరున్నతి
ర్భుజగతలగతా పారిఖాగాధతా
నియతముదుచయాశ్చంద్రసూర్యోదయాః
పురిసుగృహశిఖాలంఘయంతూర్ధ్వగాః॥ 4

ఉ. ఆకసమున్స్పృశించుఁదగ
నాపురియావృతిపెంపుభోగి రా
ణ్లోకముజొచ్చుగందకము
లో తుహిమాంశుఁడు భానుఁడుర్ద్ధముల్

వ్యాకులమందిమార్గముల
యందలపట్టణమందిరాగ్రము
లోనకునటంచునూర్ధ్వముగ
జొచ్చెదరప్పురిదాటునంతకుఁ. 4

ప్రహర్షిణీ.

తత్రోచ్చైర్భవనకవాటభిత్తిజాల
ప్రాకారస్ఫురదురుతోరణాదయశ్చ
సౌవర్ణాస్థగితమహాశ్మరాజయశ్శ్రీ
భాస్వంతస్సకలదృశోవిజహ్రిరారాత్ ॥ 5

చ. అటనత్యున్నతసద్మకుడ్యములుదీ
వ్యత్ప్రావృతుత్తోరణో
ద్భటసగ్వోచ్చకవాటముల్కనకర
త్నప్రస్ఫురద్దీప్తిచే[illegible]
బటుదీప్తిన్విలసిల్లిచూ[illegible]
బల్మారునేత్రవ్రజో
త్కటసంప్రీతినొసంగనిత్యమునునూ
త్నప్రౌఢినేవేళలః . 6

మంజుభాషిణీ.

పురసాలసన్నిధిగతాతికోమలా
స్ఫురుశాఖకుంజలతికాస్ఫురంతిచ

కుసుమాంకురప్రసవగుచ్ఛఖాదిసాం
వయసాంరుతైరుపవనానిచాబభుః॥ 6

మ. పురసాలంబులచెంత నప్పువికస
త్పుష్పాంకురచ్ఛన్న శా
సురసుస్వాదుఫలాన్వితంబులగుచున్
సొంపారునుద్యానముల్
సరసశ్రావ్యకలారవాఢ్యఖగసం
తానంబులై మాన శ్రా
వ్యరనేతృంబులనాపునావలదెసం
గానంగనీకెయ్యెడన్. 6

సరసా.
కమలైశ్చశీతలజలైరమలైస్త
త్పురసీమ్నిలోచనహరాణిసరాంసి
కుముదాసితోత్పలకులైశ్చనదద్భి
ర్బకహంససారసగణైః ప్రవిభాంతి॥ 7

శా. పుల్లాంభోజములన్సుశీతలమహాం
బువ్యాప్తులన్ ప్రోచ్చల
త్కల్లోలంబులనుత్పలప్రతతిచే
కల్హారపుంజంబుచే
ముల్లోకంబులుసంతసింపదగుసం
పూర్ణప్రభన్ జాలరా

జిల్లుందత్పురినీరజాకరముల
క్షీణంబులై నిత్యముఁ. 7

సుమంగళికా.

ప్రతిమందిరాంతికతలోపవనేషు
స్ఫురదుచ్చకేళికుధరావిలసద్భిః
శిఖరైశ్చరత్ననిచయస్థగితైర్యా
జనలోచనాత్మముదమృద్ధిభిరంచయంతి॥ 8

ప్రహరణతిలకం.

శ్రుతిమధురమంశ్రుతిపఠనపరాః
ప్రతిదిననియతవ్రతమహితతరాః
బహుయజనకరాజపహతకలుషా
ధరణిసురవరాః పురివసతిగతాః॥ 9

మాలినీ.

సదవసరిపుశిక్షాదక్షిణోబాహుజాతా
విపణినిపుణకృత్యాస్సాధవోర్ధేశ్వతాఖాః
ద్విజగురుపదసక్తాస్సస్యమంతశ్చతుర్థాః
ప్రతిభటపటలీహృద్భీషణాస్త్రప్రభృత్యాః॥ 10

సీ. ప్రతిమందిరాంతికోపవనదేశంబుల
కేళికాకుధరముల్మేలుజెందు
రత్నస్థగితదివ్యరమ్యశృంగంబుల
చేజనానందసంసిద్ధిజేయు

నఖిల వేదశు్రతిసుఖరావపఠనత
దర్థ పరిజ్ఞానయుజనవరులు
నియతవ్రతులుధర్మనిరతులుజపితలు
నగువిప్రవరులుభవ్యగుణధనులు

గీ. సజ్జనులబో్రచిఖులులశకు(యిడునృపులు
ధనపతినిభోలువైశ్యులుత్తమచరితు్రి
లప్రమత్తులుశూదు్రిలువిప్రభక్త
లుద్భటులుభటులప్పురినుండిరెపుడు.

మందాక్రాంతా.

స్వర్వేశ్యాభిస్సమవిలసతాం
స్తత్రవేశ్యామసీషి
శ్మ్రోవాద్యావృతఘనమహా
దేవతామందిరాణి
నద్యస్సద్యస్సుఖదమధురా
నింద్యనీరప్రవాహా
స్స్రదత్తాఘస్ఘనయనపటు
స్సాగరస్తుంగభంగః॥ 11

స్రగ్ధరా.

ఇత్థందివ్యైర్విలాసైస్సుకవిజనవచో
వణనాగమ్యశోభాం

వై శాల్యాయామమానాద్విపులతరపదాం
యోజనద్వాదశాఢ్యాం
ఏనాం శ్రీద్వారకాఖ్యామనుపమనగరీం
విశ్వకర్మాతిశీఘ్రం
సృష్ట్వా శ్రీశాయచాదాత్స్వరమివఘనవై
కుంఠనామ్నీం స్వధామ్నీం॥ 1

సీ. అచ్చటవేశ్యలయ్యమరపురీవేశ్య
లట్లుసౌందర్యవిద్యావిలాస
లప్పురిదేవాలయంబులుభూదేవ
వేదఘోషాతిపవిత్రితములు
లన్నగరినినదులతిమధురాంబుపు
ల్సింధుపురతోఘసిద్ధిదంబు
నిట్లుదివ్యవిలాసమెంతయుజెనొందు
సుకవిజనావర్ణ్యశోభనొప్పి
గీ. యమరుద్వాదశయోజనాయామమగుచు
నంతయువెడల్పుగలద్వారకాఖ్యపురిని
దివ్యవైకుంఠమునుబోలెభవ్యవిశ్వ
కర్మనిర్మించియొసఁగె శ్రీకాంతునకును. 9

ఉపచిత్రం.

సహరిస్సహబంధుభిస్ససైన్య
స్సాధుసమేత్యపితృప్రియాముఖైర్యైః

అపిసన్నవనాగరైర్నతాంఘ్రి
ర్దేవపతిర్దివివన్ముదుపేతః॥ 13

మత్తకోకిల.

అట్టిదివ్యపురంబునందుమ
హాముదంబునభృత్యులుం
జుట్టముల్తలిదండ్రులార్యులు
సూరిసంఘముతోడరా
దిట్టయైహరితేజరిల్లుచు
దివ్యహాసమయంబునం
బట్టులేనిమహావిభూతిని
భవ్యుఁడైనివసించెఁదాఁ. 10

వియోగినీ.

అథతత్రకదాచిదాగతో
యువనాఖ్యస్సబలస్తముద్భటం
ముచికుందవిహింస్యమాత్మనా
సవిధిత్వాగతసాయకస్థితః॥ 14

ధ్రువకోకిల.

పిదపఁగొన్నిదినంబులేగిన
పెల్లురేగినసేనతో
ముదముతోయువనుండుపట్నము
ముట్టెవీతభయాత్ముఁడై

విదితసద్వ్యాదుకృష్ణుఁడాతని
వేగతామంచితుండుచే
మదమడంగెడివానిగాఁగని
మన్నికఁజేసెగతాస్త్రుఁడై. 11

వసంతమాలికా.

అధృతాస్త్రమముంధృతంసపశ్చా
దభిదుద్రావహసన్నశస్త్రపాణిః
సముపేత్యపురోగతంగిరింశ్రీ
హరిరస్యాంతరగహ్వరంవివేశ॥ 15

పృథ్వీ.

నిరాయుధతనిల్చుశ్రీహరి
నిజూచితానయ్యెడిన్
దురంతముగువేగసంభరి
తుఁడౌచుఁదోలెన్వడిన్
పరాత్పరుఁడువేగమేపర
చిపార్శ్వభాగంబునం
ధరంగనితదంతరంబున
కుఁజేరెఁదానెయ్యెడన్. 12

చంపకమాలికా.

యువనోపితమాఁలిభీషణం
సుమహాకందరమాశుసంవిశన్

క్వచిదాత్తవినిద్రమస్పృహం
పురుషం కంచిదవేక్ష్యసంస్థితః॥ 16

క. కొండం దూరినహరిగని
చండక్రోధము నయావనసాహసికుండుఁ
మెండు తమము నిండిన యా
కొండబిలము జొచ్చి నిద్రఁ గొను బురుషుఁ గనెఁ. 13

విద్యున్మాలా.
మత్వా కృష్ణం సుప్తం నీచో
వాగ్భిః క్రూరై ర్నిందాం కృత్వా
పాదేనాంగం సంతాడ్యారా
త్తస్థౌ తస్యాభ్యర్ణే రగ్రే॥ 17

గీ. చూచి యాపుణ్యపురుషు నీచుఁడగునతఁడు
కృష్ణుఁడనుబుద్ధి నొంది వాక్ఛితశరముల
ముంచి యాతని గుండెపై వంచనముగఁ
బాదతాడన మొనరించి పజ్జ నిలిచె. 14

శుద్ధవిరాట్.
నిర్నిద్రో ముచికుందనామక
స్సోపశ్యద్యవనం పురస్థితం
తద్దృష్ట్వా స బభూవ తీవ్రయా
నిర్దగ్ధస్సదనం యయాహరేః॥ 18

సరసాంకవృత్తము.

చిరకాలమైనిదురకుంజితవైరియాచుం
ధరబండియున్నముచికుందనృపాలుఁడంతన్
త్వరచేతమేల్కొనికనందరినుండివాఁడున్
స్మరుఁడీశుచేనటులభస్మమునొందె వేగన్. 15

మయూరసారిణీ.

విస్మితస్సలోచనేవిమృజ్య
ప్రాంతదేశమాదరాద్దదర్శ
తద్విలోచనాగ్రభూమిమీశ
శ్శ్రీహరిస్త్వగాన్నిజాశ్రితస్య॥ 17

రుక్మవతీ.

కాంచనవాసంక్రమవికాసం
శ్యామలదేహంశాంతవిమోహం
శ్రీపతిమీశంపాపవినాశం
సోఽభివిలోక్యస్తోత్రపరోఽభూత్॥ 20

స్రగ్ధరా.

అంతందాలేచిరాజన్యమణినయనముల్
హస్తపద్మంబుచేన
త్యంతాశ్చర్యాత్ముఁడౌచుందగదుడిచికనెం
దత్సురసంస్థితున్శ్రీ

కాంతుఁ శ్యామాంగుభాస్వత్కనకవసనునే
కాంతగమ్యున్ముకుందుఁ
సంతోషాంభఃకణాళిస్నపితహృదయుఁడై
సంస్తుతించెం బ్రియోక్తిఁ. 16

మత్తా.

కస్త్వంస్వామిన్విధిరమరేశో
శంభుర్వాభాస్కరశుభమూర్తిః
మత్పుణ్యానాంసువిభవలేశా
త్వంప్రాప్తశ్రీహరిజగదీశః॥ 21

మహాస్రగ్ధరా.

ననుసంరక్షింపఁగోర్కెన్నలినభవుఁడవో
నాగభూషుండవో లే
కనుసప్తాశ్వుండవో మద్ఘనసుకృతముచేఁ
గామితార్థంబుదీర్పం
గనుదాత్పర్యంబుచేనిక్కముగహరివొలో
కప్రభోదర్శనంబి
చ్చిననీవిం దెవ్వరంచెంచియుఁదుదకుమదిఁ
శ్రీహరింగాఁదలంచెఁ. 17

మనోరమా.

ఇతివిశంక్యదివ్యదీధితిం
విశదపంకరుడ్విలోచనం

మహితకౌస్తుభాంచితోరసం
తదనువిష్ణుమేవబుద్ధవాన్ ॥ 22

స్రగ్విణీ.

దివ్యదీప్తిస్ఫురద్దేహపద్మేక్షణున్
భవ్యరత్నస్ఫురద్వ్యక్తునీశ్రీశుఁగా
నవ్యమైపొల్చుజ్ఞానంబుచేగాంచితా
నవ్యయానందుఁడై యర్థిఁజేసెన్నుతిన్. 18

చంపకమాలా.

హృత్కమలేతంశ్రీపతిమీశం
సంప్రతిపన్నంపాతుమనన్యం
భూపతిరేనంసాధువిదిత్వా
ప్రాంజలిరాహప్రాభవయుక్తం. 23

శాలినీ.

జానేస్వామిన్ త్వామనంతంస్ఫురంతం
దివ్యందివ్యైరర్చితాంఘ్ర్యబ్జయుగ్మంబుజాతం
నిత్యైశ్వర్యంనిర్మలజ్ఞానగమ్యం
విష్ణుంశిష్టాభీష్టదందుష్టదూరం॥ 24

భుజంగప్రయాతము.

జగన్నాథదేవేశశశ్వత్ప్రకాశా
తగంగంటినీదేవతావంద్యయుష్మ

త్ప్రగల్భాకృతిన్మన్మ బ్రహ్మాదులుంజా
డఁగాఁజాలరంచుండుటల్వింటిమున్నన్. 19

వాతోర్మి.

త్వన్మాయయాసంక్షుభితాజ్ఞానహీనా
స్త్వత్సేవావర్జితహృత్పంకజాతాః
దారాపత్యాదిషుసక్తానితాంతం
కామగ్రస్తాఃపతితాయాంత్యధోధః. 25

పాదపవృత్తము.

మాయనెఱుంగనిమానవుఁడుర్విన్
శ్రీయుతమూర్తిఁజెందియుసేవం
జేయఁగలేక వసించిభవచ్ఛన్
బాయక దుర్గతిపాలగుచుండున్. 20

పృథ్వీ.

బహుభవవితతాగతిప్రత్యం
మనుజతనుయుతోప్యవిజానన్
తవభజనవిధింపురుషస్స్యా
త్పశురివహిజడశ్శిక్షితధర్మః॥ 26

తోటకము.

ధరణిన్బహుజన్మలుతర్లగదా
నరుఁడై నినువేడనినాదతఁడున్

పరమేశ్వరధుర్భవపశ్వగుచు
న్దిరుగున్గడుఁడై బహుదీనదశ౯. 21

వసంతతిలకం.

దారాత్మజాతధనబంధువిలగ్నవృత్తి
ర్భ్యానాయకత్వమదమత్తమనోంబుజాతః
ధృత్వాపిమానుషతనుంచిరకాలమీశ
వ్యర్థంవయస్సకలమాతజవంవ్యనైషం॥ 27

దోధకవృత్తము.

ధనసుతబాంధవదారలబ్ధిం
గనుచున్నపుంసనుగర్వముచేత౯
మునుబహుకాలము మోసముగానుం
టినినినునమ్మి నటింపఁ లేక౯. 22

సింహోద్ధతా.

కుడ్యోపమాస్థిరతనుంసుకృతాత్పవిశ్య
రాజత్వమోహమిళితశ్చతురంగయుక్తః
నాపైమిదేవభవదంఘ్రిసరోజభక్తి
మీశాద్యపూర్ణకరుణాపశతోసిదృష్టః॥ 29

మదనవృత్తము.

దేవేశకుడ్యసదృశాస్థిరదేహలబ్ధిం
బ్రాప్తీణ్యతంగనియుగర్వపరుండనాచు౯

నీవాడనై మనెడిపెందెరవెంచకున్నన్
గావంగదర్శనముగల్గఁగఁజేసితిందుర్గా. 23

ఉద్ధర్షిణీ.

భోగై రనేకవిభవై స్సహితస్సహస్ర
దేశాధిపస్సతతరత్నమహాసనస్థః
భూజానిరప్యభవయుష్మదనన్యలభ్య
పద్భక్తిలేశమపివేత్తుమశక్త ఏవ॥ 29

పంచచామరము.

అనేకభోగయుక్తుఁడై మహార్హరత్నచిత్రితా
సనస్థుఁడై సమస్తదేశసంతతాధిపత్యవ
ర్తనుండునై చరించుభూమిదారుఁడైన నీపదం
బునందుభక్తిగల్గువానిబోలఁడెంతయున్నగా 24

శోభావతీ.

సంసారిణస్సదయయుష్మదఖండపూర్ణ
దీవ్యత్కటాక్షవిభవస్సముపాగతశ్చేత్
బంధోజ్ఝితస్సదనుగ్రహభాక్సభక్తి
ర్ముక్తిశ్చయాస్యతిపదంభవదీయమీశ॥ 30

సుగంధి.

స్వామిసద్గృహస్థుఁడౌచుసంచరించువానికి
ద్దామసత్కటాక్షదృక్సుధాప్రవాహమున్ననే

కామితార్థముల్ఘటించుఁగల్మషంబడంగుల
క్ష్మీమనోహరా భవత్ప్రసిద్ధరాజ్యమునబ్బెడిన్. 25

శార్దూలవిక్రీడితం.

ఏవం తేననుత స్తదా హరిరథో
గర్జారవ్యాప్తై ర్వచా
రాజన్ప్రాగ్భవపుణ్యకర్మవశతో
భూ స్తే మదీయాకృతేః
వీక్షాలాభమహోత్సవ స్తదధునా
యత్ప్రార్థ్యమప్యస్తి చే
ద్దాస్యామ్యాశు వృణీష్వ మాస్తు సమయ
క్షేపో న్యపేత్యబ్రవీత్॥ 31

ఉత్సాహావృత్తము.

ఈవిధంబుగా నృపాలుఁ డెంచి వినుతి సేయఁగా
శ్రీవిలాసి వానితోడఁ జెప్పె నిట్టులనఘ మ
త్పావనప్రదర్శనంబ పారసుకృతమున నుసం
భావనీయమైనగోర్కె బల్కు మొసఁగుదీమెడన్.

శిఖరిణీ.

ఇతి శ్రీశాజ్ఞప్త స్తదను ముచికుందావనిపతిః
ప్రభో లభ్యం కామవ్యథితమనసాం త్వత్పదయుగం
జనో లబ్ధ్వాప్యుర్వ్యాం బహుజనురుపాస్తే గతమతి
స్సుఖం దుఃఖాగారం సతతమభియాచే త కిమహో॥ 32

తరల.

ఇటులబరమకరుణవలననిపుడువరముగొనుమనఁ
నిటలఘటితకరములమరనృపుఁడుబలికెనభవను
ఘటమగ భవదమలకరుణకలిగినరుఁడుభవమునం
దటనమునకుజనునెవరములఁడఁగగరుణనిలువవే. 27

పంచచామరం.

నమేసతీసుతాదయోసమంథనంథరేశతా
నమేగజాహయారథాస్సుహృద్గణాత్మబాంధవాః
సదాభవత్పదాంబుజాతదాస్యమీశదీయతాం
భవత్పదంవినాన్యతుచ్ఛసంపదర్థితానమే. 33

రమణకవృత్తము.

సతులనుహితులనుజగదవనతయును
సకలధనములనుసమదగజ
ప్రతతులహయములబహునిజజనముల
బ్రతుకునువలవదభవకరుణా
ర్ద్రితననుగనుగొనఁదలఁచినయెడశుభ
దముగుమహితపదతలములసం
గతినిడిసతతముకమలనయనముని
గణములకొనఁగుసుగతినొసఁగఁగదే . 28

చంపకమాలా.

ఇద్ధమిలేశప్రార్థితమీశ
శ్రోత్రసుఖంశ్రుత్వాహరియాచే
త్వన్నయకంచిత్కాలమవన్యాం
తిష్ఠసమృద్ధైర్వైభవసంఘైః॥ 34

ఇంద్రవజ్రా.

పశ్చాద్ద్విజత్వంప్రతిపద్యతస్మిన్
జన్మన్యనూనాంహిమదీయభక్తిం
లబ్ధ్వాతదాయాస్యసిమత్పదంత్వ
మిత్యాత్తవాణిస్స్వయయావధీశః॥ 35

మాలినీ.

క్షితితలపతిమాహాచ్ఛేదియైయిట్టుబల్కన్
శ్రితభయహరుఁడాకర్ణించిభూలోకమందు
స్థితినినిలచియీజన్మంబువర్జించియంతన్
క్షితిదివిజుఁడవైనంజేరుదంచేగుదెంచెన్. 29

ఉపేంద్రవజ్రా.

తతఃకదాచిత్కిలరైవతాఖ్య
స్సుతాంసరేవత్యభిధాంసుశీలాం
హలాయుధాయార్పయదంబుజాక్షః
ప్రియార్థమర్హాంకులధర్మపత్నీం॥ 36

క. అటుపిదపఁగొన్ని దినముల
కటరైవతుఁడనెడురాజుహాలికినిజసుతం
జటులనయున రేవతినిడి
పటుగతిఁబరిణయమొనర్చెఁబద్మాక్షుదయన్. 30

దోధకం.
కశ్చిదిహాస్తివిదర్భసమాఖ్యే
దేశవరేకిలకుండిననామ్ని
దివ్యపురేఘునభీష్మకనామా
భూమిపతిర్బహువైభవయుక్తః॥ 37

రథోద్ధతా.
తస్యభూమిదయితస్యపుత్రికా
వర్తతేఘునరమాంశసంభవా
లక్షణైరనుపమైస్సమన్వితా
రుక్మిణీతిమహితాహ్వయాశుభా॥ 38

మానినీ.
అంతవిదర్భసమాహ్వయదేశము
నందునఁగుండినమన్పురిలో
సంతసమొందుచుభీష్మకుఁడన్నప్ర
శస్తగుణుండగుసన్నృపుఁడా
క్రాంతధరిత్రిసుఖంబుగనుండెన
గణ్యగుణాన్వితకన్యకభూ

కాంతునకొక్క తెగ ల్గెరమాంశను
కల్మినిరుక్మిణి కాంతయనఁగ. 31

శ్లో॥ బాలాబాలసుధాంశుకలేవ
శ్రీలలితాచ్ఛసువర్ణశలాకా
రమ్యతటిల్లతికేవవిరేజే
సర్వజగల్లలనాగ్రవిభూషా॥ 39

గీ. సకలనారీమణులకుభూషణమనంగ
బొల్చునబ్బాలహిమధాము పూర్ణకళయొ
మెరుపుతీగయొలేక బంగరుశలాక
యొక్కొయనదీప్తినొప్పె నేత్రోత్సవముగ. 32

శ్లో॥ క్రమేణపుష్టావయవానితాంతం
రమాంప్రపేదేకిల యౌవనోద్ధాం
తదాతదీయాంగ విశేషశోభాం
సమర్ధతాంప్రాప్స్యతివర్ణితుంకః॥ 40

క. క్రమమునపుష్టావయవప్రౌ
త్తమయగునత్తన్వికంతదగు యౌవనమఁ
సమయమురుదెంచెనపుడా
యామసొంపు నుతింవనలవి యగునేతలఁపఁ. 33

శ్లో॥ కళంకినస్యాచ్చే
ద్విధురుపమితస్యాన్ముఖగుణై

హ్రిమఘ్నేనస్యాతాం
యదిహింకమలేలోచనసమే
సుపీతాస్యానస్య
ర్యదికచసమాంబంభరచయా
వికాసుస్స్యాన్నోత
గ్రదనసదృశాఃకుందకుళాః॥ 41

శ్లో॥ తదురోజగిరిద్వయానత
స్తనుర.స్యాద్దృగగోచరోహిమధ్యః
పృథుసగ్ధిసుసైకతధృతోభరా
ద్యదినస్థాస్యతినానవానవిద్మః॥ 42

శ్లో॥ యానజితామదకరిణః
ప్రాపురరణ్యాద్రిభంగ్రప్రదేశాన్
జలమద్యేతితపస్థై
రుణకమలేప్రాపతుఃపదాభాం॥ 43

సీ. అమృతాంశుఁడకలంకుఁ డగునేనితన్ముఖ
సామ్యసంపదనొందఁ జనుదలంప
హిమభగ్నములుగాక యింపుఁజెందినపద్మ
ములునేత్రములసాటి బొందనోపు
కీరాస్యములుగానిచోతత్కుచంబుల
బోలుతుమ్మెదలునేవేళదాము

వికసింపవేని యావెలఁదిపల్వ గసతో
మహిఁబోల్చు కుందకుట్మలములమరి
గీ. గిరులఁబోలుకుచంబులంబరమునదుము
సైకతంబులుపిరుదులు జలమునందు
తప మొనర్చితదంఘ్రుల యుపమనొందె
గమనమునకోడివనికేగె గజములవని. 34

స్వాగతా.
తాంహరేః ప్రియసతీమభిదాతుం
భీష్మకస్పదసినిశ్చయమాహ
తద్వచఃంసిపరిహృత్యనందన
స్తస్యనాదిమథవ్రాతిదుగీహాః॥ 44

మౌక్తికమాలా.
చైద్యపతేస్తాంకిలపరిదాతుం
రుక్మిసమాభ్యోద్యృఢతరమూచే
తద్వచనేషు శ్రుతిపథగేషు
శ్రీహరిసక్తాగమదతిఖేదం॥ 45

కవిరాజవిరాజితం.
పరుఁడగుభీష్మనృపాలుఁడు త్తిని
వాహపుకాలమువచ్చునెడం
గరమనురక్తినిఁగన్యనుకృష్ణుని
కాంతనుజేయుటకర్జమనన్

మరివిని పెద్దకుమారుఁడు రుక్మికు
మారిక చైద్యసమర్పితయా
హారికి నిసీ వలఁగంచు నిరోధము
లైన దురుక్తము లాడఁదగఁ. 35

శ్లో.

ఇన్నమనాస్స్వాస్నృపవర పుత్రీ
విప్రవరేణ్యం హరిముపనేతుం
ప్రాపయ దస్య ప్రియ ముపచనై శ్రీ
దైత్యః సపత్నో గమదబలార్థం॥ 46

క. ఆసహజుని పల్కులు విని
యాసఁగొని ముకుందుఁ బెండ్లియాడఁ దలఁచుల
క్ష్మీసతి రుక్మిణి హరికై
భూసురుని న్వార్తఁ దెల్పఁ బొందుగ నంపెఁ. 36

వంశస్థం.

స సైన్య మాగత్య హరి స్స శాత్రవా
న్విజిత్య తాం దేవగృహాంగణస్థితాం
రథే నివేశ్య స్వయమాశు రుక్మిణీం
యయా వృతం స్వాం పురమాత్త విక్రమః॥ 47

గీ. అంతనా హరి సైన్యసహాయుఁ డగుచు
వచ్చి శత్రువుల నుద్రుంచి పార్వతీస

మగ్నన మునకువచ్చినయుబలనె_త్తి
రథమునందిడి వేగ ద్వారక కుఁ జేరె. 37

తోటకం.

పుర మేత్యనిజంవిభ వై ర్బహుభి
_స్తరుణీమణిమార్యను తాం విధివత్
పరిణీయసుఖాసనినాయమహా
న్దిః సాః హరిరుద్యతపూర్ణ శుభాః. 48

ద్రుతవిలంబితం.

పరిణయావసరేస నుతత్పురీ
విభవమార్యమహాకవిస_త్తమైః
సమభివర్ణయితుంనసమర్థతా
స్ఫురణమ_స్త్యహమేషకియాన్కవిః॥ 49

తరలి.

చారుముఖీసమేతుఁడగుచు
సద్మకరిగిభాగ్యవి
స్తారమహితమంటపమున
సర్వబుధులు మెచ్చఁగా
కోరిపరిణయంపువిధిని
గొమ్మనుగొనెనాచమ
త్కారమువిభవంబు దెలుప
గానుతర మెనాకొగిః. 38

శార్దూలవిక్రీడితం.

సత్రాజిత్సమభిఖ్యపూరుషవర
సౌందర్యచాతుర్యస
చ్ఛీలాద్యుజ్వలసద్గుణవ్రజజను
ర్భాసత్యభామాభిధాం
దత్వాశ్రీహరయేసుతాంస్వకులజా
నుత్తారయామాసతాం
ప్రీత్యాసంప్రతిపద్యసోపిముముదే
నిత్యానపాయాంశుభాం

శా. సత్రాజిత్తనురాజుభవ్యచరిత
సౌందర్యచాతుర్యస
త్పాత్రంబుత్రినిసత్యభామనుమహో
త్సాహంబుదీపింపఁగా
పాత్రుండంచుమదిందలంచిహరికిన్
భక్తిన్సమర్పించిత
ద్గోత్రోద్భూతులనుద్ధరించెహరిసం
తోషంబుతోఁగైకొనెన్. 39

కుసుమవిచిత్ర.

తదనుకదాచిద్విజయముకుందౌ
సశరధనుష్కః కిలమృగయార్థం

వనముపయాతౌ శ్రమమపనేతుం
ఘనయమునాయాయయతురుపాంతం॥ 51

జలోద్ధతగతిః.

తదాశుభనదీజలాంతరగతాం
తపఃకృశతనూరవేః ప్రియసుతాం
విలోక్యవిజయోవివేదహరయే
సతాంనిజరథేనివేశ్యసయయౌ॥ 52

మలయజవృత్తము.

పిదపనొకప్పుడుపృథుయశుఁడాయదు
విభుఁడునునరుఁడునుభీకమ్మగా
స్పదము లవేఁటనుబరిశ్రమంబున
బహుసుఖయమునాప్రాంతమునన్
ముదముననుండగమునితయొకర్తుస
ముఖమునజలములమునుగుచును
న్పిదముగఁగన్పడఁ బ్రియమునశ్రీహరి
పిలచిరథంబునఁబెట్టుకొనెన్ . 40

శిఖరిణీ.

హరిఃకాళిందాఖ్యాం
భువనవిదితాంతామనుగుణాం
సుశీలాంస్వప్రాప్త్యై
సుమతిముషయేమేసురుచిరాం

స్వసుః పుత్రాః పశ్చా
 త్పితురపి చ రాజన్యసమితే
స్సమక్షం జగ్రాహ
 స్వభుజబలదర్పక్షతరిపుః॥ 53

శా. ఆకాళిందిని దెచ్చి శ్రీహరి మహా
 హర్షంబుతో నొప్పి ము
ల్లోకంబుల్గొనియాడ బంధుజనము
 ల్పొంగన్మహావైభవా
నేకభ్రాజితమైన మందిరమునం
 దింపారఁగాఁ బెండ్లియై
శ్రీకళ్యాణవిరాజమానుఁడగుచుం
 జెన్నొందెన శ్రాంతముల్. 41

వంశస్థం.

సమిత్రవిందాం పరిణీయ సుందరీం
విజిత్య గోగోపగణం చ కోసలే
సనాగ్నజిత్రీం మహితాం హినగ్నజి
త్సుతాం నృపాగ్రే హరదార్యసమ్మతః॥ 54

ఉ. పిమ్మట గోపసంఘము లెఁ
 బెంపఁడగించి ముకుందుఁడార్యహృ
ద్యమ్ముగ మిత్రవిందను బ్రవ
 హర్షముతోఁ గొనె కోసలంబునన్

సమ్మతినగ్నజిత్సుతఁ బ్ర
శస్తచరిత్రనునాగ్నజిత్తియన్
కొమ్మనురాజసింహములు
కూడికనుంగొనగైకొనెన్ ధృతిన్. 42

వియోగినీ.

కయికేయసుతాంమహాగుణాం
వరభద్రాభిధసుందరీమణిం
ఘనమద్రతనూభవాముసా
వృపయేమేశుభలక్షణాభిధాం॥ 55

చ. పిదపనతండు కైకయుని
వేరిమసుతన్ వరభద్రయన్సఖిన్
ముదముననార్యులౌననగ
ముఖ్యవిధింబరిణీతుఁడయ్యెపెం
పొదవసమస్తలక్షణమ
హోన్నతమద్రతనూజలక్షణన్
సదమలవృత్తిఁగైకొని
ప్రశస్తవిభూతిఁజరించెనెమ్మదిన్. 43

దృతవిలంబితం.

నరకదైత్యవిభుంవినిహత్యత
త్సముపనీతనృపప్రియాకన్యకాః

సముపలభ్య చషోడశసంఖ్యయా
యుతసహస్రమధో ముముదే స్వయం॥ ౬6

క. అంతట నరకాసురునిదు
రంతుం దునుమాడి యతఁడు రాజసుతలనే
కాంతంబున జెరనిడ నా
కాంతలఁ బదునాఱువేలఁ గైకొనెఁ బ్రీతిన్. 44

సింహోద్ధతా.
ఇద్ధం బహూన్యవధదినేషుగతేషు కృష్ణ
స్స్వం ధామగంతుమవతారమిమం విహాయ
సంప్రార్థితో భవదజాదిసురైస్తథైవ
యాస్యామి చేత్యవదదిత్యపి చ ప్రథాభూత్॥ 57

భుజంగప్రయాతః.
విదిత్వోద్ధవాఖ్యశ్శనైస్తత్ప్రవృత్తిం
హరేరంతికం సంప్రపద్యానతాంగః
సుసంస్తుత్య వాగ్భిః పరిక్రమ్య భూయో
వవందే పదాంభోరుహే సాత్యతిత్రష్ణః॥ 58

శా. ఈగీతి న్బహుహాయనంబులు సుఖాభీష్టాప్తి నోనేగ లో
కారాధ్యుం డుపితామహోద్యమ కల
వైకుంఠముం

జేరన్నిశ్చయ మొందెనంచువినితాం
జింతాత్ముఁడై యుద్ధవుం
డారత్నానిధిఁజేరి మ్రొక్కి సువిధే
యత్వంబుదీపింపఁగన్. 45

స్రగ్విణి.

తంనమస్కృత్యచైవంబభాషే విభో
యాదవానాంవినాశంపరికల్ప్యస్వయం
యాస్యసీతిశ్రుతంతత్తథాచేత్కథం
త్వాంవిసృజ్యాసుభిర్దేవతిష్ఠామహే॥ 59

ద్రుతవిలంబితం.

అధిపసన్నుతిజేతుమహాత్మని
న్మధుహరాఖిలయాదవనాశమున్
విధినొనర్చెదవేగెదువీడిమ
మ్మ్రధమవృత్తులనంచనిరందఱున్. 46

ప్రియంవద.

ఇతిసదైన్యపరిదేవనంహరి
స్సపదిసాధువినిశమ్యచోద్ధవం
అవదదాప్తవచనంమమామలం
నభజమానసవికల్పముఛ్రితం॥ 60

శిఖరిణీ

సిజంబీవీరీతిన్నిగమనుత కావించియుమముం
ద్యజిం తేనిన్మ్రకీధరణినిలువన్నాధనము లే
దజాయుంచుంజి త్వవ్యసనమునపాక ంగనియుద్ధో
త్కజుండాభ ర్తుర్తిరతుణము నొనరింపంగనని యో. 47

లలితా.

మితాౄిహమంబుజభవేనచోర్వరా
భారాపనోదనవిధాసమర్థితః
అతాౄివతారముగమంకృతంహిత
ద్యాస్యామదివ్యసదనంమమోజ్వలం॥ 61

క. వ్యసనమునొందకుమిట్లన
పసరంబుగ బ్రహ్మభూమిభార మాడుపన
న్వాసఁగోరనవతరించితి
ప్రసభంబునఁదలఁచుకొన్న పనిదీర్చితికణా. 48

రథోద్ధతా.

ద్వారకాపురమిదంమహాంబుధౌ
సప్తమేహ్ని వినిమజ్జయిష్యతి
యాదవాఅపిమిథఃప్రహారతో
యాంతిసంక్షయమతఃకలిర్భవేత్॥ 61

మ. చనుదెంచంగలవాఁడ ద్వారకనిఁక
నప్తాహములోనవముం

చును వారాంనిధియాందవుల్దమకుసం
క్షోభంబుజన్మించియొ
క్కనిచేనొక్కడుగాఁగఁద్రుంచుకొనివే
గంబోదురాపిమ్మటన్
జనుదెంచుంగలికాలమింతనిజమా
సత్యంబుగాఁదెల్పితిన్. 49

ప్రమితాక్షరా.

కలికాలవృత్తిసభవశ్రిణాభో
స్వమతక్రియానమనుజాస్స్యురిమే
గతధర్మవృత్తిచరితాస్త్వమతో
మమవాక్పథంనజహీవచ్మ్యఖిలం॥ 63

మాలినీ.

కలియుగమరుదెంచంగల్గుచేష్టల్వచింపం
గలనువినుముమర్త్యుల్కల్లలంబల్కుచున్స్వ
తుర్లనువిడచిధర్మద్రోహులైయుందురిసీవీ
యులఘులగుమదుత్ప్రాహర్షతన్వీన్మ్రధీరా. 50

మానినీ.

హితజనబాంధవమోహవర్జిత
స్సకలనిజేంద్రియసౌఖ్యముచ్ఛ్రిజన్
ధరణిగతాఖిలతీర్థమజ్జనా
ద్భవపరిపూతతనుస్సదాచరన్. 64

మాలినీ.

హితజనబంధుసుహృత్ప్రియుంబుల
న్మతినివిమోహముమానియింద్రియా
గతసుఖమున్విడికాంతుదీర్ఘము
ల్సతతమునాడుచుసంచరింపనౌ. 52

అభినవతామరసం.

నయనపథశ్రుతిగోచరమార్యాం
భవతివినశ్వరమార్యనిబోధ
అనియతవిశ్వమిహస్థిరమేత
ధృతిమనుతేసజనోతిజఘన్యః॥ 65

క. వినఁబడుగనఁబడునదియె
ల్లనునశ్వరమనుచుమదినిలక్షింపుమునీ
వనియతవిశ్వముసుస్థిర
మనియెంచెడివాడుమూఢుఁడగునిలనార్యా. 52

కుమా.

హృదయవికృతిమప్యాత్మనీ నేంద్రియ
వ్రజమపిచసదాసన్నిబధ్యస్వయం
అసుఖసుఖసమశ్చేషణాన్యుఘ్నుజ
న్నఖిలమపిజగద్విద్ధిచాత్మావృతం॥ 66

చ. హృదయవికారమున్బహువి
ధేంద్రియచేష్టలువెల్లడించిసం

పదలవిపత్తులందుసుఖ
భంగసుఖంబులసామ్యవృత్తివై
మదములనీషణత్రయము
మానిసమస్తమునాత్మయంచునె
మ్మదినిఁదలంపుమట్లయిన
మంగళమయ్యెడునీకునుద్ధవా. 66

ప్రహర్షిణీ.

జ్ఞానాఢ్యస్సకలజగచ్చమత్స్వరూపం
సంభావ్యప్రథితమహాత్మతత్త్వవిత్త్వం
లోకానాంతతిషునిజేచ్ఛయాచరస్వే
త్యాజ్ఞప్తస్సహరిమధోద్ధవంబభాషే॥ 67

స్రగ్ధరా.

జ్ఞానప్రజ్ఞానవృత్తి
న్సకలజగముమత్సత్స్వరూపంబుగాఁగ
ధ్యానంబుంజేసిధాత్రిం
దగనిలువుముచేతఃప్రియంబైనచోట్లన్
మానంబేపారనంచు
న్మధుహరుడననామాటలాలించిచిత్తం
బానందంబొందభక్తుం
డడిగెహరినిలోకానురాగంబుపేర్మిన్. 68

మంజుభాషిణీ.

జగదీశసర్వగృహిణాంహిదుర్లభం
భవదుక్తసన్న్యసనలక్షణంకలౌ
తదిహేశ్వరాఖిలనృణాంభవాపహం
ఘనసాధనంకథయమహ్యమజాద్య॥ 68

గీ. అఖిలజగదీశయిట్టిసన్న్యాసవిధులు
దుర్లభంబులుసద్గృహస్థులకుకలిని
కానవారలకుత్తమగతిలభింప
నెద్దిసాధనమగుదానినెరుగజెప్పుము. 55

స॰ సా॰.

ఇదముద్ధవోక్తిమభిశ్రుత్యరమేశః
ప్రతివాచమాహగృహిణాంసుమతీనాం
ఉపథాభిలాషవిరతిర్క్రమనామ్నాం
సతతస్మృతిశ్చయదిచేత్సుగమోహం॥ 69

వంశస్థవృత్తము.

అనన్యకుందుండనెనిట్టులుద్ధవా
మనంబుదుర్వృత్తులమాన్పిసజ్జనుల్
అనంతమన్నామములప్రమత్తులై
గొనంబడింపన్విదుబంధసంతతుల్. 56

శార్దూలవిక్రీడితం.

ఏకద్విత్రిచతుష్పదాదిషు మహీ
జంతుప్రజేషూత్తమా
మర్త్యాస్తేషు నిరంతరాస్మదమల
ధ్యానైకనిష్ఠాపరాః
తేభ్యస్స్వాత్మనిభేదభావరహితా
జీవాత్మనోరైక్యతా
ముద్ధావ్య శ్రుతిశీర్షతత్వపరమ
జ్ఞానైకనిష్ఠాపరాః॥ 70

శా. ఏకద్విత్రిచతుష్పదాదులకు తా
మెన్నన్ ఘనుల్ మానవుల్
లోకంబందునవారిలోనఘనశీ
లుల్ ధ్యాననిష్ఠాపరుల్
శోకంబున్విడిభేదమున్వదలి
సంశుద్ధాత్మజీవైక్యతం
గైకొంచుంజరియించుజ్ఞానులధికు
ల్గావారిలోనుద్ధవా. 57

వసంతతిలకా.

మిత్రావధూతయదుభాషణరూపగాథాం
వక్ష్యేననుశ్రుణుశివాకృతిరాత్మయోగీ

కశ్చిద్వ్యదు ప్రభుసమీపమగాత్స తేన
పృష్టోవదన్నిఖిలమేవ మథాస్యతత్త్వం॥ 71

క. అవధూతయదుపులకుసం
భవమైనచరిత్రకలదుపల్కెడనొకనా
డవధూతరొకండుయదుభూ
ధవునికడకు రాగనతఁడుతత్త్వము నడుగన్. 58

మాలినీ.

పరధనపరదారప్రాప్తవృత్తింవిసృజ్య
ప్రవిమలమతిరన్యద్రవ్యనిందామకుర్వన్
ప్రముదితహృదయస్సంప్రాప్తతృప్తిస్సదా శ్రీ
హరిభజనపరస్స్యాన్నిత్యముక్తోప్యకర్మా॥ 72

మ. అవధూతప్రభుఁడిట్లుపల్కెవిను మయ్యాంచాన్యవిత్తప్రియా
దివిశేషంబులఁగోరకన్యరులనిందింపంబ్రవర్తింపకన్
నవనీతోపమచిత్తుడై ప్రముదితాంతర్యంబుతోనిత్యతృ
ప్తివిరాగంబులుగల్గమానవుడుదీపించున్నిముక్తాత్ముడై. 59

శిఖరిణీ.

జరాభారోంగేషుస్థితిమనవగచ్ఛన్నుయదా
ప్రకంపత్వంమూర్ధ్నిప్రవిశతియదానస్మృతిరపి
వినశ్యేత్త్వేకాశానామసితవిరతిస్సంభవతినో
తదాలక్ష్మీశాంఘ్రిద్వయజనితభక్తిఃకిలసుఖీ॥ 73

శిఖరిణీ.

జరాభారంబంగా
శ్రయముగానకుండన్వడకుచున్
శిరంబున్దుర్లోక్య
స్థితినమరకుండన్మతికిన
స్థిరత్వంబుంగేశా
దికమునకుధావళ్యమునుస
త్వరంబైరాకుండ
న్హరిదలపముక్తాత్మకుండగున్. 60

విద్యున్మాలా.

ఏవంజ్ఞానప్రాప్త్యైతుష్టై
ర్వ్యాకైర్గాథాభిశ్చాన్యైః
లోకారాధ్యస్సాధుప్రీత్యా
వీతాఘుంచక్రేభక్త్యాగ్ర్యం॥ 74

అనుచు శ్రీహరియుద్ధవునకు మ
హానురాగముతోడము
క్తినినొసంగెడిజ్ఞానముల్ సుగ
తిప్రియంబగుగాథలన్
వినికిజేసిమహాకటాక్షప
విన్విమాహామహీధ్రము
న్బెనకిముక్తునిజేసిబ్రోచెప్ర
సిద్ధుడై భువినుండగన్. (1

మాలినీ.

ఇతిమహితవచోభిశ్శ్రీహరేర్జ్ఞానపూర్ణ
స్సకలభవభయార్తిస్సంపరిత్యజ్యమోహం
కృతమతిరతితూర్ణం సంచలన్పుణ్యతీర్థ
ప్రవిమలజలసేవాం కర్తుమేవోద్ధవోగాత్॥ 75

మాలినీ.

ఇటులహరివిశేషంబెల్లబోధింపభక్త్యు
త్కటమగుమతితోశుద్ధస్స్పృహుం డుద్ధవుండున్
కుటిలహరినియాజ్ఞన్ గొంచువేగంబతీర్థా
భ్యటనమునకునేగెన్ స్వక్షపూర్ణాత్ముడౌచున్॥ 62

స్రగ్ధరా.

నిత్యశ్రీభాసురత్వా
న్నిరుపమసుగుణానేకవిభ్రాజితత్వా
త్సత్యజ్ఞానాంచితత్వా
త్సదమలహృదయ స్వానుభావాత్మ్యంచితత్వాత్
ప్రత్యగ్దృగ్గత్యవిత్త్వా
త్పరిధితకృతిప తేః పాతుతంప్రాప్త హర్ష
శ్రీలక్ష్మీకాంతమూర్తి
స్స్వసమగుణయుశ శ్శ్రీసమాఖ్యాభిరామం॥ 7

మ. తనతోడన్ సరివచ్చునీకృతిజగ
త్సామ్రాజ్యధుర్యుండు ని
త్యనివాసాంచిత సంపదార్యగుణస
త్యజ్ఞానబ్రహ్మానుభా
త్యనయప్రత్యగవేక్షణాహ్వయములన్
హాయించుహర్షించి హే
చ్ఛినసంప్రీతిని బ్రోచునాపురుష ల
క్ష్మీకాంతుడే వేళలన్ 63

శ్లో॥ కృతిర్న దేయేతి వదంతి కేచి
న్నతద్ధియుక్తం కిము తాత్మపుత్రీ
నదీయతేకింనువరాయపుంసే
తదత్రతత్సామ్యమవైమిసంతః॥ 77

క. కొందఱుకృతిసేరాదని
యందురదియనుచితమెట్టులనినశుభాప్తిన్
నందననను కూలునకా
నందముతోఁసేరెయిదియుఁగుదత్స్వమమై. 64

శ్లో॥ కల్యాద్యంగఖఖాశుగప్రగణనా
తీతేత్రవిశ్వావసు
ఖ్యాతాబ్దేశుభమాఘశుక్లదశమీ
తీక్ష్ణాంశువారేదివా
గ్రంథఃపూర్తిమవాపభాద్రపదశు
క్లర్క్ష్యారగేందౌశుభే
ప్రారభ్యప్రవచఃకవీశ్వరమహా
విద్వద్విశుద్ధీకృతః ; ౩

వ. కలియందైదుసహస్రముల్జనవ
న్నూఱోవనారబ్దముల్
ల్గలవిశ్వావసువర్షభాద్రపదశు
క్లఖ్యాతపంచమ్యఁజూ
త్కలవారంబుననాదిజేసిశుభమా
ఖంబందుబూరించిత
ప్పులులేకుండ మహాకవీశ్వరులచేఁ
బొందించితిన్ శుద్ధతన్. 65

శ్లో॥ తతః పరాభవాభిధాబ్దచైత్రశుక్లపక్షసం
గతత్రుతీయకేందుజాతవాసరేసభాంతరే
సమర్పితః కృతీశ్వరాయ సాధవేక్షమాభువే
కృతిః పతిర్జయత్వజస్రమాయురవ్యయో గ్రయైః॥ 72

పంచచామరము.

స్ఫురత్పరాభవాబ్దచైత్రశుక్లపక్షసౌమ్యవా
సరాంచితత్రుతీయయందుసత్సభన్మహాప్రబం
ధరత్నమీఁబడెంగృతీశధన్యమూర్తికుద్భట
స్థిరాయురుగ్రయంబు లెప్డుడెందునాఁగృతిఁ బతిఁ.

ఇతిశ్రీమదుభయకవితా ధౌరేయ సుకవిబుధజ
నవిధేయ కోటమర్తియజ్ఞ కవినామధేయ విరచితే
శ్రీకృష్ణలీలామృతరసే మహాప్రబంధే తృతీయ స్తరంగః॥

ఇది శ్రీమదుభయకవితాధౌరేయ సుకవి బుధజన
విధేయ కోటమర్తి యజ్ఞకవి నామధే
యాంధ్రీకృతంబగు శ్రీకృష్ణలీలా
మృతరసంబను మహాప్రబం
ధంబునందుఁ దృతీయ త
రంగము సమాప్తము.

వనప్రతిష్ఠావృత్తాంతః

శ్లో॥ ఏతత్పరాభవగచైత్రసితద్వితీయా
శుద్ధాంశువాసరదినే స్త్రమయఙ్గతేర్కే
శ్రీపూర్ణసిద్ధవరనామపురేమునార్య
ధర్మజ్ఞసత్కృతివరేణమహావిభూత్యా॥

శ్లో॥ వనప్రతిష్ఠాభువనప్రతిష్ఠా
సంధాయిసాధుకృతామాతాసతాం
తదుత్సవపూర్ణయితుంనశక్య
స్తథాపివక్ష్యేస్వమనోబలాగ్రహం॥

శ్లో॥ వనంయథోక్తావనిజైరలంకృతం
కృతంమహోపణగృహప్రజాంచిత
ద్విజర్త్విగార్యాహితవహ్నిమండలై
స్సమంతతస్సంకులమావృతంముదా॥

సీ. శుభపరాభవచైత్రశుద్ధద్వితీయేందు
వాసరంబునఁబద్మబంధుఁడపర
గిరినొందవైభవాకరసిద్ధవరనామ
పురిఁలక్ష్మీకాంతపుణ్యమూర్తి
భువనప్రతిష్ఠఁజూపువనప్రతిష్ఠను
గావించెనుత్సవకలిమిఁదెలుప

వశముగాదై ననువదియింతునొక్కింత
మన్మనోబలసుసంపదలకొలఁది

౪. మహితశాస్త్రోక్తపాదపమండలమున
నొప్పువనమునకై చిరభ్యున్నతముగఁ
ఛత్రమందిరములఁ బచ్చుభగృహములను
నిండెనత్త్విగుపాత్తాగ్ని పండితాళి.

శ్లో॥ యానైర్వాహైర్మహోక్షు
గ్రథితసుశకటై రేత్యదూరప్రదేశాత్
విద్వన్మిత్రాత్మబంధు
స్వజనముఖజనాః ప్రాపురేతత్కుటుంబైః
విద్యావాద్యైశ్చ వేద
ధ్వనిభిరపి మహోత్సాహఘోషైరజస్రం
భిందన్వాదిత్రటాన
ప్రతిమఘనమహోభ్యుత్సవౌఘాదపూర్వాః

శ్లో॥ పుష్పాలంకృతిక్లృప్తమంటపచయా
శ్చక్రుర్వినోదంధృశో
ర్వాహ్నే వాజ్యహవిర్మఖైర్ద్విజవరా
హోమం ప్రచక్రుర్ముదా
సూపాపూపఘృతాన్న శాకవివిధా
హారైర్జనాస్తర్పితాః

సత్కారైర్ఘనదక్షిణాభిరవనీ
దేవాః సంప్రాపితాః॥

సీ. యానంబులనుమహాహయములశకటాళి
నధిరోహణమొనర్చియఖిలదిశల
నుండిబాంధవమిత్రపండిత శ్రేష్ఠజనంబు
లరుదెంచిరికుటుంబనరులఁగూడి
వేదశాస్త్రప్రౌఢవాదంబులనుతూర్య
రవములుదిక్తటప్రతతివగుల
మ్రోసెనయ్యెడసురల్మోదమునొందెడుభంగి
నొప్పెనీరీతినభ్యుత్సవంబు

గీ. పుష్పఫలములమంటపంబులుసెలంగ
ద్విజులుహవిరాజ్యములవహ్నితృప్తిజేసి
రతిరసాపూపసూపశాకాజ్యసంభృ
తాన్నములసత్కృతులఁదన్నిరవనిసురలు.

మాలినీ!

తదుపరిసదుపేతానేకవిద్వత్సభాయాం
మదుపరచితభాస్వత్సత్కృతిర్మంత్రిణేఽస్మై
సపదిసముదమేషాసాధుదత్తామహార్హై
రనుపమబహుమానైర్మాంసచాతోషయద్ధి॥

మాలినీ.

పిదపనఖిలవిద్వద్బృందభాస్వత్సభాసం
పదనొసఁగుమదుక్తిప్రస్ఫురత్సత్కృతిశ్రీ.
పదవరకృతినాథప్రాప్తగావించి తేనా
సదయుఁడు బహుతుష్టస్వాంతుఁగావించెనన్నున్.

ఇత్థమభిగమితః ప్రబంధస్సమాప్తిం

కల్యాద్యబ్దాః ౫౦౦౬.

శ్రీపరాభవనాను సం॥ర చైత్రశు 3 సౌమ్యవాసరః॥

శ్రీకృతిపతయే మహితాయుర్వర్చో బల ప్రజా పశు ధన
ప్రజ్ఞా మేధా బ్రహ్మజ్ఞాన సమృద్ధిరస్తు.

ఇత్యాశీః

కోట ర్తిమయజ్ఞన్న శాస్త్రీ కవిః.

